

ЗИНОВИЙ ЮРИЕВ
ПЪЛНО ПРЕОБРАЗЯВАНЕ

Превод от руски: М. Исаева, 1990

chitanka.info

ЧАСТ I

КЛИЕНТЪТ

ГЛАВА 1

Мухата се засуети, неуверено запълзя по яркосиньото гланцово небе, за миг спря върху разпенения прибой, после се устреми направо към блондинката с жадни очи, която беше вперила поглед в плажното масло. Блондинката не мърдаше. Не мръдна дори тогава, когато мухата кацна върху носа ѝ.

— Господи — промърморих, без да откъсвам очи от стенния календар с морето, блондинката и мухата, — ако съществуваш и ако не са ти безразлични обеднелите адвокати, изпрати ми знамение! Нека мухата кацне на онова число, когато ще ме потърси някой клиент. Ако, разбира се, въобще някога ме потърси.

Мухата лекичко трепна, като че ли неочаквано я повикаха, бързо засука лапичките си и решително тръгна към колонката с датите. Спря на двадесет и трети септември.

— Ее — разочаровано въздъхнах и се облегнах на стола, като се има предвид, че днес е двадесет и трети, тази муха поема много голяма отговорност.

Зад стената се чува стъпки. Погледнах часовника. Девет и петнадесет. Гизела пак закъсня. И пак с петнадесет минути както винаги. Строго казано, тя дори не закъсняваше. Идваше в кантората с неизменна, дори бих казал респектираща точност в девет и петнадесет, с петнадесет минути по-късно, отколкото трябваше.

Девет часът и тридесет минути. Зад стената извъня телефонът. Кой знае защо, вдигнах очи към календара. Мухата все още си стоеше на двадесет и трети септември.

— Мистър Рондол — в гласа на Гизела прозвуча едва сдържана възбуда, дори забрави да поздрави, — търси ви мистър Нилън.

— Какво иска?

— Вас търси, мистър Рондол.

Боже мой, помислих си, бедната, колко ѝ се иска това да се окаже някой клиент. Може би повече, отколкото на мен, като се има предвид, че вече втори месец не съм ѝ платил заплатата...

— Свържете ме, Гизела.

— Мистър Рондол ли е? Мистър Язон Рондол?

Гласът беше толкова благовъзпитан, такъв сладък, че лекичко поотдалечих слушалката от ухото си — да не залепне.

— На вашите услуги.

— Името ми е Нилън. Чували ли сте някога за фирмата „Играчки Гереро“?

— Много съжалявам, мистър Нилън, но вече не съм на годините, когато се интересувах от играчки. От истински играчки поне.

Разбира се, излъгах. Чувал съм това име, и то наскоро. Буквално преди няколко дни. Къде ли съм го чувал?

Слушалката вежливо забълбука. И смехът на мистър Нилън беше така сладък като гласа му.

— Много остроумен човек сте, мистър Рондол. Имам честта да представлявам интересите на фирмата. За най-голямо наше съжаление шефът на фирмата мистър Ланс Гереро има неприятности и би искал да се възползува от вашата помощ.

Спомних си къде съм видял това име. Във вестника и по телевизията. Някакво момиче...

— Най-напред трябва да говоря с него.

— Разбира се, разбира се, мистър Рондол. Мистър Гереро помоли да ви предам, че ви очаква с най-голямо нетърпение...

— Кога бих могъл да го видя?

— Колкото по-бързо, толкова по-добре. Ако бихте могли да направите това сега, то ние...

— Добре. Къде бихме могли да поговорим?

— Виждате ли, мистър Рондол, моят шеф, както вече ви казах, има малка неприятност... — представителят на „Играчки Гереро“ направи пауза, очаквайки очевидно моето съчувствие, но аз замълчах. Най-после събра сили: — Мистър Гереро е арестуван и се намира в Първи градски затвор...

— Добре, мистър Нилън. Ще бъда там в единадесет часа.

Сега вече си спомних някои неща. Малката неприятност на мистър Гереро се заключаваше в това, че е убил някакво момиче. И затова е в затвора. Когато си обвинен в убийство, не те пускат под гаранция. Дори и да си притежател на фирма за производство на играчки.

* * *

Този ден дежурен се оказа моят приятел Айвен Берман, тих човек на около петдесет години, с когото често ходим за риба на Тихото езеро. Той дълго ми друса ръката, като че ли ме навиваше, тупа ме по гърба, клати глава с укор, върху която вече не бяха останали много косми.

— Наистина ти ли си, Язон? — най-последно ме попита.

— И аз не зная, Айвен. Така ми се зарадва, че взех да се съмнявам — аз ли съм наистина.

— Нима имаш клиент, Язон? Толкова отдавна не си идвал при нас.

— Представи си, Айвен.

— И кой е той?

— Някой си Ланс Гереро.

— О... солидна плячка. — Берман заговорнически ми намигна. — Дай си удостоверение и ръката.

Мушна удостоверението ми в регистрационната машина. Притиснах пръстите си към определителя на личността и изчаках, докато на таблото се появи името ми и личният номер.

— Всичко е наред. Можеш да влезеш. Седми етаж, килия двадесет и трета...

Тръгнах към асансьора по празния коридор, в който миришеше на дезинфекцирано и безнадеждност. Дори стоманеният цвят на стените излъчваше безнадеждност. Пластмаса, метал, електроника.

Пред асансьора имаше метална врата-решетка. Мушнах ръката си в определителя и натиснах копчето. Машината замислено прищрака няколко секунди със своя мозък и отвори вратата. Тръгнах към асансьора и чух зад себе си тъжна въздишка — вратата отново се затвори. Всеки път, когато минавам през автоматичната врата на затвора и чувам след себе си глухата въздишка на пневматичния механизъм, имам чувството, че отдавна вече машините тайничко съжаляват хората, всеки случай повече, отколкото хората самите себе си.

Когато приближихме с дежурния офицер на етажа до килия номер двадесет и три, изведнъж се сетих, че номерът на килията

съвпада с днешната дата.

Младият човек набра на диска някакво число, отвори вратата и аз се оказах в килията. Срещу мен пристъпи висок, масивен човек на около четиридесет години, с черна брада и удивително светли очи.

Първото впечатление можеше да се изрази с три думи: масивност, брада, светли очи. Ако трябваше да гадая с какво се занимава по външността му, сигурно щях да задавам милион пъти въпроси. Играчки...

— Ланс Гереро — каза той и протегна ръка.

— Язон Рондол — отговорих. Ръкостискането му беше енергично, дланта му суха и топла.

— Седнете — каза той и кимна към единствения стол в килията. Гласът му беше нисък, боботещ. Повечето от хората, които съм виждал в затворническа килия, изглеждат жалки. Гереро не изглеждаше жалък. Той кимна към стола с жест на човек, който е свикнал да показва на другите къде им е мястото.

— И така, как е прието у вас? Навярно съм длъжен да ви разкажа всичко?

— Точно така е прието у нас. И у вас — направих ударение на последната дума.

ГЛАВА 2

Гледах Гереро и си мислех, че за човек, обвинен в убийство, се държи просто великолепно. И все пак на няколко пъти ми се стори, че дълбоко в неговите светли — твърде светли — очи се мярна страх. Може би дори не страх, а объркване, което би било незабележимо при друг път, но при Гереро с неговата самоувереност, агресивност, властност, объркването не можеше да не се забележи.

— Моля ви, разкажете ми всичко от самото начало — казах аз. — Не изпускайте нищо.

— Просто нямам какво да ви разказвам.

— Добре тогава — вдигнах рамене, — щом нямате какво да ми разказвате, тогава и аз нямам какво да слушам. — Станах.

— Я престанете — избухна Гереро. — Ако трябва всяка секунда да мисля за това да не би да обидя своя адвокат... Няма какво да ви разкажа — твърдо каза Гереро и ме погледна право в очите — просто защото не съм убивал тази Джин Уишняк, никога не съм живял с това момиче, никога не съм я виждал и дори не съм чувал името ѝ до двадесет и първи септември, тоест до онзи ден, когато ме арестуваха и ми връчиха обвинението в убийство. Това е всичко. — Очевидно долови съмнение в погледа ми, защото добави: — Това е цялата истина, дявол да го вземе! Разбирате ли ме? Цялата истина!

Избухна и веднага стана по-симпатичен. Дори не по-симпатичен, а някак си по-човечен. Изчезна непоносимата му снизходителност и леко насмешливото му превъзходство.

— Имате ли алиби или поне нещо, което да прилича на алиби? Кога е извършено убийството?

— На деветнадесети вечерта. Както виждате, не им е било нужно много време, за да намерят убиеца... Тогава се освободих по-рано, около четири часа и отидох извън града. Там имам къща.

— Къде точно?

— В Елмсвил.

— Там ли бяхте през цялото време? В Елмсвил?

— Да.

— Видя ли ви някой там?

— Да.

— Кой?

— Моята приятелка. Тя пристигна при мен в седем часа и си отиде в единадесет.

— Кога е извършено убийството?

— В обвинителното заключение се казва между девет и десет часа.

— Вашата приятелка може ли да даде показания?

Гереро бавно поклати глава.

— Боя се, че не.

— Защо?

— Тя е омъжена за доста богат човек. Те отдавна биха се развели, само че той е стиснат като Шейлок, а тя е алчна като гладна акула. При развода тя би получила солидна част. Но ако съпругът ѝ можеше да докаже, че е извършила прелюбодеяние — така, струва ми се, го наричате? — ще ѝ покаже среден пръст. А да си признае, че е прекарала няколко часа на четири очи с мъж в неговата къща е все едно да се подпише под факта за установена любовна връзка. Именно затова никога няма да даде показания.

— Уверен ли сте?

— За съжаление, да.

— Дори ако знае, че ви заплашва смърт или пълно преобразяване?

Гереро внимателно ме изгледа. Той все още не можеше да свикне с моите въпроси. И наистина, за какво съжаление можеше да става дума, когато рискуваш да загубиш пари. Интересно как ли би постъпил на нейно място самият Гереро? Дали като нея?

— А не бихме ли могли все пак да уговорим вашата дама да даде показания?

— Струва ми се вече ви казах. Впрочем тя се казва Урсула Файяр.

Гереро ме погледна, за да се убеди какъв ефект ще произведе върху мен това име. Погледна ме дори, както ми се стори, с гордост. Да, мисис Файяр имаше какво да губи. Нейният мъж имаше повече милиони, отколкото аз ризи.

— Нима тя няма да се съгласи да свидетелствува пред съда, ако знае, че от думите ѝ зависи животът на един човек?

— Не. Тя не е сантиментална.

Да, разбира се, да се рискуват пари заради човешки живот е сантименталност. Всеки случай, когато става дума за парите на мистър Файяр.

— А не бихме ли могли да я принудим да се яви в съда?

— Какво означава „да я принудим“?

— Имате ли някакви доказателства за вашата връзка? Писма, бележки? Или нещо друго от този род?

Гереро замислено захапа горната си устна и със съжаление поклати глава. Чувствуваше се, че той с удоволствие би притиснал бедната мисис Урсула Файяр. И той не беше сантиментален. Два гълъба, които не забравят за интересите си. Две електронни машини, които дори в обятията си не си забравят цената и винаги са готови да продадат. Само да се даде подходяща цена.

Вече нямаше и следа от предишната увереност на Гереро. Сега беше объркан.

— Нее. Нищо. Съвсем точно. Сега, когато си мисля за това, виждам колко е била предпазлива хитрушата...

— А не би ли могъл някой от съседите ви да е видял кога е дошла при вас, или кога си е заминала?

— Не. Къщата ми е отдалечена и не се вижда от съседите. Дори добре не ги познавам.

— Нямате ли някого там? Имам предвид някой градинар, или нещо такова?

— Имам градинар. Той е и пазач, той е и шофьор. Но същия ден го пуснах. Урсула винаги настояваше никой да не я вижда...

Да, въздъхнах аз, при тия хора лесно не се печели хлябът. И ако всевишният ми изпрати клиент, то именно такъв като мистър Ланс Гереро.

— Защо мълчите? — попита ме Гереро и за първи път от началото на разговора усетих в гласа му нотки на безпокойство. Истинско безпокойство. Може би едва сега, отговаряйки на въпросите ми, е разбрал колко е беззащитен пред закона.

— Мисля си, дали си струва да се заема с вашата защита, мистър Гереро — бавно казах аз. Този път не блъфирах. Щом машината е

издала заповед за арестуването му, това означава, че е имало достатъчно основания да бъде арестуван.

— Мистър Рондол — цялата му самоувереност като че се изпари и гласът му вече звучеше умолително, — още щом ме арестуваха и тук дотича моят адвокат Нилън, веднага разбрахме, че той не може да ми бъде защитник. Той се занимава с делата на фирмата. Наказателно дело — това не е негова сфера. Прехвърлихме десетки имена, преди да се спрем на вас. Трябваше ни адвокат, който би могъл да извърши сам свое разследване, а преди това вие няколко години сте били частен детектив... Разбирам ви, че делото е необикновено, но кълна ви се, никога не съм виждал тази Джин Уишняк. Това е някаква чудовищна грешка. Нелепост. Безсмислица. И вие трябва да докажете това... Иначе ще трябва да избирам между смъртта и пълното преобразяване. Не мислете за парите. Определете сам най-високия хонорар...

— Добре — сухо отговорих на Гереро. — Съгласен съм да се заема с вашето дело. Ето ви и моите условия: от тази минута ще говорите и ще правите само онова, което аз сметна за необходимо. Не вие, а аз! Всичко, което говорим, според закона е поверително, затова можете да бъдете с мен напълно откровен. Никой няма право да изисква от мен да оповестявам поверителните си разговори с клиента. Затова, повтарям ви, не се колебайте нито за минута. За вас сега съм повече от изповедник. Той има задачата да ви помири с бога, аз — със закона.

— Нищо не крия от вас.

— Знаете ли как се издава заповед за арест? Полицията влага получените данни в прокурорския компютър. Машината издава заповед за арест само в случай, че данните за това са достатъчно. Не защото на нейните електронни вътрешности не им харесва брадата на някой си Ланс Гереро, а защото данните, които е получила, убедително доказват, че някоя си Джин Уишняк е била убита от някой си Ланс Гереро. Затова междувпрочем и работата на адвокатите така намаля...

— Но нали няколко пъти ви повтарям, че за пръв път чух името й, когато четях обвинителното заключение. Това е недоразумение. Това не може да бъде. Та и машините могат да сбъркат.

— Помислете си още веднъж, мистър Гереро. Не ви ли е видял някой през онази злополучна вечер в Елмсвил? Не сте ли говорили там

с някого? Или по пътя за Елмсвил? Напрегнете си паметта. Спомнете си.

Гереро бавно поклати глава. Сега нямаше нужда да търся искрици страх в неговите странно светли очи. Страхът просто ги изпълваше.

— Не.

— В града къде живеете? Или винаги пътувате до Елмсвил?

— Не. И в града имам малък апартамент. Понякога оставам да нощувам и със семейството си.

— Женен ли сте?

— Да. Но не живеем с жена ми вече три години. Жена ми не настоява за развод, а на мен ми е напълно безразлично. Още повече, че тя е майка на моите деца.

Стори ми се, че по време на нашия разговор Гереро стана по-малък. Като че ли заедно със самоувереността и агресивността си губеше и от теглото си. Помълча и попита:

— А ако съдът ме признае за виновен?

— Ще имаме месец и половина-два да обжалваме. През това време вие ще спите. Нали знаете какво означава това? Чисто и просто подсъдимите биват замразявани. Много хуманно и икономично. Осемнадесет квадратни фута площ и половин киловат на денонощие. Ако спечелим делото след обжалването, ще ви размразят, ще ви стиснат ръка и ще ви пуснат да си ходите в къщи.

— А ако загубим?

— След присъдата, а в случай като вашия, тоест за предумишлено убийство, тя може да има само два варианта: смърт или пълно преобразяване, като вие сам си избирате формата на наказание и се подписвате. Ако изберете смърт, то след обжалването тихо и незабележимо за вас се преселвате в отвъдния свят. Някога включвали ток на електрическия стол. Сега го изключват. Ако сте избрали пълно изменение, то, без да идвате в съзнание, ви подлагат на така наречената психокорекция, размразяват ви, проверяват ви и ви пускат да си ходите в къщи.

— Каква е статистиката? Някой избира ли смъртта?

— Няма да повярвате, мистър Гереро, ако ви кажа, че около шестдесет процента от подсъдимите, осъдени на смърт или на пълно преобразяване, предпочитат смъртта.

— Защо?

— Вие някога виждали ли сте изменен?

— Не, струва ми се...

— Въобще, строго казано, те си остават същите хора. Да допуснем, че ви подложат на пълно преобразяване. Оставате си същият Ланс Гереро, знаете, че сте Ланс Гереро, познавате всичките си познати и приятели, помните предишния си живот. Но напълно сте лишен от агресивност, не можете никому да сторите зло, дори не можете да излъжете. Има ли място за такъв човек в нашето общество?

ГЛАВА 3

— Гизела — казах, влизайки в кантората. — Как мислите, какво ще направя сега? Ще взема писалка и ще напиша чек на ваше име. Заплатата за три месеца.

— Много ви благодаря, мистър Рондол. Спасявате ме от гладна смърт.

— Но, Гизела, не си мислете, че ей така ви плащам пари. Намерете ми вечерните вестници от деветнадесети септември, сутрешните от двадесети и двадесет и първи, телевизионните ленти с последните новини за деветнадесети, двадесети и двадесет и първи.

Минах в стаята си и седнах в креслото. Интересно как ли ще защитавам този брадат производител на играчки? Ако си признаеше, тогава можеше да се измисли нещо: състояние на афектация, самозащита, шантаж от нейна страна. Банална, но все пак доста ефективна тактика за защита.

— Ето ви вестниците, мистър Рондол. — Гизела сложи на масата ми „Шервуд таймс“ и „Шервуд икзъминър“.

Започнах да преглеждам вестниците. На деветнадесети не намерих нищо. На другия ден, на двадесети, в „Таймс“ имаше незначителна бележка: „Вчера вечерта в дома си на Индепендънс стрийт 18 е била убита Джин Уишняк, 21-годишна, начинаеща актриса. Убиецът нанесъл на своята жертва няколко удара по главата. Лейтенант Бенк е заявил, че подозренията падат върху човек, който, по думите на съседите, редовно посещавал мис Уишняк през последните няколко месеца.“ На другия ден, на двадесет и първи и двата вестника съобщаваха за арестуването на Ланс Гереро, собственикът на „Играчки Гереро“. И това беше всичко. Начинаеща актриса... Този брадат идиот е ходил при нея не веднъж и два пъти. И колата си е оставял до къщата ѝ. Пък и външността на моя клиент с тази широка и гъста брада се помни лесно.

И за какво, интересно, му трябваше да ми обърква главата с тази Урсула Файяр? За да ме убеди, че не е виновен. Каква глупост. Интересно, оставил ли е Гереро някакви следи в квартирата на

момичето? И ако там има отпечатъци от пръсти — а по всяка вероятност ги има, та нали е ходил не един и два пъти, — защитата ще бъде много трудна. Да не кажа нещо по-силно. Главното е да не се окаже, че има преки улики, като оръдието, с което е извършено убийството, отпечатъци от пръсти...

Трябваше да отида на Индепендънс-стрийт. Но преди това се обадох на сладкогласния мистър Нилън в „Играчки Гереро“ и го попитах какъв автомобил кара неговият шеф. Оказа се „шеворд“, модел „клинър“. Електромобил последен модел. Червен на цвят. Регистрационен номер ВС 17–344. Отличен автомобил. Струва седем-осем хиляди, не по-малко. Точно като за собственици на фирми за играчки. И, разбира се, за различни други собственици на фирми, не за обеднели адвокати.

Индепендънс-стрийт принадлежи към онези улици, които имат някакъв неопределен характер.

Къщата се оказа с една класа по-добра, отколкото предполагах. Впрочем, като има такива поклонници на своя разцъфтяващ талант, като Ланс Гереро, бедната Джин Уишняк би могла да си позволи да живее в прилично жилище.

Застанах на тротоара с вдигната яка и зачаках. В наше време е достатъчно да постоиш около някоя къща няколко минути, за да събудиш нечии подозрения.

На моя призив пръв откликна човек, който явно беше забравил сутринта да се обръсне. Най-вероятно поради снощното препиване, ако се съди по неговите рачешки червени очи.

— Чакате — каза той с удивително равен глас. Нито въпрос, нито констатация.

— Казвам се Язон Рондол. — Усмихнах се с цялото си дружелюбие и повдигнах шапка. — Ето ви моята визитна картичка. Адвокат съм на Ланс Гереро, Човекът, който...

— А, онзи ли, дето пречука мис Уишняк. Оня с брадата.

— Не съм уверен, че я е пречукал именно той — още по-дружелюбно се усмихнах, — но това, че е с брада, е самата истина.

Извадох от джоба си петдоларова хартийка. Ако плащам на всички живеещи на Индепендънс-стрийт по пет НД, помислих си, още утре ще трябва сам да заста на ъгъла с протегнатата ръка. Но необръснатият беше първият. Провървя му. Нали някога трябва да

провърви и на такива хора като него. Протегнах му ръката с хартийката. Той ми протегна своята без хартийка. На половината път ръцете ни се срещнаха и си смениха ролите.

— Лари Ковалски — представи се небръснатият. С пари в джоба изглеждаше по-уверен.

— Мистър Ковалски, подозират моя клиент, че е убил мис Уишняк.

— Че какво има да го подозират... Той я е пречукал, няма спор в това.

— Защо мислите така?

— Че какво да мисля, аз тук, в тази и съседната къща, съм нещо... като портиер. Да поддържам чистота, ред... и изобщо. Е, разбира се, познавам почти всички обитатели. Виждам кое как е, кой при кого. Е, Джин Уишняк, разбира се, беше хубаво момиче. Добро. Винаги ще поздравя, ще се усмихне, разбира се. А пък той все при нея отиваше. Старичък е за нея, не ще и дума, ама му е тъпкан джобът с пари.

— На кого?

— На оня с брадата.

— Кой с брадата?

Портиерът ме погледна с известно съжаление. А може би и с презрение. Какво искаш от такъв глупак.

— Оня, дето все при нея ходеше. Полицията, когато ме разпитваше, ми показа цял куп снимки. И аз, разбира се, веднага го познах.

— Само по брадата ли?

— Защо пък само по брадата? Е, разбира се, не съм говорил с него. Но съм го виждал много пъти, макар че повечето беше вечер. Солиден мъж.

— А защо сте уверен, че именно Гереро е убил мис Уишняк?

— Е, разбира се, не съм присъствувал, но нея вечер той беше при момичето. Още си спомням, като видях колата му и си помислих: ама красавица, не можеш да си откъснеш очите от нея.

— Каква е колата му?

Ковалски ме погледна учудено: как така може да не се знае на каква кола се вози Ланс Гереро. Очевидно този „шеворд“ неведнъж и два пъти е бил предмет на разговори.

— Как каква? „Шеворд“, разбира се, „клинър“.

— Кажете, мистър Ковалски, мис Уишняк поддържаше ли тук с някого приятелски отношения?

— Да, разбира се. С Агнеса Анджели. Виждал съм ги често заедно.

— Тук ли живее?

— Тука, тука. С майка си. Апартамент четири „бе“. Втори етаж.

— Как мислите, кога мога да я намеря?

— Ако искате, веднага. Тя си е в къщи. По това време винаги си е в къщи.

Мис Анджели се оказа седемнадесетгодишно момиче. Когато узна, че съм адвокатът на Гереро, така се развълнува, че ми се стори, ей-сега ще се разплаче. Помислих си, че се вълнува заради убитата си приятелка, а оказа се, че си мислела как ще се яви на процеса. Това е нейният звезден час. Не бих се учудил, ако науча, че сега дори мислено си избира в какъв тоалет ще се яви да дава свидетелски показания. Бедната рибка в морето на анонимността, на която веднъж в живота се е паднало да се изкачи на повърхността.

— Кажете ми, мис Анджели, мис Уишняк разказвала ли ви е нещо за себе си, за своя приятел, който я е посещавал?

— Тя всичко ми разказваше. Ние бяхме приятелки...

— Назовавала ли е името на човека, който...

— Който я издържаше ли? — прекъсна ме Агнеса. За разлика от мен тя не си подбираше думите. — Не, името му не е споменавала. Питала съм я кой е той. А тя казва: „Дала съм му дума — да не споменавам името му.“ Но аз въпреки това знаех точно.

— Откъде?

— Тя ми е казвала, че има фирма, която произвежда детски играчки. И ми е показвала някои играчки.

— Но откъде все пак знаете името на собственика на фирмата?

— По кутията. Там има червена лента, а на нея е написано „Играчки Гереро“. Не съм глупава, веднага се досетих, че поклонникът на Джин е точно той, Гереро.

— Виждали ли сте го някога?

— Един-два пъти, през прозореца.

— Бихте ли го познали?

— Вече го познах.

— Кога?

— Когато полицията ме разпитва. Показаха ми снимки на мъже... Веднага го познах.

Да, просто не знаех защо трябва да присъствувам в съда. Освен като зрител. Всичко, буквално всичко, което научавах, се помещаваше в схемата, като елементите в квадратчетата на периодичната таблица. Но не в моята схема, а в обвинението. Никак не е чудно, че прокурорският компютър е издал заповед за арест. Със същия успех би могъл да произнесе и присъдата.

Излязох на улицата. Вятърът беше утихнал, но заваля дъжд. Ситен, есенен дъжд.

ГЛАВА 4

Стигнах в кантората и прегледах телевизионните ленти, които Гизела беше донесла. Абсолютно нищо ново с изключение на това, че показваха снимката на Джин Уишняк. Обикновено момиче с доста простовато, доверчиво лице.

Помолих Гизела да ми намери Урсула Файяр. Взех слушалката и чух нисък, ленив глас.

— Мисис Файяр. С вас разговаря Язон Рондол, адвокатът на Ланс Гереро.

— Много ми е приятно. На какво дължа тази чест — към властните нотки в нейния глас сега се прибавиха и насмешливи.

— Знаете ли, бих искал да поговоря с вас...

— Не може ли това да стане по телефона?

— Страхувам се, че не е разговор за телефон.

— Хм... Можете смело да говорите, моят телефон не се подслушва, но ако настоявате, елате.

— Кога?

— Можете да дойдете още сега.

И тя окачи слушалката. Естествено. Такива дами не питат мога ли да ги посетя именно сега, не казват адреса си, не ти обясняват как да стигнеш до тях. Урсула Файяр! С това е казано всичко. О, тези хора притежават хиляди най-елегантни начини да унижат ближния си, кротко и без натрапване да му дадат да разбере кой кой е.

След половин час бях в Блекфилд и спрях пред масивна металическа врата с малка медна табелка „Файяр“. И размерите на табелката бяха точно пресметнати да напомнят, че притежателят на този замък не се нуждае от реклама.

От будката изпълзя огромно човекообразно същество. Впрочем с човек го сродяваше само пистолетът на хълбока му. Изглежда Файяр и тям подобните са успели да създадат нов вид животни, като са кръстосали семейния слуга с горила.

— Име? — гласът на хибрида се зараждаше някъде в дълбините на необятното му туловище.

Чудовището промърмори нещо неясно и отвори вратата. Изминах петдесетина метра по пътеката и пред мен се откри изумително красива къща.

Преди още да стигна до вратата и тя се отвори, аз дори трепнах от изненада. Очевидно подсъзнателно съм очаквал да видя още едно такова чудовище като при вратата, па макар и с по-малки размери, а пред мен стоеше красавица. Истинска красавица. Червени коси и прозрачни виолетови очи, които заемаха половината ѝ лице.

— Добър ден, мистър Рондол, мисис Файяр ви чака.

Какво ли още ме чака? Стража с алебарди. Мадам Файяр в огромен кринолин. Но тя се оказа не в кринолин, а в обикновени черни панталони. Очевидно беше на около четиридесет години, а може би и на много повече или пък много по-малко. Беше стройна, дори слаба и дяволски елегантна.

— Седнете, мистър Рондол — тя кимна към дълбокото кожено кресло, в което лесно можеш да потънеш. — Слушам ви.

— Мисис Файяр — казах, — знаете ли какво се е случило с мистър Гереро.

За част от секундата тя се обърка.

— Не, а какво се е случило с него?

Лъжеше. Бях уверен, че лъже, и то не много умело.

— Арестуван е по обвинение в убийство.

И тя отново не знаеше как да реагира на моите думи.

— Бедният Ланс — най-последно промърмори тя. — И как се е случило това с него?

— О, мисис Файяр, ще намерите всички подробности във вестниците от двадесети септември. Работата е в друго. Моят клиент твърди, че по времето, когато е било извършено убийството, тоест вечерта на деветнадесети септември, между девет и десет часа, се е намирал в своята къща в Елмсвил. За съжаление това може да потвърди само един човек. Вие.

— Аз?

— Да, мадам. Мистър Гереро твърди, че същата вечер вие сте били при него.

Мисис Файяр внимателно ме погледна, вдигна очи, сякаш премисляше нещо, усмихна се едва.

— Бих се радвала да помогна на мистър Гереро, той е мой добър познат, но съгласете се, че да се дават лъжливи показания пред съда...

— Благодаря ви, мисис Файяр — казах аз, измъквайки се от коженото кресло. — Вие много ми помогнахте.

Ако не бях уверен, че Гереро действително е убил Джин Уишняк, бях готов да се закълна, че Урсула Файяр лъже и че онази вечер наистина е била в Елмсвил. Всеки път, когато се захващам с някое дело, буквално потъвам в него. Този път не беше така. Практически нямах никакви варианти, никакви версии, никакви теории, даже никакви факти, без да се смятат онези, които ще бъдат използвани от обвинението. Нямам никакви свидетели, нямам нищо. Ланс Гереро е ходел при Джин Уишняк, виждали са го там неведнъж, въпросната вечер също е бил при нея. Вероятно полицията е намерила и отпечатъци от пръстите му. От друга страна, Урсула Файяр лъже, чувствувах това с всяка клетка на своето тяло.

Потеглих за Шервуд, към Първи градски затвор, към клиента, когото не знаех как да защитавам.

Вероятно Гереро не беше спал цяла нощ, тъй като под очите му имаше сенки и днес изглеждаше с десет години по-стар, отколкото вчера. Когато влязох в килията, той въпросително ме погледна. За миг в очите му пламна надежда, но веднага пак угасна.

— Слушайте, мистър Гереро, мога ли да ви задам един въпрос?

— Опитайте — дигна рамене той.

— Вие ли убихте Джин Уишняк?

Той внимателно се вгледа в мен и поклати глава.

— Не, Рондол, не съм убил Джин Уишняк. Никога не съм виждал Джин Уишняк, до момента на арестуването ми никога не съм чувал нейното име. Това е чудовищно, разбирате ли, чудовищно...

— Аз съм адвокат, мистър Гереро. Преди това, както знаете, бях частен детектив. А по-рано работех в полицията. Свикнал съм да имам работа с факти. И съдът се опира на факти. Особено електронният съд.

— Бяхте ли у Урсула Файяр? — прекъсна ме той.

— Да. Тя отрича.

— Не се съмнявах в това. Какво впечатление ви направи тя?

— Стори ми се, че лъже.

— Наистина ли? Благодаря ви. Това е поне малка котвичка. Не зная дали тя би могла да ме задържи да не полудея — поклати той глава. — Разбирате ли, започвам сам да се съмнявам. Разни мисли пълзят, пълзят в главата ми. А може би имаш раздвоение на личността? А може би имаш провал в паметта си? А може би отдавна си се побъркал? Отпъждам тези мисли, мачкам ги като змии, а те все пълзят, пълзят...

— Мистър Гереро — казах аз ядосано, — не предполагам, че можете така образно да говорите. По-добре се опитайте да се съсредоточите: може би нещо сте забравили? Някоя подробност, или нещо друго? Нима никой не ви е видял през онази нощ?

— Не — поклати той глава. — Нямам какво да ви кажа. Разказах ви всичко.

Когато тъмничарят отвори вратата, излязох от килията, без да се сбогувам с Гереро.

* * *

През останалите до съда дни се мятах като хванат в капан. Няколко пъти бях на Индепендънс-стрийт, разговарях с всички, които са виждали там Гереро, още веднъж говорих по телефона с Урсула Файяр, успях да постигна проверка на психичното състояние на Гереро — всичко беше напразно. Стояхме там, откъдето бяхме започнали.

В деня, когато се състоя съдебното заседание, се събудих рано и дълго лежах неподвижно. Никога още не съм чувствувал себе си така

безпомощен. Отивах не в съда, не, по-скоро в цирк, където клоунът Язон Рондол ще разсмива уважаемата публика...

ГЛАВА 5

Зае своето място обвинителят Анатол Магнусон, помощник на окръжния прокурор. Не е лошо момче, макар че не сваля звезди от небето. Впрочем за нашето дело днес не само звезди, дори мозък в главата си не бе нужно да имаш. Мозък имаше машината. Отличен електронен мозък, който не беше обременен с мисли за заплата, за репутация, с емоции и подобни жалки следствия от килограма сиво вещество, което мъкнем в черепната си кутия. А ето го и съдията-контрольор. И него го познавам. Роджър Ивама.

— Станете, съдът е включен — със силен фалцет пропя секретарят-контрольор.

Щракнаха превключвателите на главната съдийска машина и в трите машини на журито светнаха червените лампички.

— В името на народа срещу Ланс Гереро, обвинен в убийството на Джин Уишняк — обяви съдията. — Джентълмени, като съдия-контрольор проверих работата на главната съдийска машина и трите машини на журито, намерих работата им в пълно съответствие с нормата и тях готови за съдебното дирене. Съгласно процедурата на електронния съд тестовете са проведени гласно и в писмена форма. Обвинението и защитата могат да направят самостоятелна проверка. Мистър Магнусон?

— Обвинението се отказва от проверка, ваша чест.

— Мистър Рондол?

— Защитата се отказва от проверка, ваша чест — измърморих аз.

— Прекрасно. Мистър Магнусон, обвинителното заключение, моля.

— Ваша чест — каза помощник-прокурорът, — защитата е запозната с обвинителното заключение, вие също. Приготвил съм няколко копия за главната съдийска машина и за машините на журито. С ваше разрешение ще ги подадем.

Магнусон приближи към главната съдийска машина, сложи на подноса няколко листа, залепени като лента, която бързо запълзя през тясната цепнатина на отвора, наподобяващ старческа беззъба уста.

— Мистър Магнусон, вашите свидетели — каза съдията-контрольор.

— Обвинението призовава сержанта от полицията Ли Медина.

— Мистър Медина, какво можете да кажете на съда по повод убийството на Джин Уишняк?

— На деветнадесети септември тази година в девет часа и четиридесет и две минути в полицията се обади жена, която се нарече Мария Анджело и съобщи, че дъщеря ѝ Агнеса Анджело току-що е открила убитата Джин Уишняк. Ние незабавно заминахме по указания от мисис Анджело адрес на Индепендънс-стрийт и се качихме в апартамент шест „а“. Входната врата беше отворена... Лекарят, който ни придружаваше, констатира смърт от удар с твърд предмет по главата. Според характера на раните, лекарят изказа предположението, че ударът е бил нанесен с тежък метален предмет с доста остри краища. Вниманието ни привлякоха два метални свещника, които стояха на масата. И двата бяха отправени за лабораторен анализ. На единия бяха открити петна от кръв, при това кръвната група съответствува на кръвната група на убитата. Ето резултатите от анализа.

— Сержант — обвинителят се обърна към свидетеля, — откри ли и нещо друго лабораторният анализ?

— Да — кимна сержантът. — На същия свещник, на който бяха открити петната от кръв, бяха открити и отпечатъци от пръсти. Този, който го е държал в ръце, се е опитвал да ги изтрие, но го е направил недостатъчно внимателно. В резултат успяхме да получим три достатъчно ясни снимки. Те бяха подадени на голямата регистрационна машина на шервудската полиция.

— И какво показва машината? — попита обвинителят.

— Отпечатъците от пръстите върху свещника принадлежат на Ланс Гереро.

— Направени ли са контролни сравнения след ареста на мистър Гереро?

— Да, мистър Магнусон. — Отпечатъците от пръстите върху свещника принадлежат на мистър Ланс Гереро. Ето и увеличени

снимки на отпечатъците.

— Благодаря ви, сержант. Моля, мистър Рондол — помощник-прокурорът беше подчертано вежлив с мен. Съжалявахме ме, знаеше че съм притиснат към стената и стоя с вързани ръце. Дори не се вълнувах вече. Някакво странно вцепенение ме бе обзело. Не можех да защита Гереро.

— Защитата няма въпроси към свидетеля.

— Обвинението призовава лекаря на полицейското управление Джеймс Вандершмидт.

Мистър Вандершмидт зае своето място, постави ръката си към стъклото на регистрационната машина и обърна глава към масата на обвинението.

— Мистър Вандершмидт — каза обвинителят, — вие сте направили аутопсия на тялото на мис Уишняк. Какво установихте?

— Ако не се впускаме в подробности, то най-общо може да се каже, че смъртта на мис Уишняк е предизвикана от удар с тежък метален предмет с доста тънък заоблен край. Именно тези край е способствувал две от четирите рани да се окажат смъртоносни.

— Бяха ли открити по тялото на убитата някакви следи от борба?

— Не, мистър Магнусон.

— Благодаря ви, докторе. Свидетелят е на разположение на защитата.

— Защитата няма въпроси. — Какво ли можех да питам?

Мястото на доктора зае дребничък човечец с щръкнали като на мишка уши. Имаше източено лице и мигащи очички. Мишката се представи като професор Уудбъри и не без гордост съобщи, че завежда лабораторията по звукозапис в Шервудския университет и е консултант на две фирми за производство на грамофонни плочи.

Изясни се, че съобразно протокола на огледа в квартирата на Джин Уишняк били открити магнетофон и дванадесет касети. На единадесетте имало записана музика, а на дванадесетата — запис на женски и мъжки глас.

— Мистър Уудбъри — каза Магнусон, — помолихме ви да сравните двата мъжки гласа на двете ленти, които ви дадохме. Какви са резултатите?

— Гласовете от двете ленти принадлежат на един и същи човек. За съжаление не всички си дават сметка, че гласът е също така

индивидуален и неповторим, както да кажем отпечатъците на пръстите. И така както дактилоскопичният метод практически напълно изключва възможността за грешка, тъй като тя е нищожно малка, така и анализът на гласа, на неговите съставни елементи: тембър, височина и така нататък — дава абсолютно точни резултати. Фонограмата на гласа е също толкова сигурно доказателство, както и дактилоскопията. Получихме фонограми на двата гласа и ги сравнихме. Те са тъждествени. Ето тази фонограма. Виждате ли? Дори неопитното око веднага може да определи, че сходството е пълно. При фонограма „А“ и фонограма „Б“ съвпадат буквално всички елементи.

— Може ли съдът да чуе записите — попита съдията-контрольор.

Чу се женски смях.

— Хайде говори, Ланс, говори. Ех, какъв си упорит... Ако нищо не кажеш, ще те накарам да глътнеш микрофона.

Чу се дълбока въздишка и мъжки глас, гласът на Ланс Гереро, каза:

— Какво да ти кажа, глупавичка моя? Това, че те обичам ли?

— А ето и запис на гласа, направен на предварителното следствие — каза Магнусон.

Същият глас, гласът на Ланс Гереро произнесе:

— Не, не познавам никаква Джин Уишняк, никога не съм я виждал и никога не съм разговарял с нея.

Да, Магнусон определено жъне големи успехи. Така сполучливо да подбере образците...

Един след друг минаха останалите свидетели, двама от които вече знаех: портиерът в къщата, където е живяла Джин Уишняк, и Агнеса Анджели. Да, всички те са виждали човека, който седи сега на скамейката на подсъдимите. Винаги идвал вечер. Да, виждали са колата му. Такава кола не може да се види всеки ден на Индепендънс-стрийт.

Когато съдията-контрольор обяви, че ще бъде произнесена присъдата в залата се прозяваха и шушукаха. Всичко беше ясно. Най-после се възцари тишина. Чу се мелодично подрънкване и почти едновременно светнаха таблата на трите машини на журито: виновен в предумишлено убийство. След това главната съдийска машина

произнесе присъдата: смърт или пълно преобразяване по избор на подсъдимия. Срок за обжалване — четиридесет дни.

Съдията-контрольор обяви, че мистър Гереро има право за едно денонощие да избере своето наказание и с това всичко завърши.

* * *

— Мистър Гереро — казах аз следващия ден на своя клиент, — трябва да ви върна чека.

— Оставете Рондол, кому е нужно вашето театрално благородство? Имате на разположение повече от месец. Направете всичко възможно. Искам да помните само едно нещо — не съм убил Джин Уишняк — гласът му укрепна, започна повече да прилича на онзи човек, когото видях за пръв път. — Това е чудовищна, нелепа, кошмарна грешка. Зная всичко, което можете да ми кажете: отпечатъците, фонограмите, свидетелите... Всичко това е така и въпреки това не съм виновен...

Вратата на килията се отвори.

— Мистър Гереро, време е.

Излязохме от килията. Въведоха ни в неголяма стая.

— Ланс Гереро, приближете към масата. Пред вас има картонче с вашето име. На него виждате две кръгчета. На едното пише „смърт“, а на другото „пълно преобразяване“. Зачеркнете с кръстче онова кръгче, което отхвърляте. Ясно ли е? Моля, мистър Рондол, елате по-близо и застанете до мистър Гереро.

Застанах до своя подзащитен. Гереро взе писалката и дебело зачерта лявото кръгче с думата „смърт“.

Минахме в стая, в която имаше дълга маса на колелца, покрита с бял чаршаф. До главата студено проблясваше хромираната повърхност на малък апарат.

— Сега ще ви приспят и след това ще ви преместят в хладилното отделение.

— Рондол, как мислите, защо избрах пълно преобразяване? Искам да науча какво значи всичко това... как се е случило... Рондол, нямам какво да крия от вас. Кълна ви се, че не съм убивал Джин

Уишняк. Вярвате ли ми? Вярвайте ми, Рондол, повярвайте ми. Зная, че не можете да ми повярвате, но трябва, трябва да го сторите!

Какво можех да му отговоря? Какво може да се каже на човек, минута преди да го отведат? Още повече, когато знае къде го водят?

ГЛАВА 6

— Искате да ви разкажа какъв човек беше моят мъж? — недоверчиво ме попита мисис Гереро. — Но ние вече няколко години не живеем заедно... Разберете ме — мисис Гереро вдигна към мен умолителен поглед, — трудно ми е да говоря за него. Аз го... обичам — тя се разплака и закри лицето си с ръце. — Той е жесток негодник. Той може да мине покрай мен, когато плача, може да не ми се обади, когато знае, че го чакам. Но той можеше да бъде и необикновено нежен с мен и тогава забравях всичко на света и ми се струваше, че все пак занапред ще бъде хубаво... Знаете ли, че ми изневеряваше? И аз търпях. Разбирате ли какво означаваше това за мен, да живееш със съзнанието, че ти изневеряват. Струваше ми се, че всичко ще мине, че това не е сериозно... Но когато научих за онова момиче...

Наострих уши. Нима и тя е знаела за Джин Уишняк?

— За кое момиче?

— За онази Одри Ламонт... Да бъде проклет денят, когато случайно намерих негово писмо до нея...

— А тази жена, Ламонт, струва ми се? Разделил ли се е с нея?

— Известно време чувах бил с нея, след това и тя му омръзнала. Изоставил я и тя дори се опитвала да се самоубие или нещо от този род...

Да, трябваше да се върна в кантората си да потъна в привичния свят на привичните неща. И да помисля какво да правя по-нататък. И струва ли си въобще нещо да се прави?

Помолих Гизела да ми намери телефона на Одри Ламонт. След половин час пред мен вече бяха адресът и телефонът ѝ.

Обадих се. Отговори ми мъжки глас.

— Мис Ламонт не е в къщи. Какво да ѝ предам? На телефона е баща ѝ.

— Много ми е приятно, мистър Ламонт. Казвам се Язон Рондол. Адвокат съм на някой си Ланс Гереро, чието име, вероятно сте чували. Мистър Ламонт, разбирам, че моята молба може да ви се струва някак

си странна, но много ми се иска да поговоря с вашата дъщеря за мистър Гереро. Ако, разбира се, тя може...

— Какво значи „може“? — стори ми се, че в гласа на Ламонт се появи подозрителност. — Защо да не може? Пък и аз с удоволствие бих се помъчил да ви помогна, макар че, разбира се... бедният Гереро... Кой би могъл да си помисли, че така ще свърши... — Ламонт дълбоко въздъхна.

— Кога бихте могли да ми отделите половин час?

— Когато ви е удобно. Дори веднага. Заповядайте. Сънрайз-булевард четиринадесет, апартамент номер седем. Заповядайте. Дъщеря ми всяка минута може да си дойде.

ГЛАВА 7

Сънрайз-булевард за разлика от Индепендънс-стрийт е уважавана улица. На входа в дом номер четиринадесет като в хотел седеше портиер, млад човек с рамене на цирков атлет. Погледна ме въпросително.

— Казвам се Рондол. Чака ме мистър Ламонт.

— Моля — кимна ми портиерът, — на четвърти етаж.

Асансьорът въздъхна и бързо ме отнесе на четвъртия етаж. Не успях да изляза от кабинката и вратата отдясно се отвори, срещу мен тръгна побелял невисок човек. Бяло пухкаво венче коси и розово лице. Бяло-розово старче.

— Моля заповядайте, мистър Рондол — протегна ми малката си ръчичка, приветливо ми се усмихна и ме въведе в апартамента. — Наляво, мистър Рондол. Да поговорим в кабинета ми.

— Благодаря ви, много сте любезен, мистър Ламонт. Позволете ми направо да пристъпя към въпроса. Както разбрах, вие знаете за съдебния процес срещу Ланс Гереро. Макар и да беше признат за виновен и да беше осъден на смърт или на пълно преобразяване, той до последната минута продължаваше да ме уверява, че не е виновен. Интересува ме един въпрос, мистър Ламонт, който трябва да уясня за себе си. Искам да зная би ли могъл Ланс Гереро да извърши убийство.

— А на съда няма не беше установено, че той е убил онова момиче, как му беше името? Пък и вие сам казахте: отпечатъци от пръсти, свидетели.

— Съвсем вярно, мистър Ламонт. Но именно поради тези тежки улики и поради категоричния отказ на моя подзащитен да се признае за виновен съм склонен да запазя макар и нищожно, но някакво съмнение.

— Но това е мистика, скъпи мистър Рондол — безпомощно разпери малките си ръчички Ламонт, — цял живот се занимавам с наука, научил съм мозъка си да признава само факти, а фактите в делото на бедния Гереро, уви, са неоспорими. Поне така разбрах от вестниците и от вашите думи...

— Професоре, добре ли познавахте Гереро?

— Хм... Как да ви кажа? Виждам съм го много пъти, разговарял съм с него, разказвала ми е за него дъщеря ми. Той имаше роман с Одри. Позволете ми веднага да ви кажа, скъпи мистър Рондол, че този роман ни донесе, на мен и на дъщеря ми, много мъка. И за да не ви поставям в неловко положение, веднага ще ви кажа, че Одри дори се опита да се самоубие. Сега всичко е минало и мога спокойно да говоря за това... Не обвинявам Гереро в нищо. Докато обичаше — обичаше. След това я изостави. По-скоро съм виновен аз. Навярно аз я възпитах така ранима и беззащитна. Аз, старият романтичен глупак.

— Как мислите, професоре, удобно ли е да поговоря на тази тема и с вашата дъщеря?

— Да, разбира се, напълно. А, ето, струва ми се, че и тя идва. Одри — повика я той. — Ти ли си? Можеш ли да дойдеш за една секунда при мен?

Тя беше доста висока и стройна. Лицето ѝ навярно не би могло да бъде наречено красиво, но безусловно беше привлекателно. Леко вирнато носле, големи сиви очи и главно — бързо изменящо се изражение на лицето. Току-що по него се отразяваше спокойната домашна приветливост на любещата дъщеря. После изненада. Мълчалив въпрос. Усмивката на домакиня. Интересът на млада жена към непознат мъж. В последното впрочем не бях напълно уверен, тъй като непознатият мъж бях аз.

— Одри, това е мистър Язон Рондол, адвокатът на Ланс Гереро. Мистър Рондол, това е дъщеря ми Одри Ламонт. Одри, мистър Рондол би желал да поговори с теб за Ланс...

— Моля. — Тя седна в креслото и без да гледа, протегна ръка към коженото калъфче за цигари на бюрото, извади една цигара и запуши. Движенията ѝ бяха изящни и ловки. Беше приятно човек да ги наблюдава. Поне на мене ми беше приятно.

— Мис Ламонт — казах аз, — имах намерение да поговоря с вас за своя клиент мистър Гереро, но загубих всяко желание.

Тя учудено вдигна вежди и ме погледна съвсем по детски.

— Но защо, мистър Рондол?

— Не зная, навярно ревнувам от него...

— Най-малко това очаквах от вас. Адвокатите са сухи хора в черни костюми. Те не ревнуват. Може би вие въобще не сте адвокат?

— Може би сте права, мис Ламонт. Но уви — казах аз решително, отърсвайки се от чара на тази жена, — дългът ме кара да се върна към мистър Гереро. Мис Ламонт, ако моите въпроси са ви неприятни, няма да настоявам да ми отговорите.

— Благодаря ви. Целият разговор за Ланс Гереро не ми доставя ни най-малко удоволствие, но аз го обичах някога. И този човек е осъден на смърт.

— Той избра пълно преобразяване.

— Виждате ли — каза тя. — Мислех си, че поне малко го познавам, а се оказа, че не е така. Никога не бих могла да повярвам, че ще избере пълно преобразяване... Ланс Гереро изменен... Невъзможно е дори да си го представиш...

— Защо?

— Вероятно защото той и кротостта са две съвършено различни неща. Все едно да си представите тигър с панделка или гълъбица да ръфа с клюна си мърша... — тя помълча и лекичко се усмихна на нещо. — Кротък Гереро... В него има толкова енергия...

— Гереро беше ли избухлив?

— О, да!

— Значи в порив на гняв би могъл да удари близък човек?

— Никога не е вдигал ръка срещу мен. Разбирате ли, никога!

— Благодаря ви, мис Ламонт — поклоних се елегантно като дипломат, поне така ми се стори.

— Мистър Рондол — неочаквано каза Одри Ламонт с глас, който звучеше много по-различно, отколкото по време на нашия разговор. — Нали пак ще дойдете у нас? Без да задавате въпроси за Ланс Гереро? — Тя се усмихна и ми подаде ръка.

— О, да! — пламенно отговорих. Навярно твърде разпалено и силно, тъй като тя весело се засмя.

ГЛАВА 8

Оставаше ми още един човек. Градинарят и шофьорът на Гереро — Джонас. Още половин час глупави въпроси, още половин час глупави отговори, още половин час вдигане на рамене — и моята съвест напълно ще се успокои.

Оставих колата си до някаква будка и реших пеша да стигна до къщата на Джонас. Още не бях стигнал до входа, когато от къщата излезе човек на средна възраст с простовато, но приветливо лице.

— Влизайте, влизайте, мистър Рондол, вратата не е затворена.

— Сам ли живеете, мистър Джонас? — попитах аз. — Помислих, че сте женен. У вас е толкова чисто.

— Какво говорите, мистър Рондол. Всичко сам правя.

И се впусна най-подробно да ми обяснява своята система за поддържане на чистота, която се свеждаше към това, че къщата трябва да се чисти по-често. Задряхмах най-безсрамно, като прикрих с ръка очите си. Но изведнъж нещо като че ли ме бутна.

— А пък аз съвсем бях забравил, че мистър Гереро ме беше предупредил вечерта да не отивам при него. Помнех само, че трябва да се проверят акумулаторите в шеворда. И така значи, седнах аз на своя „фолкс“ — оттук до къщата на мистър Гереро са четири мили. И когато пристигнах до самата къща и видях „шеворда“, си спомних, че господарят ми беше казвал да не идвам същата вечер.

— А коя вечер беше тази?

— Същата вечер, когато с него се случи онова...

— Мистър Джонас, в колко часа бяхте край къщата на Гереро. Може би случайно сте обърнали внимание?

— Да, разбира се. Видях. Беше осем и половина.

Осем и половина. А през това време Ланс Гереро е бил в Шервуд на Индепендънс-стрийт. Според показанията на съседите на Джин Уишняк на съдебното заседание беше установено, че си е отишъл от нея някъде около десет часа. Заминал със своя червен „шеворд“.

— Не бихте ли могли да сбъркате, мистър Джонас? Негов ли беше този „шеворд“?

— Че как мога да сбъркам? Да не би да не познавам колата на господаря? Че аз и със затворени очи ще я разпозная. Наистина вече беше мръкнало. Само че фаровете на моята кола бяха запалени, пък и от прозорците светлината падаше право върху двете коли.

Главата ми се завъртя като в люлка. Все по-бързо и по-бързо.

— Двете коли?

— Ами да, двете коли. Нашият „шеворд“ и още нечия „алфа“.

Бързо трябва да се провери каква кола кара Урсула Файяр. Не знам защо, но бях сигурен, че това е бил нейният автомобил. Светлината била запалена... И червеният „шеворд“ стоял под прозорците, по същото време, когато червеният „шеворд“ се е намирал на Индепендънс-стрийт. Добре, да допуснем, че има два червени „шеворда“, в това няма нищо свръхестествено, но „алфата“... Значи Гереро не лъже. Не може сам да пристигне в Елмсвил на две коли, да запали лампите, да се върне в Шервуд с трета кола, да разбие черепа на Джин Уишняк със свещника и после да се върне в къщи... Да, но отпечатъците от пръстите, свидетелите? Това не може да бъде. Но и Урсула Файяр няма да остави колата си на двора и да седне да чака, докато Гереро отиде и се върне от Шервуд...

— Мистър Джонас, можете ли утре сутринта, да кажем в девет часа да си бъдете в къщи? Ще ви се обадя по това време и ще намина да ви взема. Ще ми покажете как са стояли двете коли под прозорците и ще оформим вашите показания пред апелационния съд. Съгласен ли сте?

Разбира се, можех да оформя показанията на Джонас още сега, но все пак искаше ми се предварително да проверя каква кола кара Урсула Файяр. Това беше много важно, ако все пак Джонас нещо бърка...

Отдавна не съм карал с такава скорост и след тридесет минути вече бях на Уилсън-стрийт до дългото здание на полицейското управление. За щастие на мястото си беше и Херб Розен, стар мой познат. Той дори се зарадва, като ме видя.

— А, съдебна мишко — изръмжа със свойствения му хумор, — тези електронни машини не са ли те направили още безработен?

— Херб — казах аз, — направи ми една услуга. Разбери, моля те, само че веднага! Каква кола кара някоя си Урсула Файяр?

— Това жената на самия Файяр ли е? Охо, Язон, виждам, че още си далеч от безработните. В ония среди, в които се движи мисис Файяр, парите са повече от листата по дърветата. Почакай ме минутка.

Върна се след няколко минути и ми намигна:

— Червена, „алфа супер“, номер ГПЕ 62–211.

Погледнах си часовника. Седем и половина. Гизела отдавна си е отишла. Тръгнах си и аз към къщи. Просто не можех да си намеря място от вълнение. Трябваше обезателно да поговоря с някого. Обадих се на Сънрайз-булевард, исках да чуя гласа на Одри Ламонт. Но уви, тя не си беше в къщи. Професорът беше много любезен. Попита ме как върви моето психологическо изследване. Я да видим каква реакция ще предизвика съобщението за Джонас у учения, който, както сам казва, признава само фактите. Подробно му изложих разговора с Джонас. Професорът беше повече от внимателен. Той ми зададе въпроси за Джонас, попита ме дали неговите показания могат да изиграят някаква роля пред апелационния съд.

— Надявам се скоро да ни дойдете на гости — каза накрая той.

* * *

Сутринта не издържах и петнадесет минути преди уговореното време се обадих на Джонас. Никой не отговори. Вероятно е в градината си или се занимава с чистене. След петнадесет минути отново се обадих. И отново никой не отговори.

Тръгнах за Елмсвил и скоро приближих неговата къща. Този път той не излезе да ме посрещне.

— Мистър Джонас — повиках го.

Тишина. Почуках на вратата. Не знам защо, но бях сигурен, че никой няма да ми отговори. Стопанинът на този дом не е човек, който ще определи среща и няма да дойде. Навярно не чува чукането ми.

И той наистина не чуваше чукането ми, тъй както не е чул и телефонния звън преди това. Защото лежеше в малкото си антре облечен в някаква детска синичка пижамка с буболечици по нея, а до него се беше проточила тъмна локвичка. Виждам съм такива локвички и знам най-често колко тъмна изглежда човешката кръв. Внимателно се наведох над Джонас. Стреляли са почти в упор. Не е възможно да не

уцелиш от такова разстояние. Дигнах глава и видях пред себе си млад широкоплещест мъж със сключени вежди. Точно пред мен стърчеше заглушителят на пистолета му.

— Не мърдайте — някак си много просто и убедително каза той. — Иначе... — и той изразително посочи с очи трупа на Джонас. Да, пред мен стоеше професионалист. Той посочи към трупа не с ръката, с която държеше пистолета — никога не се препоръчва да се отмества насоченият към човека пистолет, — а само с очи. И това дори беше хубаво. Винаги предпочитам да си имам работа с професионалисти.

— Готов ли си, Ърни — попита, без да отмества от мен нито погледа си, нито пистолета.

— Да, идвам — чу се глас от стаята.

— Откопчайте ръкава на ризата си и го повдигнете — също така спокойно ми заповяда чернокосият. — И не правете никакви движения. Разбрахте ли ме?

От стаята излезе човек, който държеше в ръката си спринцовка. Чернокосият ме гледаше, насочен към мен беше и неговият пистолет. Протегнах ръка и човекът със спринцовката неумело мушна иглата в рамото ми.

— Готово.

Това е. Изчезнаха и последните звуци и аз бавно, безкрайно бавно започнах да се потапям някъде надолу. Повече не се съпротивлявах, не се хващах за светлината или звука. Нямах нищо.

ЧАСТ II
ВИЛА „ОДРИ“

ГЛАВА 1

Не ми се искаше да идвам на себе си. Подсъзнателно навярно чувствавах, че нищо хубаво не ме очаква в реалния свят. Но съзнанието ми се връщаше неудържимо. Значи ония двамата са ме чакали. Кой ли е можел да ги предупреди? Откъде са разбрали какво Джонас ми е разказал? Не съм говорил с никого, като се изключи Ламонт. Но може би моят телефон се подслушва. Вероятно. Но защо? Стоп. Щом като някой не си е пожалил труда да изпрати от няколко фута разстояние куршум в тялото на бедния Джонас, значи онова, което ми е разказал, струва един човешки живот.

Не успях да реша това простичко уравнение с едно неизвестно. Щракна ключалката и пред мен изникна професор Ламонт. Той беше все така чистичък, все така бяло-розовичък.

— Добър ден, скъпи мой Рондол. Радвам се да ви видя... Трябва най-напред да ви помоля да ме извините затова, че ви доведох при себе си без ваше съгласие, но какво да се прави... — професорът разпери ръце. — Но какъв съм и аз. Дори не ви попитах как се чувствувате.

— Благодаря, мистър Ламонт. Ако не се смята това, че устата ми е пресъхнала и в главата ми е пълна каша, всичко е наред.

Разтреперан от вълнение, професорът приближи до вратата.

— Оуен, ако не ви е трудно, донесете чашка кафе за госта. Нямате представа какъв забраванко съм станал.

Стар позьор. Забраванко. А да тури някой си Оуен до вратата, та да не би да избягам, това не е забравил. Оуен се оказа мой стар познат. По сключените вежди и брадавицата на брадичката бих го познал и по време на страшния съд. Веднага и задълго запомняш човека, който е насочил дулото на пистолет срещу тебе. Остави чашка кафе и излезе.

— Чудесно. Пийте, скъпи Рондол. Когато можете да ме изслушате, ще ви обясня някои неща. Съгласен ли сте? И така, нека да помислим откъде да започнем. Най-напред ще се опитам да ви отговоря на въпроса, който най-много ви мъчи. И така, убил ли е мистър Гереро Джин Уишняк. Не, не я е убил. Но, ще кажете вие, ами свидетелските показания, ами отпечатъците от пръстите... Както е

известно, вероятността от случайно съвпадение на отпечатащи от пръсти се равнява приблизително на една шестдесет и четири милиардна, така че за случайност не може и дума да става. Всичко това направих аз. Как — ще научите по-късно. Защо ли? Защото Ланс Гереро е човекът, когото ненавиждам. Човекът, който причини огромно страдание на Одри. Това е отмъщение, скъпи мой Рондол, внимателно премислено, лелеяно много години отмъщение. Бих могъл да го убия. Това е просто. Това е много по-просто, отколкото мнозина мислят. И много по-евтино. Но аз не можех да си позволя такава хуманно отношение към него. Мигновената смърт не е зло. Смъртта е страшна, когато много пъти предварително я преживяваш, когато тя се разтегля във времето. Такава смърт желях за Гереро и такава смърт измислих за него. Да, остана бедният Джонас. Престъплението на Индепендънс-стрийт беше организирано идеално и всички подробности бяха премислени, но кой би могъл да допусне, че този нещастник ще забрави нареждането на господаря си, същата вечер ще отиде у тях, ще види двете коли там и светлината от прозореца и ще разкаже всичко това на вас. Не можем да допуснем никакъв риск и затова Джонас е мъртъв, а вие сте тук.

— Но нали имаше отпечатащи от пръсти! Та вие сам казахте, че шансовете да съвпадат са равни на една шестдесет и четири милиардна.

— Щом като има образец, може да се вземе парченце мека пластмаса, да се направи факсимиле, което напълно заменя истинския пръст и дава отличен отпечатък.

— Ами онези свидетели, които са видели Гереро на Индепендънс-стрийт със собствените си очи. Него и колата му?

— Човекът, който играеше ролята на Гереро, отиваше там само вечер. На лицето си носеше мека маска, която много приличаше на лицето на Гереро. Това е проста работа. А колкото до това, да се намери „шеворд“ модел „клинър“ — това е направо дреболия. За целта просто е достатъчно да платиш осем хиляди и толкоз.

— А фонограмата? Гласът на Гереро?

— О, това, разбира се, не е късче мека пластмаса. Това, скъпи мой Рондол, е много по-сложно.

Професорът извади от гардероба малък касетофон, лукаво ме погледна и натисна копчето. Чух необикновено познат глас:

— Джентълмени! Пред вас стои човекът, който вчера ограби Първа шервудска банка.

Гласът ми беше познат, защото ми принадлежеше, това беше моят глас. Моят и ничий друг. Но той произнасяше думи, каквито аз никога не съм произнасял.

— Това, разбира се, е шега — доволно се засмя Ламонт. — Вчера, когато разговаряхме с вас, записах гласа ви, след това моята машина анализира всички съставки на вашата фонограма и синтезира няколко думи, които ѝ заръчах. Това звучи наистина просто, но аз посветих на създаването на своя синтезатор шестнадесет години от живота си. И вероятно никога нямаше да мога да го завърша, така както не са реализирали тази идея много други физици, ако не беше Гереро. Не помня вече кога за пръв път ми хрумна идеята да използвам неговия глас за лъжливо обвинение, но вие не можете да си представите какъв творчески потенциал е това ненавистта. Работех като смахнат и успях да постигна онова, което не е постигнал нито един учен в света. — Професорът се изправи и неговата малка фигурка изведнъж стана по-голяма.

Не знаех какво да кажа.

— Мистър Рондол — продължи Ламонт, — повярвайте ми, много съжалявам, че така се получи, но какво да се прави... Бих се радвал, ако всичко това можеше да се забрави, но за съжаление това е невъзможно. Не можем да се разделим с вас така, като че ли нищо не се е случило и вие нищо не знаете. Бихме могли, разбира се, и да ви убием и вие бихте останали да си лежите заедно с Джонас. Още едно неразкрито престъпление. Боже мой, колко ги има в нашата страна... Но аз не ви убих, скъпи мой Рондол. Защото ми харесвате, макар и да сте адвокат на Гереро. Но вие не сте Гереро. Вие не сте нагъл нахалник, който си пробива път направо през джунглите на живота. Вие сте друг. Това първо, и второ, стори ми се, че се харесахте на Одри. И накрая третото, вие по всяка вероятност не сте глупав човек, освен това имате опита и на частен детектив, и адвокат. И аз се надявам, че ще можем да работим заедно.

— Извинете, професоре, но в какво ще се заключава моята работа?

— Виждате ли, аз съм свързан с други хора. Гереро — това беше моето лично отмъщение. Но понякога ми се налага да изпълнявам

подобни поръчения и за други хора.

— Не ви разбирам...

— Представете си, че някой си има свой Гереро. Делови Гереро, углавен, личен — няма значение. Получавам поръчката, разработвам сценария и ръководя, ако и по-нататък се възползвам от терминологията на киното, режисирам постановката... Шокиран ли сте, скъпи мой Рондол?

— Не, защо — вдигнах рамене, — всичко това е толкова делнично.

— Всъщност сарказмът ви е лишен от основание. — Професорът се намръщи и ме погледна. — Важното е човек да прекрачи през някои условности. Ако аз, да кажем, бях пълководец и ви поканех да работите при мен, поканех ви да поемете командването на дивизия, вие не бихте се ужасили от мисълта, че ще трябва да убивате. Важното е да не познаваш жертвата. Тогава тя е абстракция. Разбирам, че това, което сега ви говоря, ви звучи чудовищно. Напълно естествено. Цивилизацията в края на краищата се крепи на условности. Но интелектът и моралната смелост затова и съществуват, за да се прекрочват понякога условностите. Не ви се сърдя, Рондол. Дори на умните хора им трябва известно време, докато усвоят новите идеи. Но ви моля да разберете едно. Аз не съм садист, нито пък фанатик. Дори не съм теоретик на насието. Просто получи се така, че аз печеля парите си именно по този начин. И смея да ви уверя, че с това не увеличавам количеството на злото в света. Въобще съм уверен, че съществува някакъв закон за запазване на злото по света. Злото не изчезва и не се образува наново. То, за съжаление, е вечно. Помислете си, Рондол, не бързайте. По въпросите на морала никога не се доверявайте на първия си порив. Като правило той е и най-нелеп...

Мълчах. Какво друго ми оставаше? Впрочем трябваше точно да науча алтернативата. Тогава човек по-лесно решава.

— А ако не се съглася?

— Тогава — Ламонт разпери своите малки ръчички, — тогава ще бъдем принудени да ви убием.

— А рискът? Рискът да се проваля заедно с вас. Съгласете се, професоре, вашата дейност съвсем не се вмести, както се казва, в рамките на закона.

— А, вие за този риск ли говорите? Разбирам ви! Разбира се, има някакъв риск и не е възможно да го изключим съвсем. Но деветдесет и девет и девет десети процента рискът може да се изключи. Работя не в безвъздушно пространство. Свързан съм с влиятелна организация. Дори бих казал — с много влиятелна организация. Именно те получават поръчките от своите клиенти. Аз пък получавам от тях само данните. Това първо. И второ, организацията, за която става дума, има много големи връзки. Много големи. И преди всичко в полицията. И накрая последното. Стараем се да работим така, че да предвидим всички варианти.

— Кажете, професоре, а защо тези, които правят поръчките, искат по такъв сложен начин да се избавят от някого. Нима не е по-евтино просто да се убие човекът?

— По-евтино е, съгласен съм, но вие просто си нямате представа колко ситуации възникват, когато е важно не физическото унищожение на човека, а законният съд. Колкото и парадоксално да звучи, но хората, действащи извън рамките на закона, повече от всички ценят законната разправа... О, Рондол, повярвайте ми, нашата фирма идеално се вписва в цялата система. Колкото повече въвеждаха електронните съдилища, толкова повече нарастваше степента на юридическата безпристрастност. Но човекът с пари, а съгласете се, че нашата система винаги е работела по-добре за човека с пари, та човекът с пари, повтарям, не го устройва абсолютната юридическа безпристрастност. Или да кажем — не винаги го устройва. Там, където парите са всемогъщи, не може да има област, където те престават да играят роля. А щом като съдийската машина не може да бъде подкупена, щом като тя признава само фактите, то тогава фактите могат да бъдат купени. И ние продаваме факти, мистър Рондол. Ние приготвяме и продаваме факти. И за тях добре ни плащат. Знаете ли колко ще получавате? До сто хиляди НД в година. Помислете си, мистър Рондол. Вашата професия на адвокат отмира. Вие не можете да въздействувате на кибернетиката, както някога можехте да въздействувате на съдиите и на съдебните заседатели. И затова вие ставате ненужни.

— Колко време мога да мисля?

— Сега е пет часът. Ще дойда при вас утре сутринта в девет.

— А какво ще стане, ако се опитам да изляза през прозореца, да се спусна на земята и да избягам?

— Ще включим сигналната система. Щом се докоснете до прозореца, ще прозвучи сигналът за тревога. Тази къща е обградена с висока ограда, по горната част на която минава ток с високо напрежение. И най-последно ще ви пази Оуен. Но и това не е всичко. Ако все пак по някакво чудо успеете да избягате, то и тогава няма да сте в безопасност, защото цялата полиция в Шервуд незабавно ще започне да ви търси. По обвинение в твърде сериозно престъпление. Уликите срещу вас са готови. Остава ни само да съобщим за вас в полицията и да предадем уликите.

— Благодаря ви, професор Ламонт. Вие много подробно ми обяснихте положението.

ГЛАВА 2

Легнах на кревата и се вгледах в тавана. Да се хвърля в обятията на Ламонт би било, разбира се, предателство по отношение на всичко онова, в което съм вярвал през целия си живот или съм искал да вярвам. Но едно нещо е да се хвърлиш в нечий обятия с ентузиазъм, с потекли от възторг лиги, а друго нещо е да погледнеш фактите в очите. От една страна работа с професора, която още не се знае накъде ще потече, възможността да виждам Одри, сто хиляди НД на година. Хм, сто хиляди, та това е десет пъти повече, отколкото спечелих миналата година. И от друга страна — смъртта. Моята смърт. Няма да ме има. Много е трудно да си го представя. Как така няма да ме има? Мен, Язон Рондол, това неповторимо чудо на света? Това е просто невъзможно. Да не виждам повече никого — стига, достатъчно, скъпи мой Рондол, нима такова нещо е възможно?

Уви, знаех, че е напълно възможно. Твърде възможно. Още когато бях частен детектив, няколко пъти костеливата старица с косата заставаще редом. О, колко добре се справят нашите инстинкти и страхът с убежденията ни! Не, те не се нахвърлят върху тях в стремителна кавалерийска атака. В открит бой убежденията са непобедими. Не, те ги ръфат по мъничко, неуморно, от всички страни и ето че убежденията ни започват да се клатушкат, да залитат. После въобще ги няма. И усещаш, че ти е леко да дишаш. Ура, да живее свободата! Долу оковите на убежденията!

Професор Ламонт — негодяй? Но защо така грубо, непохватно? Разбира се, неговата работа не е образец на гражданска самопожертвувателност, но пък и не е чак толкова, като си помислиш, осъдителна. Та кой би могъл да бъде клиент и да дава поръчки на неговите гангстерски приятели? Същите онези мафиози, които искат един на друг да си видят сметките! Порядъчният човек е далеч от този свят.

Стига! Стига с тия шеги! Имай поне доблестта пред себе си да кажеш „да“ или „не“.

Да, да, да. Не искам да умирам. Страх ме е! Много ме е страх!!

* * *

Когато се събудих, стори ми се, че е още много рано, но часовникът на ръката ми показваше осем и петнадесет. Спал съм като бебе. Нищо не помага така за здравия сън, както нечистата съвест.

Станах, протегнах се и почуках на вратата. Дори не се опитах да я отворя. Оуен беше тук. Интересно, дали спи някога?

— Събудихте ли се? — попита ме той.

— Да, колега — високо и дори нахално му отговорих.

— Сега ще ви донеса нещо за ядене.

След пет минути щракна ключът, вратата се отвори и той ми протегна поднос, покрит със салфетка. Гледаше ме много внимателно, напрегнато и неприязнено.

— Благодаря — казах и поех подноса. Той излезе и заключи вратата.

Закусих с апетит и зачаках Ламонт. Професорът се яви точно в девет, верен на своята старомодна пунктуалност. Добре ли съм спал? Закусил ли съм?

— Мислихте ли над моето предложение, скъпи мой Рондол? — попита ме професорът.

— Да.

— И?

— Съгласен съм — отговорих аз.

— А сега бих искал веднага да се заемете с работа. Ето ви тази папка, проучете всичко, което се намира в нея. Възложителят желае човекът, за когото става дума, да получи шест-осем години. Или, разбира се, пълно преобразяване, ако си го избере. Когато в главата ви се родят някакви идеи, моля не се стеснявайте, идвайте при мен, заедно ще ги обсъдим.

Оставих папката на масата. Все още не ми се искаше да я чета. Сега, когато ми предстоеше да остана тук по-дълго, огледах стаята. Беше доста голяма, светла. Креват, маса, канапе, кресло, лампа, гардероб — какво още му трябва на човек? Едната врата водеше към банята, другата — към стълбата. Не беше заключена, защото самият току-що се качих и я затворих след себе си. В стаята беше топло. Изведнъж ми се прииска да отворя прозореца. Щом вратата не е

заклучена, то едва ли към прозореца ще бъде включено някакво алармено устройство. Внимателно го отворих. Нищо. Тишина. Погледнах към телефона. Боже господи, кой знае колко разклонения водят и от него...

Затворих прозореца и взех папката. Каква ирония на съдбата. Колко пъти съм държал в ръцете си подобни папки, в които се описваха чужди престъпления, и съм мислил как да отърва този или онзи, който е извършил престъплението. И за това ми плащаха. Сега трябваше да чета за човек, който нищо не беше извършил, и да мисля как да го накисна. И за това също ще ми платят. В какво развито общество живеем и колко разнообразни са неговите потребности. Въздъгнах и разтворих папката. На първия лист беше написано:

„Джон Копола. 44 год. Шервуд. Местак-Хилз, осем. Женен, две деца.

Жена — Анабела Ли, родена Грунвалд, 40 год., не работи.

Деца: Питер, 20 години, студент в Местакския университет, изучава история.

Дъщеря Джанет, 11 години, учи в училището на Джоузеф Гарусар.

Къща. Купена преди осем години за петдесет хиляди НД. Вече е изплатена приблизително една трета от стойността. Сега къщата струва около 60–65 хиляди. Долу гостна и кухня. Горے три стаи. Спалните на Копола, на жена му и на дъщеря му. Преди спалнята на жена му — средната стая — е била стая на Питер, а съпрузите са имали обща спалня.

Професията на Джон Копола. Банков служител. Завежда отдела за краткосрочни заеми в Местакската банка.

Доходи. Двадесет и седем хиляди НД за година. Само заплата. Спестяванията на Копола са вложени в акции на шервудските атомни централи. Приблизителна стойност на акциите му сега — 25–30 хиляди НД.

Характеристика като работник. Педантичен. Трудолюбив, изпълнителен. Подозрителен.

Характеристика като човек. Педантичен. Лоялен по отношение на приятелите си. Много привързан към семейството си. Суховат.

Навици. Почти не пие. Обича дългите разходки. Разхожда се главно вечер. Чете малко. По телевизията гледа само спортните предавания.

Приятели. Патрик Бракен, началник на следствения отдел на шервудската полиция. Учили са заедно в училище. Виждат се доста често.

Франсиско Келвин, завеждащ отдел «Планиране» в същата банка, в която работи и Копола.

Цел. Шест-осем години затвор. Желателно е съдебният процес максимално да привлече вниманието на печата и телевизията. Копола трябва да бъде представен като отблъскващ човек, който хвърля сянка върху всички, които са имали работа с него и на първо място върху неговите приятели.“

От снимката ме гледаше лицето на човека, когото трябваше да тикна в затвора. Той като че ли се досещаше, затова изразът му беше доста кисел и недоверчив.

Така-а, все пак какво беше извършил завеждащият отдела за краткосрочни заеми, че да му осигури шест години затвор и да покрие с петното на позора цялото му семейство и приятелите му? Откраднал е от банката пари? Не, това не става. Първо, толкова нещо много трудно може да се организира и второ — какъв позор е това? По-скоро обратното.

Просто откраднал нещо, някъде си? Хм, много общо казано. Пък и не е интересно. Я се опитай да привлечеш нечие внимание в процес за кражба. Още повече, когато краде някой неизвестен банков служител. Виж, ако президентът на банката беше отмъкнал на улицата чантичката на престаряла вдовица... Дали да не пуснем по този път и мистър Копола? Още повече, че процентите, при които се отпускат краткосрочни заеми на обикновените простосмъртни, малко се

отличават от баналните грабежи. Как ли биха изглеждали вестникарските заглавия? Банков служител приема пари без формалности, само показва пистолет. Обвиняемият заявява, че не е ограбвал бабичките, а само е приемал пари по опростен начин.

Да, оказва се, че да тикнеш човека по пътя на престъплението също не е лека работа. Наистина ли нищо не мога да измисля?

Почувствувах, че трябва да почина и изпълзах на двора. Никой не ме спря. Въобще никой не се виждаше. Вдигнах яката на якето си и започнах да се разхождам покрай оградата. Беше направена добросъвестно. Висока — десет фута, градена от тъмни камъни, а отгоре се беше проточила жица. През всеки двадесет фута на стената е поставен по един фенер. Очевидно художествената дейност на мистър Ламонт му носеше добри доходи.

Стигнах до вратата. Беше метална, плътна и край нея имаше малка будка. Като че ли вътре няма никого. Пък може би се лъжех. Имах чувството, че през цялото време към мен са отправени нечий очи.

Стигнах до едноетажното здание, където вече бях ходил при Ламонт, и внимателно почуках. Вратата отвори Бонафонте.

— Мога ли да видя професора?

Той се обърна и аз разбрах, че мога да го последвам.

— О, скъпи мой Рондол! — професорът широко разпери малките си лапички, усмихна ми се и тръгна срещу мен. — Как върви работата? Не е лесно, нали, признайте си?

— Не е лесно, професоре.

— И все пак нещо сте измислили? Някои най-общии идеи?

— Ограбвал на улицата бедни вдовици и осквернявал гробове.

Ламонт се смееше някак си удивително деликатно, като през цялото време ме поглеждаше: да не би смехът му да ме е обидил?

— Сега виждате, скъпи мой Рондол, че даром никъде не плащат. Представете ли си колко време ми отне работата с Гереро? Но не се огорчавайте, уверен съм, че ще постигнете успех. Това е като творчеството. Не могат да се очакват резултати всеки ден и редовно. Може ден-два, дори седмица нищо да не измислите. А след това в най-неочаквания момент изведнъж да ви осени: ами така де, та нали този Копола тайничко встрани търгувал с наркотици. В сейфа му намират два пакета с хероин.

Ах, кучето му с куче, как не се сетих сам? Просто, ефектно и добро. Наркотици в банката. А може би всичко вече е измислено и старецът просто иска да провери на какво съм способен.

— Мистър Ламонт — казах аз, — наркотиците са прекрасна идея и аз...

— Може би ще измислите нещо по-ефектно. Работата е там, че наркотиците използвахме съвсем наскоро, а на мен не ми се иска да се повтаряме по-често, отколкото това е необходимо. Това е не само въпрос на творческо самолюбие. Колкото по-разнообразни сме, толкова по-малко са шансовете някой да се добере до нас.

Казах на професора, че искам да поработя в градината, и Бонафонте мълчаливо ме отведе към малка пристройка, почака ме, докато се въоръжа с гребло.

— Не приближавайте към оградата по-близо от десет фута — хладно ме предупреди той.

Почнах да гребя гнилите листа. Язон Рондол, казах на себе си, можеш да правиш каквото ти се иска, дори сам вечерно време да ограбваш нещастни вдовици, които се прибират след посещение при болните си внучки, само че не се изкарвай борец за справедливост. Не се убеждавай, че прибираш парите само за да не ги прибере някой друг, който ще го направи по-грубо от теб. Искаш да бъдеш маша на Ламонт — моля, още повече, че ще ти плащат огромни пари. Само че честно си признай, ти си благоразумен страхливец, тих подлец. И не се изкарвай защитник на Копола и не изпадай в умиление от това какво насилие над своите свещени принципи извършваш само и само да помогнеш на своя клиент Ланс Гереро...

Не, няма да жертвувам себе си, като се старая да помогна на мистър Копола да извърши престъплението, на което е обречен. Ще си бъда егоист и ще се опитам да се измета отгук веднага щом ми се предостави сгоден случай. Приблжих до стената. Огледах се — няма никого. Протегнах греблото и в същия миг се чу пронизителен звън и върху стената светна мощна лампа. Дръпнах се назад. Закачих ли нещо, някаква жица? Май нямаше нищо такова. Чух тичане. Приблжиха Бонафонте и Ърни, оня, който ми мушна шприца в ръката над тялото на Джонас. Този път Бонафонте изглеждаше по-естествено, отколкото преди час. Навярно защото в ръката си отново държеше пистолет.

— Нали ви предупредих — извика той, все още тичайки.

— Извинете — промърморих с възможния най-глупав вид.

Навярно все пак съм закачил някаква сигнална жица, макар и да бях уверен, че греблото ми никъде не се закачи.

ГЛАВА 3

Седях в стаята си и гледах телевизионно предаване. По-скоро лежах в стаята си, вперил невиждащ поглед в екрана. Но някакви кътчета в мозъка ми все пак са бодърствували, защото когато дикторката съобщи, че ще покажат интервю с началника на шервудската полиция Нейл Кендрю, моментално отърсих от себе си дрямката.

Той говори нещо за електронните съдилища, за новата техническа апаратура на полицията — много-много не се вслушвах в думите му. Сам не зная защо, но взех магнетофона и го включих към телевизора. Натиснах копчето „запис“ и започнах да си мисля защо ли го правя. И разбрах. Ами ако някога ми се удаде да поработя над този глас на машината на Ламонт?

Телефонът иззвъня. Професор Ламонт ме канеше да вечерям днес заедно с него и дъщеря му.

— С удоволствие, професоре — отговорих и почувствувах как сърцето ми затупа по-силно.

* * *

Когато влязох в трапезарията, Одри беше вече там.

— Добър вечер, мистър Рондол — каза тя и ми протегна ръка. — Радвам се, че баща ми ще работи с вас известно време. Наистина не знаех, че в лабораторията му е нужен и адвокат...

— Добър вечер, мис Ламонт — сухо отговорих и наведох глава.

Най-силното оръжие, с което разполагах, беше да се държа сухо. Вечното оръжие на безсилните. Тя учудено вдигна вежди.

Минахме в столовата и седнахме на кръглата маса, където до всеки стол стоеше и картонче с името на човека. Оказах се между Одри и един висок мълчалив тип с конски зъби — инженер Харис-Прайс. Очевидно той смяташе, че двойната фамилия така го извисява над останалия еднофамилен плембс, че нито веднъж никому нищо не

каза. Впрочем може би и да греша. Напълно е възможно и да беше глухоням. Но затова пък апетитът му беше превъзходен. Възрастната жена, която обслужваше, очевидно знаеше това, защото през цялото време му досипваше нещо в чинията.

— Извинете, мис Ламонт — наведох се към Одри, — не бихте ли ми казали, дали моят съсед отляво е принуден да яде за двама, защото фамилията му е двойна, или пък зад бузата си крие храна и за децата?

Тя се усмихна и поклати глава.

— Не знаех, че имате такъв остър език.

След вечерята Одри покани мен и Бонафонте да се поразходим. Бонафонте мрачно отказа и ние излязохме на двора. Одри ме хвана под ръка и ние дълго и мълчаливо вървахме по пътеката.

— Кажете, какво ще стане с Гереро?

Значи тя все пак мислеше за него. За разлика от мен. Макар че именно аз, неговият адвокат, трябваше да помня, че времето тече и срокът на обжалването приближава. Дигнах рамене.

— Нищо, мис Ламонт. За съжаление нищо ново...

— Миналия път вие ме попитахте може ли Гереро да извърши убийство. Мислих за това... Не зная... ту ми се струва, че не би могъл, ту съм съвсем уверена, че може, и то много лесно... Какво въобще знаем един за друг? Или дори за себе си... Язон, защо опитах да се самоубия? Мислите, че само защото Гереро ме изостави? Глупости. Просто защото усетих чудовищна самота — малка точица в безбрежния свят... Сама, съвсем сама. Нито хора, на които да съм нужна, нито пък някаква работа, която на мен да е нужна... Изведнъж усетих своята самота и своята ненужност така остро, така безжалостно, че разбрах — това е краят. И не ми беше страшно да умра. Страшно беше да живея... Стана ми студено, Язон. Сега ще си тръгна. Ще си взема довиждане с татко и ще си отида.

В светлия стереоскопичен правоъгълник на отворената врата изникнаха Одри и баща ѝ. Той се повдигна на пръсти, целуна дъщеря си по бузата и нещо ѝ каза. Тя излезе, като затвори вратата зад себе си, но вратата моментално пак се отвори и Бонафонте излезе.

— Ще ви изпратя, Одри — тихо каза той.

— Благодаря ви, Оуен, но аз си имам ключ.

„Ключ“ се запечата в ума ми.

* * *

— Как върви работата, скъпи мой Рондол? Придвижваме ли се напред? — попита ме след няколко дни професорът, когато отидох при него в кабинета му.

— Като че ли, мистър Ламонт. Съвестно ми е да ви безпокоя толкова често, но докато...

— Какво говорите, приятелю, какво говорите. Изпитвам огромно удоволствие от разговорите с вас... И така, как живее нашият приятел Копола? — хитро ме попита Ламонт и бързо потри една в друга своите лапички.

— Като че ли нищо — вдигнах рамене. — Просто не мога да отхвърля вашата идея с наркотиците. Само малко я разработих. Виждате ли дори и да можехме да му пъкнем хероин в сейфа, това би изглеждало малко подозрително. Съгласете се, че трябва да си пълен идиот, за да държиш в кабинета си и дори в сейфа си пакет с наркотици. Внимателният човек и в къщи си не би крил такова нещо. И все пак му се налага да скрие един пакет за една седмица, каквото ще и да става. И ето, в главата на мистър Копола се ражда проста мисъл. Синът им Питер, студент в Местакския университет, ги посещава веднъж в седмицата... Забележете, мистър Ламонт, тези данни ги нямаше в досието и аз помолих Ърни да разузнае колко често Питер Копола се отбива в къщи. И така, когато Питер си идва в къщи, баща му пъкна зад облегалката на задната седалка на колата му пакета с наркотиците. Примерно след седмица, когато синът отново идва при родителите си, мистър Копола благополучно би извадил пакета... Само че не е предвидил едно обстоятелство. Приятелят на сина му, също студент, взема на заем за една вечер колата. Искане му се да се поизфука пред новата си позната. Отиват на кино, на открито, знаете, в такова кино, където гледаш филма от колата си... Филмът се оказва скучен и приятелят на Питер заедно с момичето си се преместват на задната седалка. На тяхната възраст и при тази ситуация много по-интересни филми биха им се видели скучни, във всеки случай по-интересни възможности им предлага задната седалка на електромобила. Момичето не е много доволно от напоритостта на младежа, а когато става особено настойчив, тя започва да го отблъсква. Когато двама

души се боричкат на задната седалка, то съвсем спокойно може да се случи така, че единият от тях — приятелят на Питер — случайно да дръпне облегалката на задната седалка. И какво е това? Странен пакет. Момичето също го разглежда с любопитство. Опитват се да го отворят. Някакъв бял прах. О, те не са деца. И двамата са уплашени. Това не е шега — пакет с наркотици. Разбира се — да издадеш приятеля си не е много почтено, но още по-лошо е да се окажеш забъркан в такава работа. Отиват в полицията. Девојката потвърждава показанията на младежа. Бедният Питер отрича всичко. Той нищо не знае. Кой друг е ползувал колата му? Никой. Само баща му миналия път му се скара, че седалките са много прашни, дори извади прахосмукачката и почисти вътрешността на колата. Баща му въобще е много акуратен човек. Толкова акуратен, че почти не е оставил следи върху пакета. Само там, на сгъвката — един-два отпечатъка от пръсти.

— Така, така — замислено произнесе професор Ламонт. Вече не се усмихваше. — Какво пък, просто и интересно. Но цената на хероина... За да бъде количествено солидно, ще трябва за него да се заплати прилична сума...

— Първо на първо, бедният Копола не знае, че са го измамили. Полакомил се от евтината цена и купил пакет хероин, който е безобразно смесен с млечна захар. Уважаван банков служител купува или пък е получил за препродаване — самият той не е наркоман — пакет с хероин. Скрива го в колата на сина си. Бащата се възползува от честното, нищо неподозиращо момче, за да урежда своите мръсни работи. Красиво, нали? Копола, разбира се, отрича всичко. Така би направил всеки на негово място. Но присъдата му е осигурена. Затвор. Ако не си избере пълно преобразяване. Процесът може да бъде доста ефектен. Е, разбира се, близките и приятелите на Копола няма да се чувствуват много добре. Например неговият приятел Патрик Бракен, началника на следствения отдел на шервудската полиция... нещо, което и трябваше да се докаже.

Професорът ми хвърли един бърз поглед и се усмихна.

— Струва ми се, че не се излъгах във вас, скъпи Рондол. Безусловно имате способности. Ще помисля над вашия сценарий, но на пръв поглед ми се струва напълно осъществим. Не е трудно да се намерят отпечатъци от пръстите му. Не е сложна работа и да се намери някой от приятелите на сина му, който би се съгласил да изиграе

ролята на човека, намерил пакета. Май че това е всичко. Жалко само, че ще минем без гласа му. — Професорът ласкаво погледна към пулта на своя синтезатор. — Какво да се прави, всеки баща се гордее с рожбата си.

— Не е чудно, че така обичате машината си. Но навярно работата с нея изисква голямо изкуство, дълга тренировка.

— Имате ли макар и десет минути свободни, скъпи Рондол? Тогава с ваше разрешение ще ви покажа как работи тази играчка. Играчка, която ми струва шестнадесет години от живота. И така, да започнем. Ето, тук се мушва лентата със записания глас. Ето ви микрофона, кажете нещо. Каквото и да е. Важното е да има пълен набор от думи за необходимия синтез. Е, моля.

— Възхитен съм от синтезатора, професоре. Това не е машина, това е чудо. Просто свят ми се вие от нейните възможности. Прекланям се пред вашия гений. Гордея се, че случаят ни свърза. Достатъчно ли е?

— Вие ме ласкаете, Рондол. — Професорът смутено се усмихна. — А сега, гледайте. Поставяме лентата с вашия глас тука и натискаме копчето, тоест включваме машината. Виждате ли тук две прозорчета — червено и зелено? Сега, когато приключи анализът, едното от двете ще светне. Ако е зеленото — звуковият материал за синтезиране е достатъчен, ако светне червеното — значи е малко. Ето виждате ли — светна зеленото. Отлично.

— Но откъде машината знае какво трябва да синтезира?

— Тя, разбира се, не знае — усмихна се професорът. — Естествено тя не умее да чете чужди мисли. Нужно е да ѝ се даде програма за синтеза. За целта трябва необходимият текст да се напечата ето на тази машина.

Професорът постави на машината лист хартия и напечата: „Професор Ламонт, харесва ми вашата дъщеря.“ Мушна листчето в тясната цепнатина и натисна копчето „синтез“.

— А екраните?

— Те са контролни. Когато синтезът приключи, на единия екран виждате фонограмата на оригинала, на другия — получения глас. И ако има някакви малки несъответствия в интонацията, тембъра или нещо подобно — виждате и лесно ги регулирате с помощта на ето тази ръчка. Виждате ли?

На екрана се появиха две фонограми. Според мен те бяха напълно еднакви, приличаха си като две капки вода.

— Ето виждате ли — каза професорът, — разлики няма. И така, да чуем.

Натисна копчето „възпроизвеждане“ и аз чух гласа си. Безусловно моят глас.

— Професор Ламонт — произнесе моят глас с моите интонации, — харесва ми вашата дъщеря.

ГЛАВА 4

Времето течеше неумоливо, а аз бях още далеч от изпълнението на набелязания план. Наистина успях да презапиша от телевизора и гласа на съдията-контрольор Роджър Ивама, онзи същия, който водеше съдебното дело срещу Гереро. Трябваше ми и още нечий глас, но повече не можех да чакам. Стигат ми и два. Трябваше да получа на разположение синтезатора за не по-малко от два часа, но така, че през това време никой да не ми пречи. Защото ако узнаеха с какво имам намерение да се заема, не само че биха попречили на синтеза, но биха ми попречили и на мен да живея. Просто щяха да прекъснат синтеза в моя организъм. Нямах как да се надявам през деня да получа машината на свое разположение. Оставаше ми нощта. Но да разчитам, че старецът от съседната стая няма да чуе как някой в кабинета му нещо прави, беше просто наивно. Оставаше ми само един изход — приспивателно.

Оплаках се на Ламонт, че лошо спя и го попитах дали има приспивателно. Професорът гордо ми съобщи, че спи като пеленаче, но още същия ден Ърни мълчаливо ми подаде кутийка „дримуел“.

Вечерта бях при Ламонт. Беше около единадесет часа и бедният отчаяно се бореше с прозевките. Беше толкова деликатен, че дори не се осмеляваше да погледне към часовника.

— Професоре — казах аз, — това е престъпление, отдавна вече ви е време да спите. Нито минута повече няма да остана. — Станах от креслото. — Пиете ли нещо преди лягане? Прясно, кисело мляко?

— Кисело мляко.

— Позволете ми да се погрижа за вас. Къде е киселото ви мляко?

— В хладилника, но недейте да правите това. Сам ще си го взема.

Приблжих хладилника, извадих бутилка кисело мляко, взех чаша, налях и го поставих пред Ламонт.

— Много ме глезите...

Старецът ме погледна с такава нежност, с такава доверчивост и симпатия, че почувствах как сърцето ми се сви.

— Лека нощ — промърморих и излязох навън.

На другия ден Ламонт утвърди моя сценарий. Съдбата на горкия Копола беше решена. Ако, разбира се, не успеех да осъществя своя план. Сега вече върху бедната ми съвест висяха две съдби. Моят клиент Ланс Гереро, благополучно замразен заедно с надеждата, че неговият адвокат ще направи всичко необходимо за успешното обжалване. И завеждащият отдела за краткосрочни заеми Джон Копола, който не разчиташе на мен просто защото не подозираше за своите странични доходи — тайната търговия с хероин.

И отново вечерта седях до късно при Ламонт. Този път времето едва се точеше. Най-последно погледнах часовника си.

— Край, професоре, време е вече да си лягате.

Без да чувам неговите слаби опити да протестира, се отправих към хладилника и извадих киселото мляко.

Ето и чашата. И изведнъж като че ли ме поляха с гореща вода. Ако поставя разтрошеното преди това приспивателно на дъното на чашата, то едва ли ще се разтвори в киселото мляко. Пък и той може да не изпие цялата чаша. Не мога и да го изсипя отгоре. Прахът не би потънал в гъстата течност. Всичко пропада. Само да не се вълнувам. Само да не се вълнувам. Спокойно.

— Къде има лъжичка, мистър Ламонт — казах аз. — Днес киселото мляко ми се струва студено и не иска да се изсипе от шишето.

— В шкафчето над хладилника.

Обърнах се с гръб към професора. Бързо движение и приспивателното като светла ледена струйка се плъзна в чашата. Сега да сипя киселото мляко. Да го разбъркам по-добре.

— Моля, заповядайте, професоре.

Той ми благодари и взе чашата. Хайде пий, пий де. Ами ако изведнъж именно днес реши да не пие пършивото си кисело мляко? Едва сдържах в себе си силното желание да скоча върху стареца и да му излея в гърлото съдържанието на чашата.

— Напразно ме наплашихте — промърмори Ламонт. — Киселото мляко не е толкова студено.

— Лека нощ, професоре.

Стигнах до стаята си и без да се събличам, легнах, като се мъчех за нищо да не мисля. Не зная колко съм лежал в тъмнината. Навярно час, час и половина. Поради това, че лежах без възглавница, ме заболя

вратът. Толкова по-добре. Изведнъж усетих прилив на енергия. Напрегнатият до краен предел мозък навярно даде команда да се влеят в кръвта аварийните запаси от адреналин. Отворих вратата бавно и внимателно, сърцето ми тупкаше. Само да не изплаша съдбата.

Благополучно излязох на двора. Луната беше ослепително ярка. Никога не съм мислил, че лунната светлина може да бъде толкова силна. От дърво на дърво, от една спасителна сянка към друга. Ето я и малката къщичка.

Хванах ръчката на вратата. Чака ли ме Оуен Бонафонте зад нея? Със своя пистолет в ръка? Въздъхнах и натиснах ръчката. Вратата безшумно се отвори.

Запалих малката лампа над синтезатора. Бях я забелязал още преди това. Седнах в креслото. Е, сега ще се реши всичко. Пъхнах листа в печатащото устройство на машината и напечатах това, което трябваше да кажат началникът на шервудската полиция Нейл Кендрю и съдията-контрольор Роджър Ивама. О, не се измъчвах стилът да бъде безупречен. През последните дни десетки, а може би и стотици пъти си повтарях онова, което те трябваше да кажат.

Обхвана ме веселие. Още секунда и щях да изиграя една джига, но беше рано да се радвам. Изключих машината, загасих светлината и се отправих към вратата. Внимателно я затворих зад себе си и след няколко минути бях вече в леглото си.

* * *

След няколко дни професорът ми подаде малък пакет, увит в дебела хартия.

— Сещате ли се какво е това? — попита ме той.

— Хероин. Дайте, ще помисля как по-добре да го увием. Нали вие го държите в ръцете си. Пък и мои отпечатъци могат да се окажат върху него...

— Не, вие все още не сте усвоили нашата, така да се каже, технология. Разбира се, този пакет не става. Само че това е външната обвивка. За транспортиране. Отпечатъците от пръстите на Копола трябва да се поставят на вътрешния пакет. Приятелят на Питер Копола, преди да го пъхне зад седалката, ще свали този външен слой хартия.

Впрочем вече са намерили и момчето. Търни е разговарял с него. А това пък са пръстите на Джон Копола. Преди да работите с тях, лекичко ги потъркайте в своята кожа, за да нанесете по повърхността им слой кожна мазнина и след това ги натиснете върху пакета. Разбрахте ли ме?

* * *

И отново ние с Одри бавно се разхождаме на лунна светлина. И отново мълчим.

— Одри, можеш ли да изпълниш една моя молба?

Тя извърна глава и ме погледна. Навярно си мислеше, че ще поискам разрешение да я целуна, бедната душа.

— Ето ти два малки пакета. Никой не трябва да знае, че съм ти ги предал. Когато стигнеш в Шервуд, отиди в Местакската банка и ги сложи в някоя каса. Нали знаеш как може да се наеме каса? Не е трудно. Ключовете сложи в един плик и ми ги изпрати в кантората, на мое име. — Посочих ѝ адреса. — Запомни ли? Другият пакет сложи в друга каса, да кажем, в Първа Градска банка. И извърши с ключа същата операция. Можеш да изпратиш и двата ключа с един и същи плик. Разбра ли? Можеш ли да го направиш? Без да ме питаш за нищо?

— Да, Язон, щом ти ме молиш.

ГЛАВА 5

През целия следващ ден ме занимава мисълта как все пак се излиза оттука. Защо, щом приближих до стената, веднага се включваше системата за тревога, а видях от прозореца как Ърни приближи плътно до стената и не последва никакъв звук. Облякох си якето и излязох на двора. Ърни още събираше листа, само че вече на другия край на двора.

— Ърни, не мога повече да седя зад бюрото. Ще се превърна в животно. Дайте ми греблото.

Той мълчаливо ми подаде греблото и се отдалечи.

— А, Ърни — извиках след него, — включена ли е сигнализацията? Че току-виж пак съм ви вдигнал на крак всичките както тогава.

— Сигнализацията винаги е включена — отговори ми той — и бъдете по-внимателен.

Излиза, че за мен е включена, а за него не е. Как така? Пороботих може би час и половина и се прибрах. Покрай вратата. Нямах никаква дупка за ключа. Нямах, нямах, очите ми не ме мамеха. Двете метални половини на вратата бяха съвсем гладки, без каквато и да било дупка. Тогава защо ѝ беше на Одри ключ? И може ли да се отключи врата с ключ, след като няма къде да го мушнеш?

Господи, разбира се, че може, как не се сетих веднага. Та нали има магнитни ключове, които действуват съвсем просто, при докосване. Така че и този ключ може да бъде такъв и да действува на алармената система, като не ѝ позволява да се включва. Просто и ясно. С изключение на това, че трябва да се намери такъв ключ.

* * *

Отново лежа без възглавница на леглото си и за стотен път премислям онова, което ми предстои да извърша след два часа. В ума ми всичко излиза отлично. Без никакви усложнения. Може би дори не

си струва да се разваля такъв великолепен план с опити да бъде осъществен? Само че всичко това са шеги на нервен човек, на когото съвсем не му е до шега.

Ставам, правя няколко крачки към прозореца и притискам чело до студеното стъкло. Поосвежих се и започнах да разбирам, че за малко и можех да заспя.

На двора е тишина. Плашеца, не градска тишина. Отварям вратата в спалнята на Ламонт. Професорът спи на гръб и тихичко похърква.

И така, скъпи мой Рондол, казах си аз кой знае защо с думите на Ламонт, помисли си, къде човек може да държи ключа си? В джоба? Отлично. Започнах да пребърквам джобовете на сакото, което висеше на облегалката на стола. Носна кърпа. Химикалка. Плоска кутийка. Доближих я, за да я разгледам. Лекарство за сърце. Професорът похърква някак си по домашному, всичко наоколо е толкова тихо, че започвам да се успокоявам. Все пак и той трябва да има ключ, дявол да го вземе...

И изведнъж избухва телефонът. Звъни чудовищно силно. Замирам, но затова пък мисълта ми започва да се мята. Кой може да бъде? Може би Одри? Може би с нея нещо се е случило?

Телефонът вече за трети път раздира тишината. Професорът престава да хърка. Сега ще отвори очи и ще ме види. Четвърти телефонен залп. Ламонт нещо мучи, но не отваря очи. Да вдигна слушалката, боже господи, какъв дръвник съм. Вдигам слушалката. Не я доближавам до ухото си и въпреки това чувам гласа на Бонафонте.

— Професоре. Бонафонте е. Извинете, че ви безпокоя. Видях, че запалихте лампата и си помислих, че може би ви е нужно нещо...

Лошо съм дръпнал завесата. Какво да правя сега? Да затворя слушалката? Ами ако все пак дойде?

Мигновено се обърнах като отметнат от стегната пружина. Няма никого. Хвърлих се към вратата, замрях за миг. Но и това беше достатъчно, за да чуя крачки. Този, който идваше, не се криеше. Все пак реши да дойде. Ако вратата е затворена, ще почука. Още веднъж ще почука. Няма да си отиде. Нали професорът вдигна слушалката. Още една крачка, и още. Пауза. Чука на вратата. Вежливо, внимателно. Така, както чука подчинен.

Затаих дъх. Какво ще направи сега? Опитва дали е заключена вратата, защото виждам как дръжката започва да се навежда. Стоя в страни. Имам само един шанс. Един от колко — нямам време да пресметна, защото вратата започва бавно да се отваря. Не трябваше най-напред да мушва главата си. Това беше неговата грешка. В такива случаи вратата се отваря с крак. Ето това е моят единствен шанс. Юмрукът ми, в който вложих цялата сила на тялото си, се стоварва върху него. Той дори не извика, а изпръхтя като кон, падна напред пред прага. В същия миг, когато докосва пода, му нанасям още един удар с крак.

Вдигам пистолета му. Малък, лек, навярно двадесет и пет калибров. Е, той сигурно има ключ. Бъркам в джоба му и — о, чудо! — веднага измъквам малък металически плосък предмет. Това не е ключ в обикновените представи, но зная, че ключът трябва да бъде магнитен...

Тичам по листата. Вратата. Не знам дали има някой в будката. Още няколко крачки и ако това не е ключът или пък аз в нещо съм се излъгал, ще се чуе аларменият сигнал. Но за това по-добре да не мисля. Прекарвам късчето метал по вратата. Може би там, където двете части се съединяват? Минава една секунда, две и изведнъж релето щраква, весело се включва моторчето и вратата бавно започва да се отваря. Дори не чакам напълно да се отвори. Промъквам се през цепнатината и в същия миг ярко светват сигналните лампи на оградата. Моторчето на вратата спира. Но аз вече тичам навън. Тичам. По шумящите листа, под дъжда, по-далеч от вила „Одри“. Какво щастие, че вали дъжд...

ЧАСТ III

БЯГСТВОТО

ГЛАВА 1

Оуен Бонафонте изстена и се опита да стане. Мярна му се мисълта, че Ламонт навярно е убит. Изтича до леглото и чу хъркането.

— Професоре! Събудете се! — Бонафонте тръскаше стареца за раменете и главата му с венчето сиви коси около розовото плешиво теме се клатеше напред-назад.

Професорът като че ли отвори очи, но веднага пак ги затвори. Проклятие, помисли си Бонафонте, нима го е упоил. Ето защо му е бил нужен „дримуел“.

Дигна слушалката и набра номера. Търпеливо изчака, докато злобен и хрипкав от съня мъжки глас отговори.

— Мистър Волмут, обажда се Оуен Бонафонте. Екстрен случай. Току-що избяга адвокатът. Нали знаете, разказвах ви за него, онзи Рондол.

— Ясно. Слушай, давам ти един час време. Ако до един час не го намерите, обади ми се и ми докладвай. И веднага започвайте да изпълнявате набелязаното. Разбираш ли ме?

— Да, мистър Волмут.

Къде ли професорът държи своето оръжие? Отново повдигна Ламонт и започна да го тръска за раменете. Този път старецът отвори очи почти веднага.

— Рондол избяга. Навярно ви е сипал приспивателно. Видях през прозореца ви, че свети, щората не беше дръпната и се обадох. Като че ли чувствавах, че нещо се е случило.

Професорът непрестанно се прозяваше, но очите му вече започнаха да се проясняват.

— Обадохте ли се на мистър Волмут?

— Да. Волмут ни даде един час. Ако до един час не намерим беглеца, ще трябва да проведем набелязаното...

— Да, да, разбира се. — Ламонт потърка с длани лицето си. — Значи Рондол избяга...

* * *

Щом Бонафонте излезе извън вратата, обкръжи го пълна тъмнина, мокра есенна тъмнина. Дъждът не преставаше да вали. Вдигна към лицето си „уоки-токи“ и натисна копчето.

— Ърни, Харис, не сте ли виждали автомобил?

— Не, ние сме близо един до друг.

— Главното е да не спре някоя кола. Затова Ърни ще тръгне по шосето по посока на Джола. Ърни, спирай всяка кола, дори ако се наложи да стреляш. Вие, Харис, ще трябва да направите същото, само че в противоположната посока. Ако намерите Рондол, стреляйте, дори в колата да има и други хора, все едно, стреляйте. Не трябва жив да се измъкне оттука. След петнадесет минути ще трябва да се позвъни на Волмут.

Забръмча зумерът на „уоки-токи“. Бонафонте натисна копчето.

— Бонафонте, Ърни, Харис, обажда се Ламонт. Току-що звъни Волмут. Не иска повече да чака. Нито секунда. Така че спрете първата кола, която видите...

Кой ли ще тръгне в такова време в два часа през нощта по този страничен селски път? Господи, и тук не му вървеше. На него все не му вървеше, помисли си Бонафонте. Той работеше, а командуваха други.

Отново забръмча зумерът на радиото.

— Оуен — гласът на Ърни беше възбуден, — в далечината виждам светлина от фарове.

— Спри го каквото и да стане. И внимавай, Ърни, ако не успеем да спрем тази кола...

И тръгна натам, откъдето се обади Ърни.

Да, запалени фарове. Май че е спрял колата. Ърни разговаряше с шофьора.

— Нима ще ни откажете да отведете до града един болен? — каза Ърни. — Нашата кола е счупена.

— Е... добре, къде е болният?

Колата тръгна и набра скорост.

— Не бързайте, сега ще видите светлина от лявата страна и ще влезете във врата.

Влязоха в двора. Шофьорът, човек на средна възраст, малко се поуспокои. Вероятно високата ограда и голямата къща му направиха впечатление.

— Е, къде е болният?

— Ето го — каза Бонафонте и стреля в гърба на шофьора. Оня подскочи, като че ли някой го подхвърли нагоре и бавно започна да се накланя встрани, плъзгайки се по седалката.

— Всичко наред ли е? — попита Ламонт, който приближаваше към колата. — Отлично. Отместете го встрани. Благодаря, Ърни, светнете ми, ще се заема с кормилото.

Професорът извади няколко меки пластмасови възглавнички и внимателно ги притисна към кормилото. Той повтори тази операция няколко пъти и удовлетворено кимна. След това взе носната си кърпа и започна да изтрива с нея кормилото, но така, че да не изтрие всички отпечатаъци.

— Готово, Оуен — каза Ламонт. — Ето ви ръкавици. — Подаде на Бонафонте ръкавици и той ги сложи на ръцете си. — А що се отнася до

останалото, ще бъде както сме го планирали. Трупът в канавката. Някъде след знака за миля осемдесет и две. Колата малко по-нататък и не забравяйте да изтриете ръчките, до които сте се докосвали без ръкавици.

* * *

Капитан Менинг сладко спеше, мушнал ръка под бузата си. До него тихичко сумтеше жена му. Събуди го телефонът. Събуди се мигновено, както се събуждат полицаите, лекарите и престъпниците.

— Капитан Менинг слуша.

— Здравейте, капитане, обажда се Волмут.

Менинг пусна краката си на пода и седна. Щом се обажда Волмут, и то в такъв час, значи ще трябва да се става.

— Слушам ви, мистър Волмут.

— Току-що при вас в полицията съобщиха, че на шосе номер две... Нали го знаете, един такъв малък и тесен селски път, онзи, който минава покрай вила „Одри“...

— Разбирам ви, мистър Волмут...

— Та ето какво, току-що съобщиха, че след осемдесет и втора миля са намерили труп. Направо на шосето. Хвърлен е от кола. А самата кола се намира малко встрани.

Капитан Менинг автоматично погледна часовника, който стоеше на шкафчето до леглото. Три часа и единадесет минути.

— И така, капитане, има всички основания да се предполага, че убиецът се намира някъде в околността. Мисля, че е въоръжен.

— Ясно — каза капитан Менинг. Главното е винаги да ти е ясно какво иска да каже Волмут и да не му задаваш излишни въпроси, като например кой е намерил трупа и откъде-накъде той, Волмут, знае за убийството.

— Работата е там, че той е не само опасен. Непременно ще поиска да избяга, ако го задържите. Разбирате ли ме?

— Разбирам ви, мистър Волмут.

— Да се надяваме, че знаете какво трябва да направи добрият полицай, когато арестуваният се опитва да избяга?

— Разбирам, мистър Волмут.

— Чудесно. Имам всички основания да предполагам, че върху кормилото освен отпечатъци от пръстите на собственика на колата могат да се намерят и отпечатъци от пръстите на убиеца. Повнимателно с тях. И няма да съм никак учуден, ако престъпникът се окаже някой си Язон Рондол, адвокат от Шервуд. Висок шест фута и два дюйма, кестеняв.

— Това е много ценна информация. Всичко ще бъде както трябва, мистър Волмут, не се тревожете.

ГЛАВА 2

Не зная колко време вече скитах из тъмната мокра гора. Час, два, а може би дори три часа. Седнах на едно дърво и се опитах да се настаня по-удобно. Мислех си в каква посока да тръгна, когато чух шум от приближаваща се кола. Излязох на пътя и вдигнах ръка. Колата спря. Полицаят, който седеше зад кормилото, ме погледна с интерес и дори ми се стори, че се понаведе малко напред. Другарят му отвори вратата, постави крак на асфалта, малко страхливо поглеждаше от купето, като че ли се боеше, че всеки момент мога да започна да стрелям по него.

— Добро утро — казах аз и протегнах на шофьора своя пистолет. Не ми се искаше да мислят, че нещо крия. Познавах психологията на полицаите. Без да сваля поглед от лицето ми, с бързо движение грабна пистолета и го хвърли на седалката. — Казвам се Язон Рондол — колкото се може по-спокойно казах аз — и бих искал да направя официално заявление в полицията. — И двамата не ми харесваха. Бяха изплашени и напрегнати, а уплашеният полицай е едно от най-опасните животни на света. Не съм ловец, но предполагам, че уплашен полицай е по-страшен от тигрица-майка.

— Протегнете ръце, Рондол, и не се опитвайте да правите номера.

Какво ли значеше това? Нима бандата вече е започнала да действа?

Надяна ми белезниците виртуозно. Бързината и елегантността на движенията му бяха безподобни. Ако у нас се провеждаха национални състезания по надяване на белезници на ближния, този джентълмен би имал добри шансове.

— Качвайте се, мистър Рондол.

„Мистър“ — това е добре, помислих си аз.

Шофьорът, обърнат към мен, продължаваше да ме гледа с нямо обожание, а приятелят му вдигна слушалката на радиотелефона.

— Сержант, на телефона е Смит. Хванахме го... Как може да сме „сбъркали“, когато той сам се предаде... Да, точно така, сержанте.

Язон Рондол. И по описанието напълно съвпада...

— Да тръгваме ли? — попита шофьорът, без да сваля от мен поглед.

— Не, сержантът каза да не мърдаме от мястото си и да чакаме още една кола.

— Това пък защо? — попита шофьорът. — Да не би ние двамата да не можем да откараме обезоръжен човек с белезници на ръцете?

Замълчаха. Малцина са онези, които могат да мълчат така лесно като патрулиращите полицаи.

Трябва да се предполага, че професор Ламонт е измислил за мен нещо необикновено, щом се готвят да ме отведат в полицията с ескорт. Но какво ли точно?

Чу се шум от приближаваща се кола.

— Как се казвате? — попита човекът, който надникна през прозореца на нашата кола.

— Язон Рондол.

Човекът присви очи, леко наклони глава встрани и дълго се вглежда в мен. Колко ли им харесвам на всичките, та не могат да ми се нагледат.

— Да... Знаеш ли, ще ми бъде по-спокойно, ако сме в една кола. Дайте ми ключа от белезниците му.

— Слушам, сър — шофьорът ми кимна да изляза от колата, а вторият, струва ми се, че фамилията му беше Смит — отвори вратичката.

Преместих се в другата кола. „Сър“. Значи началство. Защо ли е дошъл и той? Трябва бяло-розовичкият професор да ме е обвинил или в убийството на цял църковен хор, или в продажбата на държавни тайни.

— Да тръгваме ли, сър? — попита шофьорът.

— Да... Впрочем по-добре ще бъде сам да седна зад кормилото. А вие — началникът ми кимна — седнете редом с мен. По пътя ще можем да си поговорим.

— Аз отзад ли да седна, сър?

— Да... Или, знаете ли, сержант, я по-добре тръгнете със Смит. И кажете им да карат напред, да не ме чакат. Разбрано?

— Извинете, сър — казах аз, — как да се обръщам към вас?

— Капитан Менинг, началник на полицията в Джола.

Погледнах към капитана. Горкият, не беше успял да се избърсне, лицето му изглеждаше увяхнало на светлината на мрачното утро. Не знам защо, но почувствувах, че е напрегнат. Защо? Би могъл да се отпусне. Престъпникът е хванат. След половин час ще бъде зад решетките и капитанът ще може спокойно да изпие чашка кафе и да се избърсне. И въпреки това беше напрегнат. Бях готов да се закълна, че кръвното му налягане не беше по-малко от двеста. Беше впил ръце в кормилото така, че кокалчетата му бяха побелели. И то на празно шосе, рано сутринта...

Погледнах го отново внимателно. Внезапно спря.

— Нещо напрежението спадна — каза той пресипнало и преглътна.

Лъжеше, и то много нескопосано, защото приборите на таблото показваха, че напрежението е нормално.

— Не бихте ли погледнали как са батериите? — попита ме капитанът и облиза пресъхналите си устни.

Разбрах. Не изключи двигателят. За него беше важно моторът да работи, за да натисне реостата към пода, щом се окажа пред колата. Бяло-розовият кротък убиец умее добре да плаща. Не се вълнувах. Имах още толкова много време. Оставаше ми да живея цели няколко секунди. На мен или на капитан Менинг. Знаех какво трябва да направя. Някога ми се беше налагало да използвам този номер. Не би могло да се каже, че е много просто, но това беше единствената възможност. Освен това, когато ти остават да живееш само няколко секунди, нямаш време да бъдеш много придирчив.

— Сега ще изляза, капитане — усмихнах се аз.

За да се отвори вратата, както е известно, трябва да се дръпне ръчката. А за това е необходимо поне да се протегне ръка. Но когато на ръката си имаш белезници, у никого не предизвиква ни най-малкото съмнение това, че човек силно се накланя към вратата. Точно така и направих. И когато опрях рамото си във вратичката, ударих с крак капитана в лицето. Разбира се, ако ме гледаше, очаквайки нападението, не бих имал дори и един шанс от сто. Но той гледаше към таблото с приборите. И мислеше навярно за това, че сега ще убие човек. А дори един капитан от полицията не убива хора всеки ден. Особено хора с белезници. Затова имах значително повече шансове, отколкото можеше да се помисли.

Ударът беше толкова силен, че капитанът удари с главата си стъклото на лявата врата. Така че получих възможност да го фрасна и втори път. Този път вече по-спокойно. И по-силно. Нещо хрусна в лицето му и той мълчаливо започна да се плъзга надолу.

Пистолетът му се оказа в десния джоб заедно с ключовете от белезниците. Свалих ги от ръцете си, помислих малко и ги надянах на ръцете на капитан Менинг, като мушнах тънката верижка от легирана стомана през колелото на волана.

Като че напук не можех да намеря откъде да свърна от пътя. Дори вече бях готов да изоставя колата просто така, когато видях на едно място, че канавката е съвсем ниска. Тръгнах през гората. Страхувам се, че полицията в Джола ще понесе известни разходи за изчукването и преобоядисването на каросерията, защото не си избирах специално пътя. Наврях се в храстите и изгасих двигателя.

Накъде — още не знаех. Засега по-далеч от капитан Менинг, макар че, да си призная, ми беше жал да се разделя с началника на славната джолска полиция.

При всичките си планове допусках, че ще ме арестуват. Дори сам го исках. Единственото, което не предполагах и което естествено не исках — беше да се окажа под колелата на електромобила на капитан Менинг.

Полицията проявява твърде голямо нетърпение. Милият Ламонт и приятелчетата му са уверили полицията, че аз непременно ще направя опит да избягам и затова доблестните стражи на реда ще трябва да пресекат този опит още в зародиш. Нещо, което се и опита да направи бедният капитан Менинг.

Май че направих грешка. И то груба грешка. Трябваше да оставя колата с капитана и да вдигна ръка на автостоп. Може би щеше да ме вземе някой и сега щях да пътувам към Шервуд. Може би дори щях да стигна до там.

Сега вече е късно. Пред себе си видях да прозира светлина между дърветата.

ГЛАВА 3

Сержант Лепски беше млад и честолюбив. Не беше глупав и главното търпелив. Последното качество му беше особено необходимо, защото никак не му се искаше да работи с капитан Менинг, но естествено на никого не беше казал това. Ето го и днес, държа се като капризно дете. Взе го този Рондол при себе си в колата, за да разказва на всички после как той лично и собственооръчно е задържал и е отвел в полицията опасен престъпник.

Лепски погледна часовника си. Капитанът трябваше отдавна да го е докарал. Къде ли се е дянал? Да не се мъкнат пеша по шосето? Почака още няколко минути и реши да потърси капитана по радиото.

Звънна телефонът и сержантът вдигна слушалката. Властен мъжки глас попита:

— Сержант Лепски? Казаха ми, че Менинг го няма и сега ти си тук старшият.

Лепски премълча. Главното е по-малко коментари. Особено когато не знаеш пред кого коментираш.

— Чувал ли си някога името Волмут? — продължи гласът.

Волмут, господи, самият Волмут... Сержантът почувствува как сърцето му се разтупа. Как да говори?

— Разбира се, мистър Волмут. — Нямаше нужда сержантът да се преструва на учтив. С Волмут това не беше нужно...

— Къде е нашият приятел Менинг?

— Задържан е престъпник. Капитанът трябва всяка минута да го доведе. С ваше разрешение, сър, тъкмо се готвех да го потърся по радиото.

— Не затваряй слушалката. Можеш ли да не затваряш слушалката? Не затваряй слушалката, свържи се с Менинг и ми го прехвърли. Можеш ли да го направиш?

— Разбира се, мистър Волмут... Мистър Волмут, не отговаря.

— Стар идиот — измърмори Волмут и Лепски почувствува, че му харесва този властен глас, в който имаше толкова много самоувереност. — Какво ли е могло да се случи с него?

— Не мога да разбера, мистър Волмут. Мисля, че трябва незабавно да се изпрати кола да го търси.

— Действуй, сержант, ще ти се обадя след половин час.

И отново звънна Волмут.

— Е, намери ли се изгубеният? — Волмут беше раздразнен и дори не се опитваше да скрие раздразнението си.

— Не, сър.

— Знаеш ли какво, я отиди ти самият. И ми се обаждай по радиото всеки четвърт час. Запомни, че трябва да се намери Менинг, а най-главното — онзи адвокат Рондол. Разбра ли ме?

Откриха следата, където колата беше преминала през канавката почти веднага. А след още няколко минути стояха около полицейската кола, която се беше мушнала в храстите. В колата имаше само един човек — капитан Менинг. Той нещо извика, дръпна се и Лепски видя, че на ръцете му има белезници. Стар идиот!

— Какво се е случило!

Едва сега видя какво представлява дясната половина на лицето на капитан Менинг. Здравата го е подредил адвокатът. Юначага!

— Той... избяга — с мъка произнесе капитанът. Беше очевидно, че му е трудно да мърда разкъравените си устни.

Върна се бегом към шосето и от колата потърси Волмут.

— Мистър Волмут, докладва сержант Лепски. Намерихме го. Колата е в гората в храстите. Лицето на капитана...

— Хич не ме интересува какво му е на лицето на капитана. Къде е Рондол?

— Избягал е, сър — с удоволствие отрапортува сержантът. — Капитанът е с белезници и е прикован към кормилото. — Не можеше да си откаже това удоволствие да не съобщи на мистър Волмут тази подробност.

— Говедо е твоят началник, ясно ли е ти е. Сержант — каза Волмут, — не те познавам, но ти ми харесваш. Според мен нашата полиция трябва повече да цени такива енергични млади хора като тебе. Надявам се, че си съгласен с мен? Предай съобщение за бягството на Рондол, както се прави това при вас там, с всички белези, с фотография. Ако е в Шервуд, тамошната полиция бързо ще го намери. А пък ти го потърси тук. И ако го намериш, запомни добре, той е много опасен и

непременно ще се опита да избяга. Разбираш ли ме? Може да не покаже, че иска да избяга, но вярвай ми, че е така. Нали ме разбираш?

— Да, сър.

— Надявам се, че ме разбираш по-добре, отколкото твоя Менинг.

Сега всичко зависи от съобразителността на Рондол. Ако веднага е спрял някоя кола, тогава няма за какво да се говори. Но ако е решил да тръгне към Драйвел и се крие там, то тогава е попаднал в капан. Свършено е с него. Целият град ще преровим, а ще го намерим, да му дава господ здраве.

И така Драйвел. Господи, ако успее да пипне Рондол и лично той, сержант Ховард Лепски, да докладва на самия мистър Волмут, то тогава нещата ще тръгнат по друг начин.

* * *

Видях между дърветата светлина и чух, че минават коли. След няколко минути излязох на шосето. Точно отзад се виждаха мирните спретнати къщурки на малко градче или може би предградие на някой град, кой го знае какво е. Въздъгнах и се огледах настрани. Около мен

фучаха коли. На запад. След час-два ще бъдат в Шервуд. Бързо пресякох шосето и след няколко минути бях вече в градчето. Тръгнах по улицата до самия ѝ край. Пред мен беше шосето. Отляво, отделно от другите, се гушеше малка къщичка. Също така приборана и чистичка като останалите. Тя не би привлякла вниманието ми, ако не бяха две незначителни обстоятелства. Първо, на триста ярда от себе си видях да проблясва лампата на полицейска кола, а на мен никак не ми се искаше да минавам покрай нея. Човек, който в такава тъмнина излиза извън града на шосето, при това, когато вали дъжд — за полицаия това е същото като котката за кучето. Това беше първото и главното обстоятелство. Второто се заключаваше в това, че прозорците на къщата бяха тъмни, докато прозорците на останалите аборигени светеха.

Погледнах пред себе си, огледах се — засега никой не се интересуваше от мен. От пощенската кутия на незатворената врата стърчеше вестник и няколко плика. Взех ги и бутнах вратичката. И тя не беше заключена. Ако можех да отворя и вратата в къщата... Опитах. Отвори се и аз влязох вътре. Нямах какво друго да направя. Когато човек има толкова много престъпления зад гърба си, като мен, незаконното проникване в чужда къща малко нещо може да промени. Оправдаваше ме само това, че не бях счупил нито една ключалка: и кутията за писма, и вратичката на улицата, и входната врата, — всичките бяха отключени. Добър знак: първият от толкова време насам.

Внимателно затворих външната врата. Пред себе си в тъмното различих отворена врата. Стая. Внимателно, като стъпвах леко и бавно, направих няколко крачки и влязох в стаята.

— Ключът е отдясно — неочаквано се чу скърцащ старчески глас.

Без да разбирам какво правя, машинално протегнах ръка и щракнах копчето. От дълбокото кресло ме гледаше мъничка побеляла старица. В ръката си държеше малък пистолет и уви, ръката ѝ съвсем не трепереше. Старицата не викаше, не беше изпаднала в истерика, а ме гледаше, както ми се стори, с любопитство, леко навела глава встрани.

— Добър вечер, мадам — казах аз. — Извинете, че влязох, без да съм поканен. Ето ви вестника и писмата. — Протегнах онова, което бях извадил от пощенската кутия, като се чудех на мрачния хумор на ситуацията, в която бях изпаднал.

Старицата изведнъж се разсмя. Ако беше изкукуригала, щях да се учудя по-малко. Но тя се смееше със ситния си старчески смях, без да сваля от мен погледа и пистолета си.

— Да не искате да кажете, че сте наминали специално, за да ми донесете вестника и писмата?

— Не точно за това — отговорих аз. В главата ми се мярна мисълта, че още не всичко е загубено. При подобна ситуация или стрелят веднага, или въобще не стрелят. Но това беше общо правило, от което има и изключения. Изключението можеше да ми струва куршум в гърдите. Или в стомаха.

— Само не лъжете, млади човече. Най-много на света мразя лъжата. Не сте ли вие онзи, когото търси полицията?

— Не знам, мадам...

— Мадам, мадам! Казвам се мисис Нилсън.

— Много ми е приятно, мисис Нилсън. Позволете ми... Мисис Нилсън, би трябвало сега да чувствавам страх, а аз не се боя. И затова с удоволствие ще ви се представя. Права сте, аз съм този, когото полицията търси — Язон Рондол, адвокат от Шервуд.

Думите ми имаха странно въздействие върху мисис Нилсън. Тя най-спокойно мушна пистолета някъде под карираното одеяло, което прикриваше коленете ѝ и си взе от масичката дълга тънка пура с мундщук. Ако сега върху рамото ѝ скочеше черна котка и ми кажеше „сеньор“, не бих се учудил. Да научи, че пред нея стои престъпник, когото полицията търси и да скрие пистолета си — това е по-необикновено от черна котка, която говори с човешки глас.

— Мисис Нилсън, не съм престъпник. Уверявам ви, че ако се добера благополучно до Шервуд, ще съумея да докажа това.

— Хм... Вие ме разочаровате, млади човече. Впрочем това си е ваша лична работа, убили ли сте някого, или не сте. Единственото нещо, за което съжалявам, когато си припомням своя живот — това е, че не пречуках двама-трима мерзавци, които напълно си го заслужаваха. — Тя ме погледна и изведнъж плесна с ръце. — Господи боже мой, съвсем си загубих ума и досега не съм ви поканила да седнете. Седнете, мистър Рондол. За съжаление не мога да ви почерпя, но скоро трябва да дойде сестра ми Керолин и тогава вие задълго ще запомните деня, в който сте попаднали при нас! Надявам се, че не бързате?

— О, не, мисис Нилсън, точно обратното. Имам страшно много свободно време. Мисис Нилсън, бихте ли ми казали защо съвсем не се страхувате от мене?

— Млади човече, първо на първо, човек на осемдесет и една години може да си позволи удоволствието да бъде смел. И второ, когато по цял ден седиш сама в това проклето кресло — сестра ми често ходи при дъщеря си, — приятно ти е да си поговориш дори с един престъпник. И трето, повечето престъпници, с които съм си имала работа, са били напълно порядъчни хора. И обратното.

Сестрата на мисис Нилсън дойде след половин час. Тя наистина беше по-млада. Мисис Нилсън беше на осемдесет и една години, а Керолин на седемдесет и осем.

— Запознайте се, Керолин, това е мистър Рондол, той се крие от полицията.

— Много ми е приятно, мистър Рондол.

Не знам кое й беше толкова приятно. Дали това, че съм Рондол, или това, че се крия от полицията, но тя ми се зарадва като на блудния син.

— Надявам се, че ще вечеряте с нас? — попита Керолин. В нейните избелели очи имаше не толкова въпрос, колкото молба.

— Да, разбира се, мисис...

— Мисис Калифано.

Когато вечерята беше готова, разбрах, че мисис Калифано не си представя точно какви са възможностите на един мъж, дори когато той е порядъчно изгладнял. Ядох, ядох и имах чувството, че винаги съм ял и винаги ще ям, дори ако това ми струва сплитане на червата. Но ако ми е съдено да загина в разцвета на силите си, то по-добре да бъде от такова ядене, отколкото от ръката на някой полицай.

ГЛАВА 4

— Ами ако полицията ви дойде на гости? — попитах след вечерята.

— Няма да дойде — твърдо ми отговори мисис Нилсън. — У нас, засега, слава богу, не правят обиски.

Полицията се яви на сутринта. Когато се звънна, внимателно погледнах през прозореца. На улицата беше спряла полицейска кола, а до вратата двама души. Те винаги ходят по двойки.

— Полиция — казах тихо.

— Прекрасно — кимна ми мисис Нилсън. В гласа ѝ звучеше едва сдържана възбуда. — Най-хубавото време. Животът се връща в старата къща. Керолин, отиди да отвориш. А ако искат да ме видят — за бога. Млади човече, това е един отличен гардероб. А пък ако не обичате миризмата на нафталин, ще трябва да я изтърпите.

— Извинете, мем, вие ли сте стопанката на този дом?

А какво ли, ако всичко това е само хитър ход и старицата мълчаливо кимне към гардероба? Не, това не можеше да бъде. Не вярвах и почти не се страхувах, а пък страхът сам си знае кога да се появи.

— А, млади човече. С какво мога да ви бъда полезна?

— Искахме да ви попитаме, мем, не се ли е опитвал да проникне при вас престъпникът, чиято снимка показахме вчера. Не сте ли го виждали?

— За съжаление, млади човече, аз от осем години вече никъде не излизам. Ако можехте да ми услужите с краката си, щях навярно да го намеря по-бързо от вас.

— Извинете, мем... — дори през вратата на гардероба и десетте блузи долових объркване в гласа на полицаия. — Извинете, мем, но ние разпитваме във всички къщи.

— Желая ви успех, млади хора.

— Ако случайно...

— О, в такъв случай знам какво трябва да направя...

Навярно мисис Нилсън измъкна своята „берета двадесет и пет“ някак си особено ловко, защото и двамата полицаи се засмяха. Не съм се излъгал, тъй като единият от тях попита:

— Надявам се, че е регистриран?

— Че как иначе, млади човече. Единствената защита за самотната старица.

Полицаяте отново се засмяха.

— Довиждане, мем, и извинете за безпокойството.

— Нищо, нищо, млади хора. На моята възраст човек се радва на всяко посещение.

След няколко минути Керолин ме измъкна от гардероба.

* * *

— Разбирате ли, мистър Волмут — каза сержант Лепски, — твърдо знаем, че е в Драйвел. Проверихме всички къщи, но досега не сме го намерили.

— Какво искате, аз ли да ви го намеря? Ако ще е така, тогава вие за какво сте?

— За съжаление, сър, нямаме право да правим обиски по къщите, но...

— Какво ме интересуват вашите права? Запалете този Драйвел. Хвърлете върху него атомна бомба. Аз, за разлика от вас, съм сигурен, че той вече е в Шервуд. А пък там, слава богу, ще се оправим и без доблестната джолска полиция.

Какво да се прави? Не може да се държи вечно цялата полиция на Джола в това проклето градче. Най-много още ден, преко сили — два. Ех, да имаше време. Време... време...

Тръгна за Драйвел. Ако Рондол се крие в някаква къща, в една от петстотинте къщи на градчето, трябва да го хранят. Поне да имаха една седмица... За една седмица може да се определи кой купува повече храна от обикновено. Само че нямаха седмица на разположение. Мистър Волмут няма да ги чака цяла седмица.

Обходи всички магазини за хранителни стоки, а вечерта месарят се обади по телефона.

— Сержанте, нали вие бяхте днес при мен... Винаги съм готов да окажа услуга на полицията... та си мисля... викам си... щом като вие днес... а-бе то нищо, разбира се, ама... Старицата Калифано...

— Какво старицата Калифано?

— Ами месо... сержанте, тя почти не купува месо. А днес изведнъж филе. А вие знаете ли колко струва сега един фунт филе?

Сержант Лепски затвори телефона. Господи, ако има някаква справедливост, направи така, че Рондол да се окаже в къщата на тази старица. И какво ще ти струва, та това не е голяма молба. Просто ще бъде справедливо.

На никого не каза къде отива. Не вярваше нито в тази старица с парализирани крака, нито на двата фунта филе, които е купила сестра ѝ, нито пък му се искаше да се окаже смешен. Но от друга страна, не можеше и да не провери. Остави колата на площада около бензиностанцията, за да не изплаши Рондол, ако, разбира се, наистина е при стариците. Дали да не вземе със себе си някого? Не, няма нужда. Рондол, бедният, непременно ще се опита да избяга или да окаже съпротива. Така че той сам ще съумее да му забие куршум. При това без свидетели. И после сам ще се обади на мистър Волмут.

Веднага видя къщичката. Сержант Лепски спря пред вратата. Беше му неприятно да влиза в чужда къща без разрешение. Това, строго казано, бе нарушение на закона и затова му беше неприятно, но какво да се прави, има обстоятелства, когато трябва да си налагаш да прекрачиш чувствата си.

Входната врата имаше много простичка брава, така че никаква трудност не представляваше да я отвори. Вървеше бавно, като се стараеше да стъпва тихо и безшумно. Сърцето му лудо биеше, както винаги в решителни минути. Ако вратата е заключена, ще почука. Но дръжката се наклони и той влезе в коридора. Пистолетът е в ръката му, предпазителят е свален. Още две крачки. Само да не бърза.

Влезе в стаята. Старицата и Рондол седяха на масата. Ако се съди по миризмата, старицата не готви лошо. Рондол. Какво пък, справедливостта го изисква. Той трябваше да го намери. Симпатично лице има адвокатът. Но не му провървя. Впрочем така е устроен светът. Ако на един му върви, значи на друг не му върви.

— Съжалявам, мистър Рондол — каза сержантът колкото се може по-любезно, — но съм принуден да ви арестувам.

— Млади човече, вие с взлом проникнахте в моята къща — чу се още един старчески глас.

Господи, тази къща е пълна с бабички. Дом за стари хора. Не отвърна очи от Рондол. Известно е какво става, когато някой е притиснат и ти за миг отвърщаш поглед от него.

— Извинете — каза той, — но съм длъжен да арестувам този човек.

— Съмнявам се...

С крайчеца на окото си видя как старицата, която седеше в креслото, измъкна нещо изпод одеялото. Дори не успя да чуе изстрела. Тих изстрел, навярно от двадесет и пет калибров. Странно, защо ли цялата стая изведнъж подскочи и се залюля.

— Керолин — строго каза мисис Нилсън, — смятам, че сега трябва да отведеш мистър Рондол през горичката, покрай спортната площадка и парка. Ще излезете на шосето далеч от мястото, където спират полицейските автомобили. Там ще оставиш мистър Рондол, ще се върнеш, ще вземеш на дъщеря си колата, ще излезеш от Драйвел, ще качиш мистър Рондол и ще го отведеш до онова място, където той поиска. Разбра ли ме, Керолин?

— Мисис Нилсън — промърмори Рондол, — аз не...

— Няма нужда — меко го прекъсна старицата и се усмихна. — Не трябва. Ако искат да съдят една осемдесетгодишна парализирана старица, която е стреляла в човек, вмъкнал се в къщата ѝ без разрешение, то за това ще им кажа само едно благодаря. Това ще бъде прекрасно развлечение. Не на всеки на моите години се удава да седне на скамейката на подсъдимите... След петнадесет минути ще се обадя по телефона. Боже, представям си какво ще се разиграе тука — и тя палаво се усмихна.

ГЛАВА 5

Беше вече доста късно, когато Керолин ме свали на три или четири мили от Шервуд. Реших, че по-безопасно ще бъде да се обадя на няколко души отука и след това с такси да стигна до града.

Вървах по пустите улици и търсех някъде отворено кафене. Трябваше да измисля къде да пренощувам. Къщата ми навярно е под наблюдение. Хотелите отпадат. Приятелите? Познавах само един човек, който би ме пуснал при себе си, без да ми задава никакви въпроси.

Най-после един отворен бар. Влязох в малката зала. Тъжно миришеше на кисела бира и цигарен дим. Миризма на самота и отчаяние. Последната миризма, навярно, която отнасят със себе си самоубийците. Седнах с гръб към входната врата и почаках, докато при мен дойде келнерът. Той нямаше нито сили, нито желание да ме попита какво искам. Мълчаливо стоеше до мен. Имаше мръсни нокти и татуировка на горната част на ръката. Пеперудка. Между сините ѝ крилца растяха къси черни косми.

— Двойно уиски — казах аз.

Пеперудката трепна и изчезна. Отидох при телефона и набрах номера на Айвен Берман. Дълго време държах слушалката на ухото си и се предадох навярно чак след десетия сигнал. Разбира се, щеше да бъде твърде добре, ако той си беше в къщи. Очевидно е дежурен. Изведнъж си помислих, че мога да се обадя на Херб Розен. С него поне мога да бъда честен. Като работник в полицейското управление много добре знае как стоят нещата. Намерих телефона му в бележника си. Херб си беше в къщи и още не спеше.

— Херб — казах аз, като прикрих слушалката с ръка, — обажда се Язон Рондол.

Настъпи пауза. Твърде дълга пауза. Обикновено Херб Розен не прави паузи. Той е много импулсивен човек. Дотолкова импулсивен, колкото може да бъде един полицаи.

— Здравей, Рондол — най-после ми отговори. Кой знае защо гласът му звучеше приглушено. Възможно е тъкмо да се е готвел да се

беси и аз да съм му попречил. Вече знаех, че не е нужно да го питам мога ли да преспя при него. Хора, които дълго мислят преди да ти кажат „здрасти“, едва ли ще се зарадват на такъв късен гост.

— Може би ще мога да пренощувам при теб...

— Не, Язон, страхувам се, че не може...

— Добре, Херб, тогава направи ми една услуга. Арестувай ме. Така ще получиш повишение в службата, пък и съвестта ти ще е чиста — ще изпълниш молбата на приятеля си.

— Не виждам нищо смешно — каза Розен.

— Че аз не се смея. Говоря ти съвсем честно. Така и така имам намерение да се отдам в ръцете на правосъдието, тогава защо да не направя услуга на един стар приятел?

— И как си го представяш?

— Утре, да кажем в десет часа сутринта, ти случайно ще се окажеш... да речем пред входа на хотел „Мажестик“. Става ли?

— Да речем. А ти?

— Аз ли, ще се приближа към тебе и ти ще ме арестуваш.

— Да не ме разиграваш?

— Какво говориш, Херб.

Старият добър Херб, големият дебел Херб. Навярно ще се повърти около десетина минути в леглото, преди да заспи. Мъките на съвестта. Десетминутни мъки. А може и да не са мъки. Може би и той си мисли, че аз непременно, каквото и да става, ама непременно ще се опитам да избягам. Може би и той знае, че повече работа ще им свърша като труп, отколкото като жив човек... и цялата полиция в Шервуд го знае.

Изпих уискито. То се плъзна като топла вълна по хранопровода ми и си помислих, че може би за последен път в живота си пия. Обадох се отново. Този път на един познат от „Шервуд икзъминър“. Преди една година беше репортер, оттогава не съм го виждал.

— Тим, ти ли си? Да не те събудих?

— Не, не ме събуди — каза той. — Но ми се ще да зная кой не ме е събудил?

— Обажда се Язон Рондол.

Тим замълча. Точно така, както преди малко Херб. Струва ми се започвам да действувам на хората като гърмяща змия. Щом ме чуят, се вцепеняват.

— Здравей, Язон. Откъде се обаждаш?

— Още съм на свобода. Но утре имам намерение да се предам в ръцете на полицията. Надявам се си чул, че ми устройват истински лов. Тим, обещавам ти да си първият, който утре ще съобщи, че опасният престъпник, адвокатът Язон Рондол сам се е предал на полицията. И мога да те уверя, Тим, че ако доживея до съда — а това страшно много ми се иска — това ще бъде най-интересният процес от дълги години насам. Вестникът ти трябва да подчертае, че доброволно съм се предал на полицията. Трябват и снимки. Ако го направите, сигурно няма да посмеят да ме пречукат там на място. Твърде голям скандал ще стане. И непременно вземи със себе си фотограф. Много е трудно да стреляш в човек, когато към теб е насочен обектив. Разбра ли ме?

— Добре, Язон. Сега вече ти вярвам. Знаеш ли, когато става дума за емоции, всеки път се губя, като че ли навлизам в гъста гора. А когато ти е ясно, кой каква полза ще има, тогава работата е съвсем друга. Къде и кога трябва да бъда?

— Пред входа на хотел „Мажестик“ в десет часа сутринта.

След бара нощният въздух ми се стори удивително чист. Минах две пресечки, преди да намеря такси. Шофьорът — мъж на средна възраст с тъжно увиснали мустаци — дремеше, подпрял глава на страничното стъкло. Внимателно почуках, шофьорът вдигна глава, кимна ми и потърка лицето си с ръце. Мушнах се на задната седалка.

— Към Джола.

Шофьорът нерешително ме погледна.

Разбира се, няхах намерение да отивам в Джола. Нямах нужда дори да пътувам в тази посока. Сам не зная защо от устата ми изскочи тази Джола.

— Слушай, приятел — казах аз на шофьора. — Размислих. — Няма да ходим в Джола. Щом като можеш, обръщай обратно.

Шофьорът нищо не каза, забелязах обаче как раменете му се напрегнаха. Изведнъж седалката започна да се накланя напред. Отворих очи. Отдясно на края на пътя имаше спряла полицейска кола с въртяща се лампа на покрива, а около нея стърчеше полицай с цигара в уста.

Не можах веднага да съобразя какво става, но още преди да си дам сметка за ситуацията, опрях дулото на пистолета в гърба на

шофьора.

— Може да стреля — казах му тихо.

Колата започна да набира скорост и полицаят остана назад. Удивително многообразно е приложението на пистолета все пак. Кой би могъл да си помисли, че така чудесно може да играе ролята на педал за газта.

— Следващия път може и да стреля — предупредих шофьора, — да ви разкажа ли какво прави куршумът, когато попадне в тялото на един шофьор на такси. О, това е много интересно. Най-напред тя...

— Но аз нищо не исках...

— Ама разбира се — казах аз. — Вие нищо не искахте. Вие само искахте да го попитате в какво се състои смисълът на живота. Нали? Хайде, признайте си. Уважавам правото ви на истерика. Това си е свещено право на всеки човек. И все пак ще ви се наложи да ме возите до десет часа сутринта. Така че няма защо да се съпротивлявате. Ако сте уморен, можете да спрете и да починете на някой паркинг. Но само там, където наблизко няма полицаи.

Излязох от таксито в девет и половина. На прибора показваше сто двадесет и седем НД. Оставих на седалката три хартийки по петдесет.

— Извинявайте — казах аз.

Шофьорът нищо не ми отговори. Дори нямаше сили да вземе парите, само тъпо ги гледаше...

Бавно тръгнах по Мажестик-стрийт. Радвах се на тълпата. Тълпата беше защита. Гаранция срещу изстрел при опит за бягство. Влязох в едно кафене, изпих две чашки кафе и изядох един сандвич. Беше десет без пет.

Тръгнах към хотела. Тим вече ме чакаше. С него имаше двама души. Единият извади от кожената си чанта камера. Другият отвори задната вратичка на колата с емблемата на телевизионната компания, която принадлежеше на вестника. Извади малка телевизионна камера и я включи към кабела.

Намигнах на Тим. И той на мен. Погледнах часовника си. Точно десет часът. Нима моят приятел Розен няма да се появи? Тим въпросително ме погледна. Едва забележимо вдигнах рамене. Две хлапета спряха и започнаха да разглеждат човека с телевизионната камера. Съмнявам се дали някога са виждали жива крава, но каква

марка е телевизионната камера можеха да определят от половин миля. Десет и три минути. Видях как Херб Розен пресича улицата.

— Мистър Розен — извиках му аз и той се обърна към мен. Браво, артист, изненадата на лицето му беше почти неподправена. — Мистър Розен, това е просто пръст на съдбата... тъкмо исках да се предам в ръцете на полицията.

— Язон Рондол, вие сте арестуван.

Вече станах експерт по белезниците. И на мен ми слагат белезници, и аз съм слагал. Протегнах ръце и Херб щракна гривните на китката ми. Този път белезниците бяха тройни. Третата гривна надяна на собствената си китка.

След десет минути вече крачехме по коридорите на полицейското управление на Шервуд и след нас се обръщаха всички глави. Тук бях популярна личност. О, сладко бреме на славата...

Регистрира ни дежурният офицер, обади се някъде. Звънят телефони... Влизат и излизат хора... Явно повече, отколкото е нужно. Но да не погледнеш отблизо самия Рондол, това кърваво чудовище... Адвокат с белезници — толкова е пикантно...

Отново вървим. Но сега вече не двама, а пет души.

ГЛАВА 6

Тъмничарят втори клас Майкъл Калахен се прибра в къщи както обикновено в пет часа. Когато мушна ключа в ключалката, чу стъпките на жена си, притича Джери, заскимтя Дългоухият.

— Чакат те — каза жена му.

— Кой? — Калахен веднага се наостри. Тук беше неговият свят, пълен с обич, доверие и спокойствие, и той подсъзнателно се боеше да не се вмъкнат в този свят чужди хора.

— Мистър Фалкони, с когото заедно сте учили.

— Не си спомням никакъв Фалкони... — измърмори Калахен.

Чувствуваше неясна тревога. Влезе в стаята. Насреща му пристъпи среден на ръст човек с черна коса. Протегна ръка. Калахен се ръкува с него. Не, не си спомняше такова лице. Не помнеше имена, но да забрави лице, което е виждал — никога.

— Мистър Калахен, бих искал да поговоря с вас — тихо каза чернокосият. Продължаваше да се усмихва, но очите му бяха студени. И неподвижни. — Желателно е насаме — прибави непознатият. — Имате толкова очарователна съпруга и такова симпатично момченце... Няма смисъл да ги замесваме в нашия разговор.

— Ня... — Калахен искаше да каже, че няма честта да познава посетителя, но нещо в очите на Фалкони го възпря. — Да минем в моята стая.

Фалкони седна на стола, а Калахен се отпусна на леглото. Изведнъж почувствува, че е уморен. Цял ден на крака, цяла смяна.

— Мистър Калахен — тихо попита Фалкони, — колко получавате в затвора? Осем-девет хиляди годишно?

Калахен мълчаливо кимна. Девет хиляди и двеста за година. За неговата работа. Девет хиляди и двеста — това пари ли са?

— Мистър Калахен, искам да ви предложи десет хиляди НД.

— Десет хиляди? — Цифрата беше толкова голяма, че попита още веднъж: — Десет хиляди ли? — Господи, та това е повече от годишния му доход.

— Съвършено вярно — кимна Фалкони. — Но навярно не се изразих съвсем точно. Десет хиляди сега — ето ви парите, а десет хиляди по-късно...

Господи, две дебели, акуратно препасани с книжна лентичка пачки. Виолетови банкноти по двадесет НД. Калахен виждаше не само виолетовите банкноти с брадатото лице по тях. Те означаваха тристаен апартамент, и табакера като на Шилдс, такава дете свири, когато я отвориш. И кожено палто за Етел. Ще ѝ каже просто така, небрежно, мимоходом: „Да, Етел, не е ли време да си купиш ново кожено палто? Старото вече нещо не ми харесва.“

— И какво трябва да направя? — попита Калахен.

— О, нищо особено. Утре по време на работа ще отскочите до килията на Люк Поуст. Той се намира в съседния сектор, нали?

— Да — прошепна Калахен. Той вече знаеше, че ще продължи да си живее в двустайния апартамент, че Етел ще трябва поне още две години да ходи със старото си палто и че той така и няма да може да преброи колко банкноти има във всяка пачка.

— Прекрасно. Междувпрочем вие знаете в какво го обвиняват, нали?

— Струва ми се в убийство.

— Три. Три трупа тежат на съвестта му. Доста тежък товар. С такъв товар далеч не можеш да отплуваш. Чака го смъртно наказание, сто процента. Но Люк, доколкото го познавам, разбира се, ще избере пълно преобразяване. Ще влезете в камерата на Люк и ще му кажете, че Френк Фалкони му изпраца поздрави.

— И... и за това...

— Не съвсем. Ще му кажете, че Френк Фалкони ще внесе в банката на негово име петнадесет хиляди НД. Ще му обясните, че трябва да направи нещо съвсем малко — да мушне по време на разходката нож в корема на някой си Язон Рондол. Само не забравяйте да кажете на Люк, че това никак няма да се отрази на присъдата му. Той е голям дръвник и трябва добре да му се втълпи в главата, че три убийства, четири или петнадесет, присъдата ще бъде една и съща — смърт. Или, разбира се, пълно преобразяване.

— Не, не, не — замахна с ръце Калахен. Той искаше да каже, че никога няма да направи престъпление, че го вземат за друг човек, че никога няма да наруши дълга си, че най-после за такова нещо могат и

да го съдят. Искаше да каже всичко това, но Фалкони не го слушаше, а продължи да приказва:

— Ако Люк се съгласи, а той вероятно ще се съгласи, ще му предадете ето този нож — Фалкони извади от вътрешния джоб на самото си малък нож.

— Не — каза Калахен, — това е невъзможно. — Устата му беше пресъхнала, искаше му се да пийне нещо.

— Защо? — търпеливо попита Фалкони.

— Ако щете затова, че не мога през деня да вляза в килия в съседния сектор. Там дежури Шилдс. А пък даже и да можех да вляза, ако се установи, че ножът съм предал аз... — Калахен забеляза, че му е по-лесно да говори с Фалкони за технически подробности, отколкото за дълг и чест.

Фалкони го погледна и търпеливо се усмихна.

— Вие ни обиждате, мистър Калахен... Смятате ни за кръгли глупаци — той укоризнено поклати глава. — Работата е там, че ако Люк получи ножа от вас, после на разпита ще каже, че ножа му е дал мистър Шилдс.

— Ами Шилдс? Той ще мълчи, нали? — Калахен се мъчеше да говори иронично, но гласът му беше изплашен.

— Да, мистър Калахен.

— Но защо?

— Ах, мистър Калахен, според първите си впечатления от вас не бих казал, че сте такъв шегаджия. Ами кажете вие сам в какъв случай някой човек мълчи?

На Калахен изведнъж му стана страшно. Вече не мислеше за парите. Те ще убият Шилдс. Ами табакерата с музикалния мотив. Какво общо има тук табакерата?

— Шилдс няма да се яви на дежурство. Ще отидете при дежурния офицер и ще кажете, че ще работите и за Шилдс, защото така сте се уговорили.

— А... А те после ще решат, че Шилдс е избягал?

— Съвършено вярно. Дал на Поуст ножа, получил си парите и си обрал крушите. И така, договорихме ли се?

Здравата са го измислили, нищо не може да се каже. Всичко си пасва съвсем точно, връзва се. Но не-е. Не са попаднали на такъв

човек. Няма да си цапа ръцете. И съвестта. С чужда кръв. Нека брои всяка стотинка, но затова пък спи нощем спокойно.

— Ами ако откажа? — попита той.

— Мисля, че няма да откажете.

— Защо сте толкова уверени?

— Защото, Калахен, ако откажете, ще убием Джери. Защо ме гледате така? Нещо пребледняхте. И после, ако това ви е малко, ще убием и жена ви. А би било жалко. Много мила и приветлива жена.

— Вие... няма да посмеете... — прошепна Калахен.

— Престанете, не сте дете — с леко отвращение в гласа каза Фалкони. — Вашият син ходи на училище. Ако не се лъжа, на Чекърс-стрийт. След училище, когато излезе...

— Колко банкноти има в тази пачка? — попита неочаквано Калахен. Тоест беше готов да се закълне, че не е попитал той. Не можеше да попита, тъй като всичко вътре в него се беше вдървило. Пък и гласът му беше някак си хрипкав, груб. Но, от друга страна, в стаята нямаше никого другогосвен тях двамата.

— Двеста и петдесет. Вземете. Тук са, както вече ви казах, само десет хиляди. Вторите десет хиляди ще получите след погребението на Рондол. Ако всичко ви е ясно, тръгвам си, че страшно ми се пуши.

ГЛАВА 7

На другия ден, още преди да застъпи на дежурство, Айвен Берман вече знаеше, че през нощта са докарали Рондол в затвора. През целия ден му се искаше да се качи до килията му, но нещо му попречи. Не му се искаше да види Рондол в килията. Просто не му се искаше.

След няколко дни при него в стаята влезе Калахен.

— Мистър Берман — каза той. — Шилдс днес не се яви на работа.

— Да, Калахен, тъкмо мислех кого да пратя да го замести.

— Затова дойдох, мистър Берман, ние с Шилдс се бяхме уговорили, ако някой не дойде на работа по някаква си причина, другият да го замести. И аз като видях, че него го няма, веднага си рекох: я да отида при мистър Берман и да му кажа, че ще поема смяната и на Шилдс...

— Нещо много говори, не прилича на себе си — помисли си Берман.

— А ако и с мен нещо се случи, той ще ме замести. Пък и работата не е кой знае колко много: да се проследи дали навреме ще нахранят арестантите, да ги изведеш на разходка, е, и посетители, ако разбира се, има.

— Добре, добре, Калахен. Качете се горе. И кажете на дежурния от пети сектор да си отива. Вие ще поемете работата на Шилдс. Ето ви и шифрите от килиите.

Някак си е много странен днес... Пък и какво ли се е случило с Шилдс? Никога нито секунда не е закъснявал. Зае се да попълва формулярите на отчета. Вечно с тези отчети... Но мисълта за Рондол продължи да пърха някъде в дъното на съзнанието му. Не искаше да го види. Да го види в затворническата килия би означавало да предаде тяхното Тихо езеро. Искаше да го види на брега на езерото, а не в килията. Не искаше да свързва своя приятел със затвора. На душата му беше неспокойно. Шилдс не се появи. Наистина нещо се е случило. Навярно се е случило. Сега вече не се съмняваше в това. А ето, че Калахен не се съмняваше. Защо? Откъде беше толкова уверен? Навярно

защото Шилдс никога не е закъснявал. А щом като веднъж е закъснял — Калахен е бил сигурен, че няма да дойде.

Смътно безпокойство гнети душата му. Но защо? Да, Рондол е в затвора. Но какво да се прави — това е животът. Затворът — това е животът? Кой знае, кой знае...

Каква глупост, уговорили се с Шилдс да си поемат работата. Доколкото си спомня, Шилдс нито веднъж не е закъснявал, нито пък е боледувал.

Айвен Берман няколко пъти дълбоко въздъхна, но безпокойството не го напусна. Неясно безпокойство. Тревожно. Сърцето му се сви.

И защо ли Рондол сам се е предал на полицията? Да излезе сутринта на улицата пред хотел „Мажестик“ — това наистина означава да се предаде на полицията. Полицаяте по това време там са като отвързани кучета. Значи така е трябвало да постъпи. Така му е било по-удобно. Той решително стана и се качи горе. Пети сектор. Килия триста двадесет и втора.

Калахен се върти наоколо.

— Всичко е наред, мистър Берман. Всичко е тихо и спокойно. Справям се с работата на двамата, дори не мислех, че ще бъде така леко.

Погледна към Калахен. Какво трепери като лист от трепетлика? И говори, говори... Намръщи се.

— Добре, Калахен, вървете. Ще проверя как се чувства новият.

Набра шифъра на ключалката и отвори тежката врата. Как е можел дори за миг да си помисли, че Рондол няма да иска да го види. Как е могъл толкова време да не се качи горе при приятеля си.

Рондол му се усмихна и прекрачи към него. Прегърнаха се.

— Благодаря ти, че дойде, старче. Не се ли каниш да ходиш на нашето езеро?

— Готвех се да ходя в събота... Но няма да отида.

— Защо?

— Заради теб, Язон. Нима мислиш, че човек може спокойно да отиде на езерото, когато приятелят му го очаква съдебен процес? Язон, за нищо не питам, видях те по телевизията, когато ти сам се...

— Така трябваше. Вярвай ми, не съм виновен. Само че съм застанал напреко в гърлото на някои и други хора... Само ако знаеш какъв мравуняк разрових... Затова и така усърдно ме гонят. Мило и

драго биха дали да мълча. Да замлъкна завинаги. Затова ми трябваше ръцете на полицията да са вързани. Трудно можеш да убедиш някого, че съм убит при опит за бягство, след като милиони хора видяха как се предадох доброволно на полицията. Разбираш ли? Тук поне няма да стигнат до мен. Ти не можеш да си представиш колко ми е леко тук, когато с цялото си сърце съм се стремял към затвора. Благодаря ти, че ме навести, Айвен.

Берман плътно затвори тежката врата на килията. Те го гонят... Скъпо биха платили да замлъкне завинаги... „Тук поне няма да стигнат до мен...“ Поклати глава и се спусна в кабинета си. Какво ли е станало с Шилдс? Дали си е в къщи, или не? Обади се по телефона, но у тях никой не отговори. Нищо не знаеха и в полицейското управление. Като че ли във водата потъна. Изпари се. Или избяга... Избягал? Звучи нелепо. Не може да бъде. Или... Или... А може би на някого му е било нужно именно днес да не дойде на работа... Но на кого и защо? „Мистър Берман, ние тъкмо се бяхме уговорили с Шилдс да си поемем един на друг работата...“ Треперещите ръце на Калахен... „Пък и работата, мистър Берман, не е кой знае колко: да проследиш дали навреме са донесли храната, да ги изведеш на разходка...“

Не, някакви глупости се въртят из главата му. Нищо подобно никога не се е случвало. Затворът означава преди всичко ред.

Ами ако... Неясна тревога отново сви сърцето му... Стори му се, че чува скърцането на отварящата се тежка врата. Рондол скача, отстъпва. Но накъде? Към стената? И той, Айвен Берман, не помогна на приятеля си. На единствения човек на този свят, с когото обича да седи в една лодка...

Тръсна глава. Не, така повече не може да продължава. Качи се горе. Коридорът беше празен. Навярно Калахен беше в другия сектор. Толкова по-добре. Бързо набра цифрите на диска на ключалката в килията на Рондол, натисна копчето за смяна и набра нова комбинация. С лениво поскърцване щракна ключалката. Шестте стоманени езичета влязоха в шестте стоманени отвора.

Бързо се спусна долу. Никой в света вече не знаеше новата комбинация. Нищо че е извършил нарушение — все едно, засега няма да впише новия шифър в книгата. В черепа му номерът по-сигурно ще бъде скрит. Рондол и така и така ще си получава храната, а колкото до разходките, засега ще мине без тях.

* * *

Калахен погледна часовника си. След десет минути започваше разходката. Време е. Какво от това. За пръв и последен път ще му е. Това не го засяга. Ако не беше той, Шилдс щеше да се съгласи. Набра шифъра на ключалката в килията на Поуст. Ключалката се отвори и той влезе в камерата.

— Ето, дръж — Калахен протегна ножа, но се сети, че не е изтрил дръжката. Само това липсваше. Да остави отпечатыци от своите пръсти? Извади с треперещи ръце носната си кърпа и започна да трие дръжката.

— Дай го — Поуст критично огледа ножа, хвана го с ръка, претегли го, разклати го и изведнъж стремително го насочи към стомаха на Калахен. Ножът спря буквално на няколко дюйма от тялото. Поуст погледна лицето на дежурния и се засмя. — Виж го ти как пребледня... Ще оправим работата... Ти само да ми го покажеш онзи...

— Ще излезе от двадесет и втора килия...

Излязоха в коридора. Тишина. Сив метал и сива пластмаса. Пластмаса, която заглушава всяка крачка. Двадесет и втора килия. Мушна пръст в наборния диск на ключалката. Две-едно-едно-четири-пет-седем. Дръпна ръчката. Вратата не се отвори. Що за дяволия? Много добре си спомняше номера. Я да опита още веднъж. Навярно не е извъртял комбинацията до края. Две-едно-едно — така, по-бавно, няма защо да бърза, по-внимателно — четири-пет — ей сега ще набере последната седмица и ключалката ще щракне. Седем. Тишина. Сива метална врата. Сив таван, сива пластмаса на пода. Дръпна ръчката към себе си. Вратата не се отвори.

— Още ли се бавиш? — попита Поуст.

Знаеше, че се е случило нещо страшно. Сега ще се появи Фалкони, приятелят от детинството. Отново набра цифрите. Ключалката не се отвори. Заудря с юмруци по метала.

— Какво се е случило? — чу се глас отвътре.

И всичко това заради този мерзавец. Мерзавец! Мърша! Измет! Какво е направил, че Рондол му отмъщава така? И какво толкова му трябва? Получава нож в корема и толкоз. Стига си мъчил и себе си, и другите.

— Нищо, нищо — отговори. — Прибери се в килията си, Поуст. Разходката засега се отменя. По-късно...

* * *

Трябва да се измие колата, помисли си Айвен Берман, когато влизаше в подземния гараж. Макар че на улицата е такава киша и след пет минути колата да бъде по-мръсна, отколкото преди миенето. Ще помоли Чак. Нека момчето изкара някоя пара.

Без да вдига крак от спирачката, бавно запълзя надолу по стръмната пътека. А, ето го и Чак.

— Здравей, Чак. Не би ли искал да поизмиеш малко колата?

— С удоволствие. Още днес ще я измия. Оставете ми ключовете... Да, мистър Берман, търсиха ви. Двама джентълмени. Питаха дали сте се прибрали.

— Хм... Казаха ли нещо?

— Не. Нищо.

Странно, помисли си Айвен Берман, кой ли е бил? Приблужи до асансьора, който тръгваше направо от подземния гараж и натисна копчето за повикване. Щракна релето и асансьорът спря. Отвори вратата и тъкмо искаше да я затвори след себе си, някой му попречи. Обърна се бързо, двама души. Странно, като че ли всички тук познава по лице. Гаражът не е голям, само за седемдесет автомобила. А може би точно тези двама типове са питали за него? Хм, физиономииите им не са особено предразполагащи, особено на оня, чернокосия.

Асансьорът спря на четвъртия етаж и тримата излязоха. Дали да ги попита кого търсят? Май че така трябва. Бръкна в джоба си за ключовете. Странно, чернокосият просто е впил очи в ръката му. Фу, дявол да го вземе, забрави да остави ключовете от колата на Чак.

Доближи ключа към вратата. И двамата мълчаливо го гледаха. Берман почувствува, че го обзема страх. Тежък, лепкав страх.

— Мен ли търсите?

— Да, мистър Берман, вас. Отворете вратата! — чернокосият насочи към Берман пистолет с монтиран заглушител. — И не се правете на глупак. Ако не се опитвате да увъртате, ще бъдете свободен след пет минути. — Погледна часовника си. — И по-бързо. Имаме само

петнадесет минути. След петнадесет минути смяната на Калахен свършва, а той трябва да провери дали ще ни кажете истината.

Не, не трябва да отваря вратата. Докато е тук на стълбата, няма да посмеят да стрелят. Чернокосият дръпна ключа от ръцете му и отвори вратата.

— На помощ! — извика Берман. Собствения му глас му се стори тих и жалък.

Вторият, който беше по-висок, го хвана за яката и го бутна навътре в тесния коридор. Падна, но успя да протегне напред ръце и това амортизира удара.

Туриха го да седне на стол и чернокосият каза:

— Мистър Берман, имаме на разположение само четвърт час. — Погледна часовника. — Дори по-малко. Тринадесет минути. След тринадесет минути Калахен ще бъде сменен. Кажете ми новия шифър на килията на Рондол и аз веднага, от вас, ще се обадя по телефона в затвора. Разбирате ли ме? Имате ли представа какво ще направим от вас, ако продължавате да упорствувате?

Рондол е прав, помисли си Берман. Те наистина са устроили хайка. Преследват го дори в затвора. Калахен. Ето защо трепереха ръцете му. И затова изчезна Шилдс.

— Френки — каза чернокосият, — донеси от банята кърпи. — Каквито намериш. Знаете ли защо ми трябва кърпите, мистър Берман? Не? Ей сега ще видите.

Мушнаха му нещо в устата и я завързаха с кърпа. След това го вързаха за стола.

— Разбирате ли, може много да ви боли, а когато човек много го боли, обикновено вика. Дори и да е такъв възпитан човек, като вас. Вика и пречи на съседите си. Ако пожелаете да ни кажете шифъра, ще кимнете с глава, ще вземете ето тази писалка и ще напишете номера на лист хартия. За да не става нужда да измъкваме кърпата от устата ви. Е, и какво ще правим?

Знаеше, че ще им издаде шифъра. Не можеше да търпи болка. Дори чужда болка. В киното затваряше очи, когато на екрана течеше кръв. Чужда и неистинска, червена боя. И въпреки това не можеше да се застави да гледа. Навярно и затова отиде да работи в затвора, главно защото там хората не страдаха. Не страдаха физически. Съдебните процеси приключваха и докато траеше обжалването, хората заспиваха в

своите прозрачни студени саркофази. А след това, без да се събудят, тихо умираха или пък ставаха преобразени. Без болка, без кръв, без страдания. Тих, спокоен свят. Ясен, понятен свят. Свят на спокойствието и тишината.

Чернокосият запали една пура и когато дебелият ѝ край силно се разгоря, внимателно я притисна, към челото на Берман. Болката беше остра и пронизителна и през нея почувствува миризмата на изгоряло месо. На своето месо. Дръпна се назад, но тилът му опря в остър метален предмет.

— Да не си посмял да стреляш, Френки. Мъртъв не ни трябва. Ах, мистър Берман, какъв глупав човек сте вие...

Взрив. Болката отново избухна. Тя го драци, дълбае, гризе го. Чернокосият върти притиснатата към кожата пура. Нещо лекичко пращи. Не би могъл да чувствава миризмата на изгоряло месо. Не би могъл да чувствава нищо друго освен болка. В света няма нищо друго освен болка. Светът е огромен, но болката е по-голяма. И непонятно е как се събира в него. Но мозъкът му работи. Разбира всичко. Повече не може да търпи. Сега ще кимне, ще освободят ръцете му и ще напише шифъра. И те ще убият Язон. И болката ще престане. И няма да има миризмата на изгоряло месо. Боже, как хората нищо не разбират. Какво щастие е, когато няма болка! Да даде всичко, всичко, само да престане тази проклета, разкъсваща го болка. Навярно сега ще престане. Та мина толкова много време. Не по-малко от половин час. Калахен отдавна си е отишъл. Защо още продължават да го мъчат. По-добре да го убият, но да не го мъчат.

— Още нищо ли не измислихте, мистър Берман? — попита чернокосият и погледна часовника си. — Имате още десет минути...

Берман изстена. Искаше да изстене, но не можеше. Стенеше мислено. Изминали са само три минути. Боже прави, защо разтегляш мъките му, все едно той няма да издържи. Прости ми, Язон. Прости. Слаб човек е той. И през целия си живот е бил слаб човек.

— Е, още дълго ли ще си играем на котка и мишка? — попита чернокосият. — Остават още девет минути.

— Дай да го фрасна веднъж...

— Почакай, Френки. От твоята лапа ще изгуби съзнание. Имаш ли нещо остро? Нещо такова за ноктите.

— Може би джобното ми ножче? В него има малко острие.

Боже, боже, боже, боже, повтаряше си Берман, не искам да ми мушат острието на ножа под ноктите. Дай ми сили да кимна и да напиша този проклет шифър. Боже, защо нямам сили да им кимна? Та толкова е лесно — само да кимна.

Почувствава как грабнаха лявата му ръка. Не, никога няма да преживее това. Опитваше се да кимне, но не можеше. Беше парализиран, да, парализиран, ето каква е работата. Не можеше да кимне с глава. Че развържете ме, де, всичко ще ви кажа. Опита се да дръпне лявата си ръка, не можа.

— Френки, дръж го по-здраво, виждаш ли го как мърда, гнида с гнида.

Не, не, не, такава болка не може да има. Той викаше, но глас не излизаше от него. Викът се блъскаше в гърдите му и се смесваше с чудовищната болка. И изведнъж в кипящия хаос на болката и скования вик в него се роди още едно чувство. Омразата. Тя растеше бързо, като облак след взрив, изпълваше го целия. И странно, колкото по-голям ставаше този облак, толкова по-твърдо знаеше, че не би могъл да кимне не заради парализата. Не искаше да кимне. Няма да им кимне. Не искаше да убият Язон. Отново се дръпна. Удар. Нещо се стовари върху лицето му. Усети, че попада някъде в мрака. Тъмнина, мека и приветлива тъмнина, защото го отвеждаше далеч от болката.

— Нали ти казах, Френки — ядосано каза чернокосият, — да не удряш този мръсник. Жалко, сега има да го чакаме да се свести. — Погледна часовника си. — Пък и няма време за чакане. Останаха само две минути.

— Може пък да дойде на себе си, мистър Фалкони.

Чу се пронизителен звън. Някой звънеше на вратата. Двамата замряха. Още веднъж се звънна. И още веднъж. От вратата се разнесе глас:

— Мистър Берман, забравихте да ми оставите ключовете от колата. Ако сте в банята, ще дойде след пет минути.

— Трябва да тръгваме — Френки извади пистолета си, хвана го откъм дулото и с всичка сила удари с дръжката Берман по главата.

— Да вървим...

* * *

Чак звънна и зачака. Натисна звънеца още веднъж. Може би звънецът не работи? Не, чува се как дрънчи в апартамента. Пък и свети. Той видя с очите си как тримата — мистър Берман и двамата джентълмени, които го търсеха — се качиха в асансьора.

Да не би да му е станало лошо? Чак се отнасяше към Айвен Берман със снизхождението на петнадесетгодишен човек, който може да регулира спирачките на една кола, към петдесетгодишен човек, който не може да направи това.

Чак си го представи как лежи сега на пода, държи се за сърцето, а пък той стои пред вратата и мисли какво да прави. Спусна се в гаража и

позвъни в полицията.

Полицията пристигна след четвърт час. Отвориха вратата и влязоха в стаята.

— Ето ти сърдечен удар. Удар по главата — това е, — каза единият от полицаите.

Допря ухото си до гърдите му и се вслуша.

— Като че ли още е жив, ама май не много. — Обърна се към другаря си: — Повикай „Бърза помощ“, пък аз ще го развържа.

ЧАСТ IV
СЪДЪТ

ГЛАВА 1

Второ денонощие си блъскам главата. Какво все пак се е случило? Седя си в своята малка килия-единочка в Първи градски затвор и мисля. И нищо не мога да разбера. Не мога да разбера, например, защо вчера някой приближи до вратата, повъртя диска с шифъра и после си отиде. Никой не влезе, никой не ме повика, не са ме извеждали на поредния разпит. Това е загадка номер едно. Дискът на ключалката служи, за да се отваря. Дежурният полицаи не обикаля из отделението, за да върти дисковете с шифрите, я. След като въртяха диска, значи вратата трябваше да се отвори. А не се отвори. Защо?

Също вчера, само че малко по-късно, отново чух характерния звук от въртенето на диска. При това няколко пъти едно след друго. След това някой започна да удря по вратата. Приблжих се, бутах я — вратата беше затворена. И това е загадка номер две. И то голяма загадка. Да удрят по вратата на килията, при това да удрят яката с юмруци, и то не от вътрешната страна, а от външната — съгласете се, че такива работи не се случват в един добър затвор всеки ден. Да удрят по вратата отвътре, от килията — това си е съвсем нормално. Но отвън...

Но и това не е всичко. Нито вчера, нито днес не са ме викали на разпит при следователя, макар че следствието явно не е приключило. Не са ме извеждали на ежедневната разходка, независимо от това, искам ли, не искам ли. И най-после последното. Днес при мен не дойде Айвен. Какво ли все пак се е случило?

На следващия ден пред вратата на моята килия бъркотията продължи около час и половина. Въртяха диска, отиваха си, идваха отново, дупчиха със свредел. И най-после вратата се отвори и ме поведоха на разпит. Навярно ключалката се е развалила. Всичко си имаше такова просто обяснение, че дори ми стана обидно.

Следователят ми задаваше въпросите, които трябваше да ми зададе. Аз давах отговорите, които трябваше да дам. Просто отричах всичко. И нищо не обяснявах. Чаках съдебния процес.

— Мистър Рондол — обидено ми каза следователят, — вашата неговорчивост е безсмислена. Вие сте интелигентен човек. Адвокат сте. През цялото време казвате: не, не, не, а фактите просто крещат: да, да, да. Къде е логиката, какъв смисъл има всичко това?

Въздъгнах и вдигнах рамене. Когато разпитът свърши, попитах следователя:

— Какво прави моят приятел мистър Берман?

Следователят замря за миг и ме погледна.

— В болницата е. А защо питате?

— Познавам Айвен от много години. Намирам се в затвора, в който той работи. Мога ли да попитам какво е станало с него?

— Да, разбира се, разбира се — кимна следователят. — Очевидно са се опитали да го ограбят. Ранили са го. Състоянието му е много тежко, но е жив.

Да го ограбят. Ранен. Да ограбят Айвен Берман! Да откраднат неговите сто фута рибарски пръчки. И кукичките. Горкият Айвен!

Горкият Айвен, защо ли им е потрябвал!

* * *

Познатата зала. Все същият съдия-контрольор Ивама със своето вечно учудено изражение на лицето и снопчетата посивели коси, които стърчаха от ушите му. И дори същият прокурор, който беше на делото на Гереро. Анатоли Магнусон хвърли към мен бърз поглед и едва забележимо вдигна рамене. Какво мога да направя? — иска да ми каже. Така се получи.

Същите машини, включени са, сигналните лампички светят. Същата публика. Не, всичко това го казвам просто така. Публиката не е същата. Тим Тивертон от „Шервуд икзъминър“. До него двама души с бележници и моливи. Ах, да, съдията-контрольор забрани да се вкарват в залата фото- и кинокамери и вестникът изпрати художници. А ето я и Гизела. Днес е успяла да се гримира в къщи и изглежда просто прекрасно.

Приключиха формалностите, приключи четенето на обвинителния акт, листовете са мушнати в машините.

— Вашите свидетели, мистър Магнусон — кимна съдията-контрольор.

— Обвинението призовава патрулиращия полицай втори клас от полицията в Джола, Вашингтон Смит.

Познато лице. Отдавна не сме се виждали.

— Сложете дясната си ръка с дланта надолу на регистрационната машина.

На таблото светнаха името и личния му номер.

— Къде работите, мистър Смит?

— В полицията на Джола. Патрулен полицай втори клас.

— Къде бяхте през нощта на двадесет и пети октомври?

— Пътувахме заедно с колегата Теренс Бренд, сър. Приблизително към три часа получихме по радиото съобщение от полицейското управление в Джола, че на шосе номер две е забелязан труп, а машината е изоставена в канавката. Тръгнахме нататък. По радиото ни казаха, че колата е забелязана приблизително в района на осемдесет и втора миля. Тръгнахме за там и наистина скоро забелязахме бутнатата в канавката кола. Беше обърната на едната си страна. Колата беше празна. Повикахме по радиото подемен кран, казахме къде точно се намира колата и започнахме да търсим трупа. Намерихме го доста бързо. Приятелят ми забеляза крака...

— Защо пък крака?

— Не зная, сър, защото човекът лежеше с главата на банкета, а с краката на самото шосе — язвително каза Смит.

Браво, Смит, прокурорите от време на време трябва да получават по един малък урок. Магнусон едва забележимо се усмихна. Можеше, както казват боксьорите, да носи удари.

— Добре, мистър Смит, продължавайте. Какво направихте, когато намерихте трупа?

— Наведох се над тялото и взех ръката му. Пулс не се долавяше. Отново се свързахме с полицейското управление и съобщихме своите координати, зачихме оперативната бригада. Тя пристигна много бързо... Когато започна да се разсъмва, получихме още едно съобщение от Джола. Сержант Лепски ни каза да бъдем особено внимателни. Ако видим висок човек, шест фута и два дюйма, кестеняв, трябва да го арестуваме, тъй като го подозират в убийство. Името му е Язон Рондол. Приблизително след един час, когато беше вече съвсем

светло, забелязахме човек... Аз забелязах човек, който излезе на пътя. Веднага обърнах внимание на това, че е висок. Започнах да мисля как по-добре да действваме, когато човекът неочаквано вдигна ръка. Спряхме и аз излязох от колата. Ако някой е излязъл на пътя, помислих си, и при това вдига ръка, за да спре полицейска кола...

— Защо сте уверен, че човекът е можел да познае дали пред него е полицейска кола, а не някаква друга?

— Първо, сър, по цвета на колата. Беше вече доста светло. И второ, сигналната лампа на покрива беше включена и само сляп човек нямаше да я забележи... Излязох от колата. Човекът приближи, извади от джоба си пистолет и го протегна. При това каза, че името му е Рондол. Язон Рондол. Надянах му белезници и съобщихме в Джола, че престъпникът се е предал. Капитан Менинг ни заповяда да не тръгваме за Джола, а да го чакаме на пътя. Скоро пристигнаха капитан Менинг и сержант Лепски. Те качиха Рондол в тяхната кола. Отначало в колата бяха самият капитан Менинг, Рондол и сержант Лепски. След това сержантът излезе, премести се в нашата кола и ние тръгнахме напред.

— Благодаря ви, мистър Смит. Ще ви повикаме още веднъж, само че малко по-късно, а сега давам възможност на защитата да разпита свидетеля.

Тъй като се отказах от защитник, защитата — това бях аз. Не, беше още рано.

— Защитата няма въпроси към свидетеля.

— Добре, мистър Магнусон, продължавайте.

— Обвинението призовава експерта от полицията в Джола Линдли Линмаут.

Експертът имаше също такава аристократична външност, както и името му: дълго, конско лице с едри жълти зъби, мътен поглед. И макар да знаех, че Линдли Линмаут не цвили, а говори с човешки глас, кой знае защо ми се стори, че регистрационната машина сега ще съобщи: Линдли Линмаут, жребец, петгодишен...

— Къде работите и каква длъжност заемате?

— В полицейското управление на Джола. Експерт в техническия отдел.

— Къде бяхте през нощта на двадесет и пети октомври тази година?

— Спях, с ваше разрешение, в къщи си. През нощта ме събуди телефонно обаждане от полицията. Облякох се бързо и се явих там. В управлението тъкмо бяха докарали една кола. На първата седалка, на облегалката на първата седалка и на килимчето на пода имаше следи от кръв... Веднага се заех с кормилото и ръчките. Капитан Менинг ме помоли да побързам. За щастие отпечатъците бяха доста отчетливи. Принадлежаха на двама души. Вложихме ги в регистрационната машина. Едните принадлежаха на покойния собственик на колата, търговския пътник Стефан Расковски. Другите отпечатъци принадлежаха на адвоката от Шервуд Язон Рондол. Веднага съобщих това на капитан Менинг.

Не е лошо, не е лошо, помислих си аз, сякаш оценявах криминален роман. Засега при тях всичко върви на най-високо ниво. Отлично изпитано. Личеше си пръстът на учителя.

— Извършихте ли още някакви анализи по делото Рондол? — Магнусон запита свидетеля.

— Да. Скоро ми донесоха пистолет, също намерен на банката на шосе номер две. Колт тридесет и осми калибър. Снех отпечатъците. Дръжката беше изтрита, но очевидно набързо. Всеки случай успях да получа два отпечатъка. Те се оказаха идентични с отпечатъците на Рондол по кормилото.

— Изследвахте ли куршума, извлечен от тялото на убития?

— Да, още същия ден. Сравних куршума с куршума, който получихме, когато възпроизведохме изстрел от колта. Микроскопичният анализ установи, че и двата куршума са изстреляни от един и същи пистолет. Ето увеличените снимки на тези куршуми.

— Ваша чест — каза Магнусон, обръщайки се към съдията-контрольор, — обвинението моли да се присъединят като веществени доказателства пистолетът колт тридесет и осми калибър, куршум номер едно и две, увеличените фотографии на тези куршуми.

— Добре. Приключихте със свидетеля, нали, мистър Магнусон? Мистър Рондол, можете да задавате въпроси на свидетеля.

— Мистър Линмаут, вие, надявам се, установихте по номера на пистолета на кого принадлежи? — попитах аз.

Едва ли можех нещо да постигна с този въпрос, но моето твърде продължило мълчание можеше да изглежда подозрително. Не трябваше да ги карам да бъдат нащрек, преди да му е дошло времето.

— Не.

— Но защо?

— Защото номерът беше много внимателно изпилен.

— Кажете, мистър Линмаут, лесно ли е да се изпили номер?

Експертът ми показва жълтите си конски зъби. Може би искаше да ме изплаши?

— Всичко зависи от това, какво се разбира под думата „лесно“?

Я го виж ти, коня му с кон. Внимателно животно, нищо не може да каже.

— И все пак? От гледна точка на обикновения човек, а не на оръжеен майстор и не на ръководител на железарска работилница. Разбирате ли ме?

— Да, напълно. — Той вдигна рамене. — Да се изпили серийният номер е доста трудна операция, тъй като металът, от който се прави оръжието, е с висока здравина и твърдост.

— Благодаря ви. А сега кажете, мистър Линмаут, какви качества трябва да притежава човек, който е изпилил номера на пистолет.

— Качества ли? Извинете, аз не...

— Е, представете си човек, който извършва тази операция със собствения си пистолет. Какъв е той? Разбира се, имам предвид не цвета на очите, а чертите на характера. Разбирате ли ме?

— Моля за извинение, ваша чест — обърна се Магнусон към съдията, — обвинението смята, че въпросът няма отношение към обсъжданото дело.

— Защитата има намерение да докаже, че въпросът е напълно уместен.

— Добре — кимна съдията-контрольор, — нека свидетелят отговори.

Линмаут вдигна рамене, погледна към прокурора и въздъхна.

— Ами какви — каза той, — навярно такъв човек притежава голямо търпение... Сигурно и настойчивост...

— И още, мистър Линмаут? Или добре, позволете ми да поставя въпроса по друг начин. Въобще защо се изтрива един номер?

— За да не може по номера на оръжието да се открие неговият собственик.

— Отлично. Може ли такава постъпка да се нарече акт на предвидливост или предпазливост? От гледна точка на престъпника,

разбира се?

— Навярно.

— Прекрасно. Щом на един човек му идва на ум да бъде достатъчно предпазлив, та да изтрие номера на пистолета, как, според вас, няма ли да се сети или да сложи ръкавици, или пък да изтрие следите от оръжието, за да не бъде открит по отпечатъците на пръстите?... Мистър Линмаут, къде е бил намерен колътът, с който е бил убит мистър Расковски?

— Не мога да отговоря. Не са ми казали. Дадох ми пистолета за изследване и толкова.

— Благодаря ви — казах аз. — Защитата няма повече въпроси.

Магнусон отново извика Смит. Той следваше хронологията на събитията. Сега го помоли да разкаже как са намерили капитан Менинг.

— Най-напред тръгнах от Джола. Изминах около десет мили — колата на капитана не се виждаше. Тогава се свързах със сержанта и той веднага пристигна. Скоро забелязахме следи от гуми по банкетата. Спряхме колата и тръгнахме в гората. След десетина ярда видяхме колата на капитана. Тя буквално беше завряна в храстите. Приблжихме до колата. Сержантът се опита да отвори вратата, но тя беше заключена. Сержантът пръв погледна през прозореца. След него надникнах и аз. В колата беше само капитан Менинг.

— Но защо той не ви отвори вратата? Струва ми се, че отвътре вратата на колата може да се отвори.

— Да, но капитанът не можеше да ни отвори, защото на ръцете му бяха белезниците и той беше привързан към кормилото. Верижката обвиваше спиците на кормилото.

В залата за пръв път от началото на съдебния процес се зачу лек смях.

— В какво състояние беше капитанът?

— Не съм доктор, но забелязах, че цялата дясна половина на лицето му беше смазана.

— Какво ви каза капитанът?

— Че арестуваният е избягал.

— Нямам повече въпроси, ваша чест — каза Магнусон.

— Можете да задавате въпроси, мистър Рондол.

— Благодаря ви, ваша чест. Мистър Смит — обърнах се към полицаия, — в първото си показание казахте, че капитан Менинг ви е заповядал по радиото да го чакате на пътя. А няма двама полицаи не могат да откарат в участъка един обезоръжен човек, и при това с белезници на ръцете?

— Биха могли.

— Добре. Значи нареждането на капитана да не тръгнете за Джола с арестувания, а да го чакате на пътя, може да се смята до известна степен необикновено, нали така? Как бихте обяснили такова нареждане на началника на полицията?

— Не мога да коментирам постъпката на началника си, мистър Рондол. Попитайте самия капитан Менинг.

— С удоволствие. Когато му дойде редът да дава показания. Но все пак, вие, мистър Смит, сте опитен полицаи, вие не сте автомат. Защо, според вас, капитан Менинг не ви разреши да докарате арестувания, тоест мен, в Джола?

Не беше глупав човек този Смит. Усецаше накъде бия. Дори нещо повече, бях готов да се закълна, че той прекрасно разбираше всичко. Отново погледна към Магнусон, очаквайки от него помощ, но какво можеше да направи прокурорът, щом като въпросът е напълно коректен?

— Може би допълнителна предпазна мярка. Очевидно капитан Менинг е сметнал, че ще бъде по-сигурно, ако сам той докара в Джола такъв престъпник.

— Мистър Смит, според вас капитанът е искал да вземе допълнителни предпазни мерки. Нали така? И когато пристигна, той ви заповяда да преместите престъпника в неговата кола. Така ли беше? Кажете — продължавах аз — колко сътрудници обикновено има в една кола, когато транспортират човек, заподозрян в убийство?

Магнусон започна да се върти на мястото си. Не, той още не чувствуваше опасността — не можеше да я почувствува, — но на него явно не му харесваше моята линия. Прекрасно разбираше накъде гоня.

— Обикновено трима души заедно с шофьора. В краен случай двама.

Сега вече не само Смит и Магнусон разбираха моята тактика. Изглежда мнозина в залата се досещаха какъв ще бъде следващият ми въпрос. Всеки случай тишината беше необикновена.

— Защо в такъв случай капитан Менинг заповяда на сержанта да пътува с вас?

Смит стоеше в ъгъла и се чудеше как да отпъди досадния противник. Зад него стояха родното полицейско управление, героичният капитан с размазаната физиономия и шансовете да порасне в службата. Пред него — досаден негодник, който го натика дотук със своите гнусни въпроси. Господи, кому е нужен този съд, тази глупашка комедия? Да му кресне още сега на това адвокатче: горе ръцете! Да му прасне един по физиономията — тогава щеше да види как се преобръщат думите на честните хора...

Аз се усмигнах. Досещах се какво си мисли сега храбрият мистър Смит.

— Чакам отговор — деликатно напомних за себе си.

— Не зная — мрачно каза полицаят. — Попитайте самия капитан.

— Благодаря ви за съвета, Смит — вежливо казах. — Обезателно ще се възползувам от него. Ваша чест — обърнах се към съдията-контрольор, — защитата няма повече въпроси.

— Днешното заседание приключи — каза съдията-контрольор. — Ако защитата има свидетели, то имайки предвид малко необикновения характер на защитата, тя може да предаде на съда списък с техните имена, за да може съдът да ги призове на следващото заседание.

— Благодаря ви, ваша чест — поклоних се и връчих на съдията-контрольор списъка на моите свидетели. Какво друго можех да направя, когато от залата на съда отвеждат адвоката обратно в килията.

ГЛАВА 2

— Защитата призовава своя свидетел, началника на полицията в Джола, капитан Менинг — казах аз и си помислих, че никога не съм имал свидетел, който толкова много да ме мрази. Честно казано, имаше всички основания за това.

— Капитан Менинг — вежливо казах аз, — от показанията на вашия подчинен мистър Смит разбрах, че ме качихте във вашата кола, за да осигурите максимална сигурност. Съгласен ли сте с такава гледна точка?

— Да.

— Прекрасно. По-нататък от показанията на същия Смит защитата изясни, че за осигуряването на максимална безопасност при превозването на престъпник обикновено в колата пътуват минимум двама или трима души. Така ли е? Защо тогава, капитане, заповядахте на сержант Лепски да тръгне обратно за Джола не с вас, а в колата на Смит?

— Предполагах, че престъпникът не е опасен, още повече че беше с белезници.

Хм, интересно. Капитанът, оказва се, е очаквал тези въпроси. А сега да видим как ще отговаря по-нататък.

— Защо тогава не разрешихте на вашите помощници спокойно да го отведат в Джола?

— Защото исках да се възползувам от състоянието му, от объркването му. Знаете ли, обикновено веднага след арестуването престъпникът често пъти е объркан, още не е готов да отговаря на въпросите и в тези минути може много нещо да каже.

Браво, капитане, най-добрият вариант, който можеше да се измисли на негово място. Измъкна се от този удар, но ще опитаме да го атакуваме от другата страна.

— Капитане, ако не греша, от съобщението на Вашингтон Смит по радиото вие сте знаели, че престъпникът сам се е предал. Как мислите, ако престъпникът се е предал сам, без да бъде преследван, това може ли да се нарече съзнателен акт?

— Не зная, това е из областта на психологията.

— Боже, колко се страхува полицията на Джола от психология. Работата не е в психологията. Щом като един престъпник доброволно се е предал на полицията, той не е бил афектиран и следователно вие не сте могли да разчитате, че ще ви направя признание за тези няколко минути, през които ще го откарате в Джола.

— А интересно защо тогава ви качих при себе си в колата? — попита ме капитанът.

— Макар че сега въпросите задавам аз, капитане, а не вие, ще ви отговоря. Исканте да останете с мен на четири очи, за да няма свидетели, за да можете да ме убиете при така наречения опит за бягство.

— Протестирам! — извика Магнусон. — Протестирам против такова твърдение на защитата като чиста проба спекулация, неподкрепена с никакви факти.

— Защитата тъкмо се готви да потвърди тази, както вие благоволихте да се изразите, спекулация с факти — извиках аз.

Не биваше, разбира се, да излизам от себе си, но къде се дяна спокойствието на Магнусон, когато почувствува заплахата. Не е важно, че за борда на лодката се мъчи да се хване човек, с когото се познаваш от толкова години. Колега. Я да го пернем през ръцете, та да не прави опити нахалникът да задържа плавния ход на лодката.

— Капитан Менинг — продължих аз, — с какво ви удари по лицето обвиняемият?

— С крак!

— Чудесно, капитане. Арестуваният е седял редом с вас. Това може да се смята за потвърден факт, тъй като поне трима души, без да се броите вие и аз, видяха как седнах до вас. Как е могло да се случи така, че арестуваният се е изхитрил да удари с крак в лицето човека, който седи на една седалка с него? А това може да се случи, капитане, защото вие спряхте колата и ме помолихте да изляза, за да видя...

— Протестирам — отново ме прекъсна Магнусон. — Това не е разпит на свидетеля, а изложение на собствената фантастична теория.

— Възражението се приема — каза съдията-контрольор, но всички забелязаха как замига червената лампичка на панела на главната съдийска машина. — Защитата може да продължи разпита.

Беше малко смутен. Нищо страшно не се беше случило, само че, когато машината отмени постановление на съдията, това съвсем не е в негова полза.

— Благодаря ви, ваша чест, защитата няма повече въпроси към капитан Менинг. Защитата би искала да призове свидетелката мисис Калифано от Драйвел.

Бедната мисис Калифано изглеждаше още по-напласена, отколкото си я спомнях. Ех, да можеше да присъствува сестра ѝ с тънката цигара в устата...

— Мисис Калифано, моля ви, разкажете на съда какво се случи онази вечер, когато сестра ви стреля в сержанта...

— Мистър Рондол... Той дойде у нас... Сестра ми веднага се досети, че се крие от полицията... Сестра ми беше чула предупрежденията на полицията... По телевизията... — обърна се към мен. — Но вие не отрекохте... Вие казахте, че се криете от полицията... Е, после дойде полицаят... Онзи, младият... Той влезе, без да чука даже... тихичко... Каза, че ще арестува мистър Рондол и сестра ми... — мисис Калифано изведнъж заплака, — сестра ми стреля в него и той падна... Сестра ми каза да ви изведе от Драйвел през горичката. Ние с вас излязохме. Отведох ви към шосето отвъд онова място, където стои полицията, върнах се да взема колата... После тръгнахме... качих ви и тръгнахме за Шервуд.

— Кажете, мисис Калифано, когато първия път излязохте с мен от къщата на вашата сестра и после когато се върнахте да вземете колата, видяхте ли около къщата някакви полицаи или полицейска кола?

— Не, не видях.

— Благодаря ви, мисис Калифано.

Отново повиках на свидетелската банка капитан Менинг.

— Кажете, капитане, ако един полицаи има основание да предполага, че в някоя къща се крие опасен престъпник, убиец, избягал вече веднъж след арестуването, какво трябва да направи, за да го хване. Ще поясня мисълта си. Трябва ли полицаят, който се отправя към посочената къща, за да арестува въоръжен престъпник, да остави хора на улицата, особено ако това става нощем и ако къщата стои малко встрани от останалите?

— В такъв случай трябва да се обгради къщата. Но сержант Лепски не е можел да знае, че се криете при тези жени. Той може би просто е проверявал всички къщи подред. В такъв случай е можел да тръгне сам, още повече че хора не ни достигат. В Драйвел са повече от петстотин къщи...

Повиках за свидетели съседите на мисис Нилсън отляво и отдясно. Те и двамата казаха, че същата вечер никой от полицията не е ходил у тях.

— Не, капитан Менинг, не, уважаеми съдии — казах аз, — сержант Лепски дойде сам в къщата на мисис Нилсън не защото е проверявал всички къщи подред. Полицията беше предишния ден в къщата на мисис Нилсън. Тази вечер сержант Лепски дойде не за да проверява. Той беше добър полицаи и по някакъв начин е успял да получи сведения къде се крия. Той беше безстрашен човек, пък и много-много не се съобразяваше със законите. Разчитал е на изненадата. Влезе в къщата, без да чука. Той би ме арестувал, ако не беше мисис Нилсън. Какво да се прави, на осемдесет и една години хората гледат на някои неща малко по-иначе, отколкото някои други. Но работата не е там. Сержант Лепски би могъл да намери хора, които да обкръжат къщата на мисис Нилсън. Но той отиде сам, защото не му трябваха свидетели. Не му трябваха свидетели за убийството на арестувания при същия опит за бягство.

Шум в залата. Досега не съм виждал така да се изкривява физиономията на Магнусон.

Ивама обяви заседанието за закрито.

ГЛАВА 3

Преди началото на сутрешното заседание секретарят-контрольор ме повика в своята стая. Още предишния ден предали моята молба на Гизела и тя току-що била там. Пликът, за който ставаше дума, е изчезнал. Тя прекрасно си спомняла този плик, той през цялото време бил на мястото си, а когато днес сутринта отишла да го вземе в кантората, вече го нямало.

— Как ѝ съобщихте моята молба? — механично ги запитвах.

— По телефона.

По телефона... по телефона... Идиоти. Разбира се, че телефонът ми в кантората се подслушва. Те са научили молбата ми и са откраднали плика. Може и да не знаят какви са тези ключове, но нали ключовете са у тях.

Те постигнаха своето. Накрая, но го постигнаха... Онова, което не успя нито Менинг, нито Лепски, успя да направи някакъв криминален тип с шперц, изпратен от тях през нощта в кантората ми. Почувствувах дълбока умора. Скоро ще трябва да избирам. Смърт или пълно преобразяване. После, после, сега не мога да реша. Някъде отдалеч се носеше глас. Ах, да, говори Магнусон.

— ... открадва крупна сума пари от професор Ламонт, с когото се е запознал, когато е събирал материал за защита на своя клиент... спира колата на пътя през нощта. Никога няма да научим какво е казал на нещастния търговски пътник, който навярно е бързал за хотела, но човекът се съгласява да го откара. Не е знаел кого качва в колата си. Не е знаел, че текат последните мигове от живота му. Не е знаел, че Рондол вече стиска в ръце пистолета, с който след няколко минути ще стреля в гърба на този възрастен човек. В гърба... Но нещо го е изплашило. Той изхвърля още топлия труп на шосето, а след минута изоставя и колата. Бяга към гората... Мята се в гората... обзема го ужас. Не може да си намери място сам в тъмната нощна гора...

Не, Магнусон, той вече не се мята. Можете повече да не си хабите красноречието. Старото добро красноречие. Та то е само за

пред публиката, телевизията и вестниците. На електронните карантии в съдийските машини хич не им пука от вашето красноречие.

— ... и ето, измъчен и уплашен, той отново излиза на пътя... Капитан Менинг го качва в своята кола. До себе си. Той отправя дори помощника си. Исква да остане с престъпника на четири очи. Мъчително му се иска да разбере кое е онова, което е накарало един адвокат, интелигентен човек, за една нощ да разруши своя живот и да застане на пътя на престъпленията. Той е полицай, но той преди всичко е човек. Той иска да разбере...

И аз искам да разбера. И не мога. Защо злото е толкова по-силно от доброто, а лъжата — от истината? В тяхното вечно съперничество защо почти винаги финалната лента първо докосват пороците, а не добродетелите. Може би така трябва? Не, не може природата да греши вече толкова хиляди години?

— ... Възползувайки се от доверчивостта на капитана, му нанася зверски удар в лицето, последствията от който всички ние видяхме вчера...

Бедният, бедният капитан Менинг, чиста доверлива душа. Така вярваше, че адвокатът ще слезе от колата, ще се остави да попадне под колелата, под дулото на пистолета му, а той взе, че го излъга. Подло, позорно го излъга. Трагедия на преданата доверчивост.

— ... Промъкнал се е в мирната обител на двете сестри, две възрастни жени, като е донесъл със себе си насилие и трагедия. Да накараш жена на осемдесет и една години да вдигне ръка срещу блюстителя на закона — това е... надяваше се да въведе съда в заблуждение. Да, формално сам се е предал в ръцете на полицията, но позволете да ви попитам: а какво друго му оставаше да прави, когато чувствуваше как около него се затяга примката на правосъдието?

Анатол Магнусон, помощник окръжен прокурор, който скоро, това трябва да се очаква, ще стане окръжен прокурор, прокурор на процеса на своя стар познат Язон Рондол, Анатоли Магнусон завършва своята блестяща обвинителна реч.

Ставам и моля да пренесат последната ми дума за следващия ден. Моля секретар-контрольора да повикат мис Одри Ламонт.

* * *

И ето аз отново съм в стаята на секретар-контрольора. Зад мен са пазаците, пред мен — секретар-контрольорът. И Одри.

— Одри... — казвам аз. — За нищо не съм виновен... Имам към теб голяма молба. Но трябва да те предупредя, че ако я изпълниш, ще навлечеш на баща си големи неприятности. Помниш ли двата пакета, които ти предадох? Ти изпълни моята молба, зная.

— Да, сложих ключовете от сейфовете в плик и ги изпратих в кантората ти.

— Ключовете ги няма, Одри. Откраднали са ги. От това зависи моят живот. Можеш ли да си спомниш къде остави пакетите? Не можеш ли да си спомниш номерата? Номерата на сейфовете? Спомни си... Съсредоточи се. Спомни си... Ето, влизаш... спомни си.

Тя се мъчи да си спомни чисто по детски. Вдига очи, мърда устни. Навярно така е отговаряла и пред черната дъска. Сигурно не се е учила много добре.

— Вторият ред от долу. Крайният отдясно. Да, да — точно така, крайният отдясно. Но спомням си номера на сейфа в Първа градска банка, защото си помислих, че това е любимото ми число — двадесет и две.

— Одри...

* * *

Бавно ставам от мястото си и оглеждам залата. Не бързам, спокойно. Това е моята аудитория. Предстои ми да я хвана за яката и да я разтърся така, че да се пробуди. Моята последна дума. Магнусон гледа към публиката с вид на скучаещ човек, случайно попаднал на детско представление. Съдията-контрольор има отсъстващия израз на човек, привикнал да спи с отворени очи.

— Ваша чест — казвам аз, — моля за разрешение да се възползувам от магнетофона.

Преместват магнетофона към мен. Поставям лентата и завъртам копчето звук до последния предел. Натискам клавиша. В притихналата зала отчетливо се чува гласът на съдията-контрольор Роджър Ивама.

— Аз заявявам — казва съдията, — че Язон Рондол в нищо не е виновен, не е извършвал никакви престъпления и според моето

дълбоко убеждение трябва незабавно да бъде освободен.

Това е. Натискам копчето и лентата спира. Сега мога отново да огледам аудиторията. Долната челюст на Роджър Ивама е виснала така, че ако не я прихване, може да падне. Приятелят ми Магнусон мига толкова често и бързо, като че ли стреля с картечница. Никога не съм мислел, че човек може да мига с такава скорост. Секретар-контрольорът върти глава. Бедният, сигурно си мисли, че е заспал и се опитва да се събуди. По лицата на момчетата от вестника свети радостно изумление.

— Ваша чест — казвам аз, — не грешите. И никой в тази зала не греша. Наистина чухте гласа на съдията-контрольор Роджър Ивама. Той произнесе думи, които мистър Ивама никога не е произнасял. Това звучи като парадокс. Но преди да ви обясня смисъла на моето твърдение, позволете ми още веднъж да се възползувам от магнетофона.

Поставям втората лента с гласа на началника на полицията в Шервуд Нейл Кендрю. Той казва:

— Язон Рондол е един много достоен човек. Без съмнение той в нищо не е виновен.

— Надявам се — казвам аз, — че мнозина от присъстващите познават гласа на нашия уважаван началник на полицията мистър Кендрю и могат да потвърдят, че това е неговият глас. Но точно така, както и мистър Ивама, мистър Кендрю никога не е произнасял тези думи. И накрая, преди да премина към по-обстойни разяснения, моля съдията-контрольор да ми разреши да се възползувам от регистрационната машина.

Съдията кимва. Бързо мушвам на трите пръста на дясната си ръка трите гумени възглавнички с факсимилето от пръстите на Джон Копола. Правя го така, че никой да не види. Приближавам се до регистрационната машина и притискам трите възглавнички към стъклото на определителя. Таблото светва. Джон Копола и неговият регистрационен номер. Забелязвам двама души, които бързо стават и се отправят към изхода. Аха, осите усетиха опасността. А аз съм господар на аудиторията.

Разказвам за Ланс Гереро, за моите търсения, за Джонас, за това как се оказах във вила „Одри“, за професор Ламонт и за неговия синтезатор, за сценария, който се готвеше за Джон Копола, за двете ленти, които сам съчиних пред синтезатора на професора, за бягството си, за опитите да ме унищожат, защото твърде много зная...

И най-последно мелодичното подрънкване на съдийското жури: „Невинен, невинен, невинен.“

Събужда се и голямата съдийска машина, мига нейното табло и на него се изписва: „Невинен, да бъде незабавно освободен.“

Някой ме тупа по рамото, иска нещо да ми каже, но нищо не чувам в шума от многото гласове. Не мога да стана и да изляза от залата на съда. И ръцете и краката ми треперят и нямам сили.

Чудовищното изтощение най-после ме събаря. Седя сред целия този шум и глъчка сам в тълпата и не чувствавам нито радостта, нито тържеството на победител. И не само защото съм уморен. Но и защото сред всички тези хора го няма Айвен Берман. Ставам и напускам залата на съда.

ГЛАВА 4

Лекарят беше млад, здрав и натъпкан с оптимизъм.

— Сърцето работи нормално, така че от тази страна няма опасност — каза ми той. — Само че мистър Берман и досега не е дошъл в съзнание. Разбирате ли, при рани в главата никога не можеш да си сто процента сигурен, че всички функции на главния мозък напълно ще се възстановят. Още повече след мъченията, на които е бил подложен.

— Мъчения ли?

Каква проста думичка и колко трудно се побира в съзнанието, особено когато става дума за Айвен Берман. Сърцето ми се сви.

— Да, мистър Рондол. Горили са му с нещо челото. Вероятно с цигара или пура. Мушкали са острие на нож под ноктите му.

За какво измъчват един човек? За да научат нещо? Нещо, което той не иска да им каже. Айвен Берман не е искал нещо да им каже? И не им е казал.

Блесна светкавица и изведнъж всичко разбрах. Мигновено. Той е направил така, че да не могат да отворят вратата на килията ми. Затова напразно въртяха диска на ключалката, затова в края на краищата докараха бормашина. Затова са гасили цигара на челото на тихия Айвен и са мушкали острието на ножче под ноктите му. И той нищо не им е казал. Добрият, боязливият Айвен нищо не им е казал. С какво съм заслужил, че заради мен така да страда друг човек?

Влязохме в болничната стая. Боже, колко е възрастен. Никога преди това не съм забелязвал възрастта на приятеля си. Разбира се, виждах как сребреят слепоочията му, как по лицето му плъзват бръчки. Но той беше... Айвен. Въобще не можех да си го представя млад. Той навярно се е родил с посивели слепоочия и бръчки около очите. И с въдица в ръце. Седнах до леглото му. Изведнъж ми се стори, че вече е умрял. Прииска ми се да викам. Но не, гърдите под одеялото лекичко се повдигаха и отпусаха. Докоснах с длан ръката му, която лежеше върху одеялото.

— Айвен — тихо казах аз, — чуваш ли ме? Знам, че ти е тежко да ми отговориш, но ти ме чуваш, нали? Благодаря ти, Айвен. Не съм заслужил това, което направи за мен... Скоро ще започнат студове и нашето езеро ще замръзне. И когато ледът стане достатъчно здрав, ние ще отидем там. И непременно ще затънем по пътя в снега. И ще мъкнем на гръб палатките, чувалите и столчетата. И разбира се, ще ругаем, и ще проклинаме всичко на света. Но, разбира се, не съм сериозно, защото е наистина прекрасно да се промъкнеш по заснежената пътечка към тихото замръзнало езеро и да проклинаш всичко на този свят.

Не махвах ръката си от неговата и от време на време го питах:

— Чуваш ли ме, Айвен?

И когато го попитах за десети, стотен или може би хиляден път, почувствувах слабо, едва забележимо движение на пръстите му. Дори не помръдване, а само намек. Не повярвах, не смеех да си разреша да вярвам.

— Айвен ако ме чуваш, не мърдай ръката си сега. Разбра ли?

Никакво помръдване. Как ми се искаше да запазя вярата в чудото още за една секунда. Само още една секунда.

— А сега ми отговори. И тогава ще знам, че ти, стари мързеливецо, просто от мързел не искаш да си побъбриш с мен.

И отново мускулите едва забележимо трепнаха. Значи мозъкът му е жив, макар и само една искрица в него да тлее.

Заревах. Заревах, без да се срамувам, като дете. И не се опитвах да спра. Бентът се разкъса и душата ми трябваше да се облекчи.

Останах до кревата му цялата нощ. На сутринта той отвори очи и ми намигна. А може би и така да ми се е сторило, защото след безсънна нощ не виждаш много добре, особено когато погледът ти е замъглен от сълзи.

ГЛАВА 5

Не ме напускаха нито денем, нито нощем. По-високият — Френки, по-ниският с тъмните коси — Фалкони. Нямах мира от тях. И когато бяха край мен, чувствувах миризмата на изгоряло човешко месо, чувах виковете на Айвен, когато са мушвали острието на джобното ножче под ноктите му.

Нямах мира от тях.

И отидох при началника на следствения отдел на шервудската полиция Патрик Бракен. Приятелят на Джон Копола. Мистър Бракен се оказа възрастен човек с остри черти, лице на полицай и студени светли очи.

— Мистър Бракен — казах аз, — единственото, което зная за вас е, че сте приятел на Джон Копола. И някой искаше именно вас да...

— Благодаря ви — каза той. — Отдавна исках да ви благодаря за всичко, което направихте за Копола и за мен. Те не се спират пред нищо, само и само да могат да ме компрометират. Готови са дори да тикнат в затвора невинен човек стига той да е мой добър приятел.

— Така си и мислех — кимнах аз. — Веднага разбрах, че Копола е само оръдие, чрез което искат да си уредят сметките с вас. Само че не мога да разбера защо вашите врагове са избрали толкова сложен начин за нападение...

— Имам някои неща, които са против тях. И те много добре го знаят. Знаят, че ако ме пречукат, ще съм опасен за тях дори в гроба. Може би дори по-опасен, отколкото съм сега. Сега ръцете и краката ми са вързани, а тогава няма да има никакви пречки някои факти да станат всеобщо достояние... Виж, за това съм се погрижил отрано. Затова и те досега ме щадят, а пък аз нямам възможност да им нанеса удар. В политиката това се нарича баланс на силите. Или баланс на страха.

С Копола са го замислили прекрасно. Когато прочетох вашето слово пред съда, просто разперих ръце. Как може да се измисли такава нещ...

— Мистър Бракен — казах аз, — моят приятел Айвен Берман е запомнил имената на хората, които са го измъчвали. Някой си Фалкони и...

— Вероятно Френки. Френк Топол, по прякор Банана. Те винаги работят заедно.

— Мистър Бракен, имам свидетел. Човек, който ги е видял, когато са влезли с Берман в апартамента му. Едно момче от подземния гараж в къщата на Берман. Чак Пополис.

Началникът на следствения отдел поклати глава.

— Ако щете и двама да са... Безсмислено е.

— Но защо?

— Защото нито един свидетел няма да доживее до процеса, на който ще съдят човек на Волмут.

— На Волмут ли?

— Сега разбирам как сте успели да направите онова, което направихте — усмихна се той. — Вие просто нищо не знаете.

— Но както виждате, аз съм жив.

— О, хората на Волмут знаят кога да отстъпят и кога да изчакат. Още повече, както знаете, Ламонт изчезна заедно със своя апарат. Така че тяхната организация дори съществено не пострада. Не искам да ви обидя, мистър Рондол, но вие не можете да разрушите организацията на Волмут и Майк Перуджино, господаря на Волмут. Това е рак, Рондол, рак, който вече е пуснал метастази. Той е проникнал в цялото ни общество.

— Но все пак трябва да има някакво средство...

— Не, Рондол... Няма средство. Не можем да избавим нашето общество от този рак. Той е част от него. Неразривна част... Трябва да изменим самото общество. Да го подложим на пълно преобразяване.

Какво пък, навярно беше прав, само че мен ме чакаха Френки, по прякор Банана, и Фалкони.

— Значи, мистър Бракен, вие не можете да ми помогнете и да издадете заповед за арестуването на Френки и Фалкони.

— Не. Засега не мога.

— А ако аз...

— То си е ваша лична работа, мистър Рондол. В края на краищата всеки има право сам да си избира края. Един го чака в леглото, друг скача от моста, трети се мъчи да уреди арестуването на двама джентълмени, които с нищо определено не се занимават.

— Не ме разбрахте. Убедихте ме, че няма да ги арестуват. И въобще имате голяма дарба да убеждавате хората, мистър Бракен. Вие

не само убеждавате другите, но сте убедили и себе си, че нищо не може да се направи. Това е много удобно, сваля от човека отговорността и я стоварва върху историческите процеси...

— Вероятно трябва да ви изгоня от кабинета си.

— Има ли смисъл? Оставете всичко до пълното преобразяване на обществото. Та вие сте толкова търпелив човек. А пък аз не мога да чакам. И не искам да чакам... Слушайте, Бракен... какво би станало, ако Френки и Фалкони научат, че се готвя да посетя гаража на Чак и да се уговоря с него да свидетелствува.

— Те ще се постараят никога да не можете да се уговорите с него. И дори да не се срещнете.

— Добре. А как могат да научат за срещата, без това да събуди у тях подозрения?

— О, тук при нас те имат много приятели. Например Херб Розен.

— Какво? Херб Розен ли?

— Какво се учудвате. И не е само той... Знам го сигурно. Отидете при него уж че искате да се посъветвате и му кажете, че ще говорите с Чак. След това се отбийте отново при мен и ми кажете за кога сте насрочили срещата.

Бракен се приближи до сейфа, отключи го, извади оттам пистолет и ми го подаде.

— В джунглите е нужно оръжие. То е много удобно. Няма номер. И имайте предвид, че не съм ви го давал. Желая ви успех. На новациите винаги им върви.

* * *

Седя в канала под своя стар верен „тойсун“. Край мен има малък апарат „уоки-токи“. Другият е у Чак. А самият Чак е в апартамента на Айвен Берман, където от прозорците се вижда входът на подземния гараж.

Бръмчи зумерът на моя апарат и аз трепвам, като че ли по тялото ми минава ток. Натискам копчето. Гласът на Чак е изплашен и възбуден.

— Идват — шепне ми той. — Те са...

Подаръкът на мистър Бракен е в ръцете ми. Студен метален подарък без номер. Чакам. Чака всяка от милиардите милиарди мои клетки.

Очите ми вече привикнаха към слабата светлина на подземния гараж. А те ще влязат направо от улицата. И това е едно от моите преимущества. Второто е в това, че се намирам в канала под колата, откъдето виждам много добре, а те ще тръгнат надолу по стръмнината.

Горе вратата се отваря. Сега ще тръгнат надолу и когато стигнат на няколко крачки от мен, ще започна да стрелям. Само че те не тръгват

надолу по стръмното. Защо стоят горе?

— Хей, Чак! — извиква единият от тях.

Те не са новаци, нито на хиподрума, нито в джунглите. Те не искат да се спускат надолу по стръмнината, докато не се убедят, че плячката е тука. Ако Чак беше долу, можеше да им извика да слязат. Но той е в апартамента на Берман. Може би да ги повикам аз? Ами ако помнят неговия глас? Ако ми извикат да изляза при тях? Освен това вече е късно. Те нещо се съветват полугласно. Колкото и да напругам слуха си, нищо не чувам. Започват много внимателно да се спускат надолу. Старият приятел Розен си свърши работата. Те се движат безшумно, бавно. Като ловци. Като зверове. Обитатели на джунглата.

Вдигам пистолета. И едновременно с лакътя си закачам „уокитокито“, което пада на дъното на бетонния канал. Фалкони и Френки отскачат един от друг. В ръцете им има пистолети. Не могат да разберат какъв е този шум.

— Хей, Чак, ти ли си? — вика единият. Ако се съди по това, че е по-нисък, навярно е Фалкони. — Я ела насам!

Не знам какво да правя. Може би да стрелям? Или да почакам, докато дойдат по-близо? Ами ако си отидат?

— Като че ли няма никого — мърмори Френки.

— Но нещо падна...

Внимателно вдигам глава, за да мога по-добре да ги видя. Знам, че точно над главата ми е мокрият ръждив корем на „тойсуна“. И все пак го удрям с глава.

— Кой е?

Сега вече няма изход. Трябва да стрелям. Гледам Фалкони, за миг затаявам дъх и плавно натискам спусъка на пистолета. Чудовищен грохот от изстрела. Той все още се търкаля под колата, когато едновременно прозвучават два изстрела. Нещо цопва на бетонния под. Със злобно съскане въздухът излиза от гумите.

Навярно не улучих. По стръмното не се виждат нито Френки, нито Фалкони. Още един изстрел. Ах, ето го единия, зад колата. Ами другият? Навярно се е измъкнал в коридора. И сега ще се появи от другата страна.

Бръмчи зумерът на падналия „уоки-токи“. Чак ме вика. Тревожи се. Онзи, който е зад колата, навярно не може да разбере що за звук е това. За миг си показва главата и аз отново стрелям. И още един път. И още, още... Или той извика, или ми се стори. Вглеждам се внимателно, притискам лице към мократа мръсна автомобилна гума. Единият лежи. Май наистина улучих.

Чуват се стъпки. Това е вторият. Ето го. Вдигам пистолета, натискам спусъка. Няма изстрел. Нямам повече патрони. Мистър Бракен беше прав. На новаците им върви само първия път. А това вече не ми е за първи път. Е, какво пък, направих всичко каквото можах. Сега оня ще започне да стреля. Ще види, че не отговарям. Ще надникне в канала. Внимателно, разбира се. И ще ми се усмихне, преди да забие куршума. От горе на долу.

Изстрел. И вик:

— Мистър Рондол! Излизайте бързо!

Нещо не е така, както си го представях. Какво значи всичко това? Вдигам глава. На десетина крачки от канала лежи човек. Чернокосият. Фалкони. А над него се е навел още някой. Някой, който знае моето име. Кой ли е той?

— Излизайте по-бързо, като ви казвам. Жив ли сте?

— Да-а... — мърморя аз и излизам. А може би това е халюцинация. Най-вероятно халюцинация.

— Ами че помогнете ми де! — плодът на моята фантазия ми се сърди. — Хванете го оттук!

Кого? Какво? Какво иска от мен?

— Вие кой сте?

— Изпрати ме мистър Бракен. Помогнете ми да го сложа в багажника на колата. Хайде по-бързо, дявол да ви вземе. Така, добре. А къде е другият?

Покорно като автомат отивам да домъкна Френки. Той ме гледа с отворените си мъртви очи. Опитвам се да го вдигна от прашния бетон и го настъпвам по крака. Разбирам, че не усеща.

Замъквам Френки при отворения багажник на колата и го слагам редом с Фалкони.

— Защо ги вземате? — попитах.

— Мистър Бракен каза, че може би сте прав. Дайте ми пистолета, така ще бъде най-добре.

Той хлопва багажника и сяда зад кормилото.

— Отворете ми вратата.

Подчиних се. Той не казва повече нито дума, нито пък поглежда към мен. Излиза от гаража и изчезва.

Започнах да затварям вратата и видях Чак. Той стоеше на входа и ме гледаше така, като че ли съм привидение.

— Те не дойдоха ли? — промърмори той.

— Не.

Тръгнахме надолу. Приблжих се до своя „тойсун“. Двете му гуми бяха спукани, на вратичката се виждаха малки дупчици. Чак мълчаливо разглежда колата след това мен.

— Не дойдоха — каза той. Умно момче. — Не се тревожете, мистър Рондол, ще поправим колата ви, ще стане по-хубава от нова.

О, оптимизъм на петнадесетгодишните! Но аз знаех, че ръждата не може да се спре. Нужно е пълно преобразяване.

Романът е публикуван в списание „Космос“, броеве 1, 2 и 3 от 1984 г.

Превод със съкращения.

Илюстрации: Юрий Макаров

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.